UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY NIEPORĘT

z dnia ..... 2023 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030

Na podstawie art. 10e ust.1-4, art.10f ust. 4, art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 i 572) w związku z art. 3 pkt. 3 i art. 9 pkt 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2023 r. poz. 225 i 412) Rada Gminy Nieporęt uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022 - 2030, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr XIX/133/2015 Rady Gminy Nieporęt z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015–2025.

§ 3. Wykonanie powierza się Wójtowi Gminy Nieporęt.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR .....

RADY GMINY NIEPORĘT Z DNIA .....

STRATEGIA ROZWOJU GMINY NIEPORĘT NA LATA 2022-2030

PROJEKT

PHENO HORIZON

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE 4
1.1. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA STRATEGII 5
MISJA GMINY 5
WIZJA GMINY 5
CELE STRATEGICZNE GMINY 6
1.2. ISTOTA I ROLA OPRACOWANIA STRATEGII W ZARZĄDZANIU GMINĄ 8
1.3. METODOLOGIA PRAC NAD STRATEGIĄ 8
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY 12
2.1. WYMIAR SPOŁECZNY 12
2.2. WYMIAR GOSPODARCZY 14
2.3. WYMIAR PRZESTRZENNY 16
2.4. DIAGNOZA POTENCJAŁÓW I BARIER ROZWOJOWYCH GMINY - ANALIZA SWOT 20
3. ELEMENTY STRATEGICZNE 31
3.1. MISJA 31
3.2. WIZJA 31
3.3. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE 32
CEL STRATEGICZNY I 32
CEL STRATEGICZNY II 34
CEL STRATEGICZNY III 35
CEL STRATEGICZNY IV 38
CEL STRATEGICZNY V 41
4. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ GMINY 44
4.1. ROLA MODELU 44
4.2. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE 45
4.3. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRTEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ 53
5. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, W TYM W WYMIARZE PRZESTRZENNYM ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA 57

6. OKREŚLENIE SPÓJNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY ZE STRATEGIAMI NA SZCZEBLU KRAJOWYM I LOKALNYM 60
6.1. STRATEGIA ROZWOJU GMINY A STRATEGIE KRAJOWE 61
6.2. STRATEGIA ROZWOJU GMINY A STRATEGIE REGIONALNE 67
6.3. STRATEGIA ROZWOJU GMINY A STRATEGIA ROZWOJU POWIATU 71
7. FINANSOWANIE STRATEGII 73
8. WDRAŻANIE STRATEGII 78
9. MONITORING I EWALUACJA REALIZACJI STRATEGII 81
10. SPIS TABEL 84
11. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW 85

CZĘŚĆ I

1. WPROWADZENIE

Drodzy Mieszkańcy,

Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030 została opracowana na zlecenie Urzędu Gminy w Nieporęcie w ramach projektu realizowanego przez Pheno Horizon OLP Sp. z o.o.

Dokument Strategii jest podstawowym opracowaniem z perspektywy rozwoju gminy. Strategia składa się z syntezy wiedzy o gminie w szerokim zakresie jej funkcjonowania, o jej zasobach i uwarunkowaniach rozwojowych. Wskazuje również długofalowe cele i kierunki rozwojowe. Opracowanie opisuje również pożądany stan, do którego Gmina Nieporęt powinna dążyć realizując Cele i Kierunki Strategiczne.

Przy opracowaniu Strategii oraz jej załączników działał zespół ekspertów, w którego składzie znaleźli się przedstawiciele Pheno Horizon OLP Sp. z o.o. oraz reprezentanci wydziałów Urzędu Gminy Nieporęt. W działania zaangażowani byli również mieszkańcy gminy uczestniczący w procesie partycypacyjnym – lokalni społecznicy, przedstawiciele organizacji społecznych, instytucji, lokalni przedsiębiorcy. Zaangażowanie społeczne jest niezmiernie istotne, ponieważ pozwala wypracować rozwiązania i działania odpowiadające w największym stopniu potrzebom mieszkańców.

Zapraszam do zapoznania się z treścią niniejszego dokumentu wraz z załącznikami. Mam nadzieję, że wypracowane wspólnie z Wami Cele i Kierunki Strategiczne na najbliższe lata spełnią w największym stopniu oczekiwania lokalnej społeczności.

Sławomir Maciej Mazur
Wójt Gminy Nieporęt

1.1. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA STRATEGII

Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030 jest dokumentem wyznaczającym długofalowe cele i kierunki rozwojowe gminy. W sposób kompleksowy weryfikuje aktualny stan gminy i wskazuje działania rozwojowe, na które jest zapotrzebowanie. W odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby dokument kierunkuje politykę rozwojową jednostki, wyznaczając cele, do których gmina powinna dążyć w perspektywie lat wskazanych w Strategii, a więc do 2030 roku.

W niniejszym dokumencie w ramach ukierunkowania gminy w stronę realizacji działań rozwojowych wskazane zostały misja i wizja oparte o istniejące potencjały i potrzeby. Określono Cele Strategiczne wraz z przypisanymi do nich celami operacyjnymi i kierunkami działań. Te pozwalają na pełną realizację założeń wskazanej misji i wizji Gminy Nieporęt.

Wizja przedstawia przyszły obraz, wyobrażenie gminy, czyli najbardziej pożądany stan docelowy, do którego powinny dążyć władze Gminy w perspektywie najbliższych lat. Warunkiem osiągnięcia takiego stanu jest podjęcie szeregu działań w oparciu o posiadane zasoby, których implementacja przyczyni się do konsekwentnego wzrostu społeczno-gospodarczego, a tym samym poziomu życia mieszkańców i świadczonych na ich rzecz usług publicznych, a tym samym konkurencyjności jednostki samorządowej. Z tego względu, misja gminy wyznacza pewne ramy, sposoby osiągnięcia stanu docelowego, czyt. wizji.

MISJA GMINY

Gmina Nieporęt dzięki zintegrowanemu i partnerskiemu zarządzaniu rozwija się gospodarczo, przestrzennie i ekologicznie dla spełnienia potrzeb mieszkańców przy zachowaniu balansu ruchu turystycznego

WIZJA GMINY

Gmina Nieporęt – Idealne miejsce dla Ciebie, Twojej rodziny i Biznesu.

CELE STRATEGICZNE GMINY

Lp.	Cel strategiczny	Cele operacyjne	Kierunki działań
1.	Gmina atrakcyjna turystycznie	1.1 Wykorzystanie potencjałów gminy	1.1.1 Rozwój informacji turystycznej i ścieżek edukacyjnych
			1.1.2 Rozwój oferty turystycznej gminy
			1.1.3 Prowadzenie działań związanych z kreowaniem marki gminy jako atrakcyjnej turystycznie
			1.1.4 Wspieranie prac konserwatorskich, w tym restauratorskich, renowacyjnych i rewaloryzacyjnych), rewitalizacja obiektów i obszarów zabytkowych i kulturowych
			1.1.5 Inwentaryzacja i digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego
		1.2 Rozwój infrastruktury turystycznej	1.2.1 Rozwój agroturystyki i wynajmu sezonowego na terenie gminy
			1.2.2 Rozwój zagospodarowania turystycznego okolic Jeziora Zegrzyńskiego
			1.2.3 Podejmowanie działań związanych z kształtowaniem ruchu turystycznego
2.	Gmina atrakcyjna gospodarczo	2.1 Tworzenie warunków do rozwoju działań gospodarczych	2.1.1 Rozwój terenów inwestycyjnych
			2.1.2 Wsparcie gminy w zakresie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości
			2.1.3 Promocja gospodarcza Gminy i rozwój sieci współpracy przedsiębiorstw, w tym Klastrów
3.	Gmina przyjazna mieszkańcom	3.1 Rozwój struktur administracyjnych	3.1.1 Rozwój struktur dedykowanych obsłudze procesów partycypacyjnych
			3.1.2 Budowanie kadr opieki społecznej
			3.1.3 Zwiększenie dostępności do e-usług i sieci informatycznej
		3.2 Rozwój infrastruktury użyteczności publicznej	3.2.1 Budowa Sali widowiskowej
			3.2.2 Rozwój obiektów sportowych
			3.2.3 Budowanie infrastruktury opieki społecznej
			3.2.4 Rozwój infrastruktury wpływającej na podnoszenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców
		3.3 Sprawne procesy planistyczne	3.3.1 Ograniczenie zabudowy rozproszonej na terenie gminy
			3.3.2 Zwiększenie obszaru gminy pokrytego Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego
		3.4 Ograniczenie wydatków gminy	3.4.1 Pozyskiwanie środków na realizację inwestycji ze źródeł zewnętrznych
			3.4.2 Podejmowanie inwestycji mających na celu optymalizację wydatków gminy
			3.4.3 Zwiększenie udziału Partnerstwa Publiczno-Prywatnego (PPP) w

			zakresie rozwoju gospodarczego gminy
		3.5 Rozwój sieci komunikacyjnej	3.5.1 Zwiększenie połączeń sieci kolejowej
			3.5.2 Rozwój publicznego transportu zbiorowego na terenie gminy
			3.5.3 Poprawa stanu dróg i rozwój infrastruktury drogowej
			3.5.4 Podejmowanie działań zwiększających bezpieczeństwo mieszkańców na drogach
			3.5.5 Rozwój sieci szlaków turystycznych i dróg rowerowych
4.	**Gmina przyjazna środowisku**	**4.1 Budowanie niezależności energetycznej gminy**	4.1.1 Promowanie i realizacja inwestycji związanych z produkcją i magazynowaniem energii
			4.1.2 Rozwój Odnawialnych Źródeł Energii i obniżenie niskiej emisji
			4.1.3 Sukcesywne podnoszenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej
		4.2 Ograniczenie presji środowiskowej	4.2.1 Zwiększenie zasięgu sieci gazowniczej, ciepłowniczej i wodno-kanalizacyjnej
			4.2.2 Zrównoważony rozwój osadnictwa
			4.2.3 Rozwój systemu gospodarowania odpadami
			4.2.4 Wykorzystanie zielono-niebieskiej infrastruktury na obszarze gminy
			4.2.5 Podejmowanie działań mających na celu ograniczenie antropopresji na wody powierzchniowe
			4.2.6 Rozwój i wzrost znaczenia gospodarki o obiegu zamkniętym
		4.3 Budowanie świadomości ekologicznej	4.3.1 Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw pro-ekologicznych, w tym działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu
		4.4 Wsparcie inicjatyw tworzących spółdzielnie energetyczne	4.4.1. Powołanie spółdzielni energetycznej przez mieszkańców / przedsiębiorców 4.4.2. Powołanie spółdzielni energetycznej przez Gminę Nieporęt
5.	**Gmina aktywna społecznie**	**5.1 Podejmowanie działań na rzecz integracji mieszkańców i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu**	5.1.1 Zintensyfikowanie działań w obszarze kultury
			5.1.2 Zwiększenie oferty inicjatyw dla seniorów
			5.1.3 Zwiększenie dostępności wydarzeń gminnych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
		5.2 Podejmowanie działań na rzecz wzmacniania przynależności mieszkańców do Gminy	5.2.1 Podejmowanie działań mających na celu aktywizację społeczną mieszkańców
			5.2.2 Podejmowanie działań mających na celu zaangażowanie młodzieży w życie gminy
			5.2.3 Rozwój budżetu obywatelskiego

		5.3 Wysoka jakość usług	5.3.1 Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie profilaktyki zdrowotnej dla społeczeństwa
			5.3.2 Podnoszenie jakości usług medycznych świadczonych na obszarze gminy i infrastruktury placówek ochrony zdrowia
			5.3.3 Podnoszenie jakości usług oświatowych
			5.3.4 Centrum Oświatowe dla zachodniej części gminy (m.in. Stanisławów Drugi, Wola Aleksandra)

1.2. ISTOTA I ROLA OPRACOWANIA STRATEGII W ZARZĄDZANIU GMINĄ

Strategia rozwoju jednostki samorządu terytorialnego jest kluczowym dokumentem, który wskazuje wytyczne i kierunki działań ulokowane w określonym horyzoncie czasowym. Władze samorządowe powinny dołożyć wszelkich starań, aby osiągnąć realizację założeń dokumentu.

Właściwie przygotowane opracowanie i wdrażanie założeń Strategii, a dalej realizacja jej celów i kierunków rozwojowych, będą odpowiadały na zastane w gminie czynniki wewnętrzne (mocne i słabe strony) oraz zewnętrzne (szanse i zagrożenia). Ponadto będą wpływać na monitorowanie realizacji założeń rozwojowych, pozwolą na skuteczne niwelowanie deficytów i problemów rozwojowych. W szerszej perspektywie czasowej realizacja założeń Strategii przyczynić powinna się do poprawy jakości życia w Gminie Nieporęt, poprzez zaspokajanie wskazanych przez lokalną społeczność potrzeb, eliminowanie barier i ciągły rozwój gospodarczy gminy. Wypełnienie wyznaczonych w dokumencie celów przyczynia się do realizacji założonej misji i pozwala osiągnąć stan wskazany w przyszłej wizji gminy.

Strategia jest kompleksowym narzędziem wsparcia rozwoju samorządu terytorialnego i przyczynia się do świadomej, efektywnej i praktycznej realizacji działań, których wdrażanie pozwala kreować odpowiednią przyszłość jednostki i daje szansę na uzyskanie pożądanego wizerunku i stanu.

1.3. METODOLOGIA PRAC NAD STRATEGIĄ

Opracowanie Strategii Rozwoju ma na celu wykreowanie celów strategicznych i kierunków rozwojowych dla gminy pozwalających na ich realizację. Określona w ramach prac nad Strategią polityka rozwojowa jednostki musi zachowywać spójność z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu. Jednocześnie powinna w pełni odpowiadać na zastane zapotrzebowanie – deficyty i potencjały wymagające działań rozwojowych. W tym celu dokument Strategii oparty jest o szeroko zakrojoną diagnozę. Obejmuje ona wszystkie obszary funkcjonowania gminy. Rozbudowana część diagnostyczna stanowi załącznik do niniejszego dokumentu.

W ramach prac nad całością korzystano z modelu ekspercko-partycypacyjnego. Oznacza to, że w opracowaniu dokumentu udział brał zespół ekspertów, przedstawiciele władz lokalnych oraz przedstawiciele społeczności gminy. W trakcie pracy wykorzystano narzędzia analityczne oraz partycypacyjne. W całym procesie wykorzystano następujące metody:

- **Praca analityczna**: Obejmuje szeroko zakrojone badania wykorzystujące bazy danych, zarówno ogólnokrajowe, jak i archiwa Urzędu Gminy. Do zdiagnozowania gminy wykorzystano takie narzędzia jak:
  - Bank Danych Lokalnych (BDL),
  - Raporty ze stanu gminy,
  - Strategie i dokumenty wykonawcze gminy.
- **Działania partycypacyjne**: Obejmują szereg spotkań zarówno z przedstawicielami władz Gminy Nieporęt, jak i pracownikami Urzędu, oraz mieszkańcami reprezentującymi lokalne społeczności, stowarzyszenia, organizacje, instytucje. Spotkania dotyczyły zarówno pozyskiwania danych do diagnozy, jak i były wykorzystywane w procesie opracowania Celów i kierunków strategicznych. Ponadto prowadzone były również badania ankietowe mające na celu zebranie spostrzeżeń i opinii ogółu mieszkańców gminy.
  W ramach ankietyzacji wykorzystano następujące badanie:
  - ankieta online dotycząca potrzeb rozwojowych w Gminie Nieporęt.

Struktura dokumentu Strategii wygląda następująco:

Tabela 1. Struktura Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030 (opracowanie własne).

Diagnoza gminy
Sytuacja demograficzna
Wymiar społeczny
Wymiar gospodarczy
Wymiar środowiskowy
Wymiar przestrzenny i infrastrukturalny
Badanie opinii publicznej
Analiza SWOT gminy
Część Strategiczna
Misja i wizja gminy
Cele Strategiczne, Operacyjne i Kierunki Działania
Spójność Strategii z dokumentami strategicznymi na innych szczeblach
Finansowanie Strategii
System wdrażania, monitoringu i ewaluacji Strategii

Dokument Strategii powinien spełniać następujące funkcje:

- Informacyjną – dostarczającą w przystępny i ogólnodostępny sposób wiedzę o stanie gminy i o wyznaczonych celach i kierunkach rozwoju, dla mieszkańców, organizacji, inwestorów, samorządów gminnych i innych interesariuszy.
- Diagnostyczną – charakteryzującą i oceniającą zasoby gminy we wszystkich obszarach jego funkcjonowania – społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzennym.

- Kontrolną – która pozwala monitorować rozwój gminy i optymalizować wykorzystanie i rozwój aktualnych zasobów.

W ramach opracowania dokumentu strategicznego dąży się do zachowania zgodności z dokumentami na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, które wymieniono poniżej.

Ponadto należy wskazać, że niniejszy dokument strategiczny, szczególnie w zakresie przestrzennym uwzględnia zapisy dokumentów planistycznych o których mowa w art.. 315 pkt. 1 - 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, z późn. zm.), tj.:

1) Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły;
2) Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły;
3) Plan przeciwdziałania skutkom suszy.

Tabela 2. Zestawienie dokumentów, z którymi Strategia Rozwoju gminy powinna zachowywać spójność w zapisach (opracowanie własne).

Dokumenty, z którymi niniejsza Strategia zachowuje zgodność
Dokumenty krajowe
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) SOR
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (uchylona)
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi rolnictwa i rybactwa 2030
Dokumenty regionalne – wojewódzkie i lokalne
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030+ „Innowacyjne Mazowsze”
Program opieki nad zabytkami w województwie mazowieckim 2022– 2025
Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2030 roku (RIS)
Strategia Rozwoju Obszaru Metropolitalnego Warszawy do roku 2030
Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego 2014-2020+
Regionalny Plan Transportowy Województwa Mazowieckiego w perspektywie do 2030 roku

Strategia Rozwoju Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025
Dokumenty które muszą zachować zgodność z niniejszą Strategią
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy
Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego

CZĘŚĆ II

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.1. WYMIAR SPOŁECZNY

Położenie jednostki w bezpośrednim sąsiedztwie Warszawy tworzy specyficzne uwarunkowania demograficzne. Tereny te są atrakcyjne do zamieszkania dla przyjezdnych, pracujących lub w inny sposób związanych ze stolicą. Są one poniekąd traktowane jako przedmieścia Warszawy – miejsce spokojniejsze, mniej zaludnione i generujące znacząco niższe koszty utrzymania.

Liczba ludności sukcesywnie się zwiększa. W ciągu ostatnich 5 lat przybyło blisko 7% nowych mieszkańców i w 2020 roku było ich 14 841. Wzrost ten wynika z migracji z zewnątrz do gminy. Społeczność jest przez to zróżnicowana. Ponadto ruch turystyczny wpływa na czasowe zwiększenie się realnej liczby mieszkańców w okresach wzmożonego ruchu turystycznego.

W gminie funkcjonuje 6 żłobków prywatnych, 11 przedszkoli, 8 szkół podstawowych oraz jedno liceum ogólnokształcące. Nie ma tu szkół zawodowych ani tym bardziej żadnych filii uczelni wyższych. Poziom nauczania stoi na dobrym poziomie, realizowane są również pozalekcyjne programy nauczania i doskonalenia. Potrzebny jest jednak bardziej intensywny rozwój edukacji pozaszkolnej, dostosowanej do lokalnych potrzeb i bieżących trendów.

Jednostką organizacyjną Gminy Nieporęt, która zajmuje się sportem i rekreacją jest Centrum Rekreacji Nieporęt. Istotną rolę w działalności na rzecz rozwoju i upowszechniania kultury fizycznej oraz sportu w Gminie Nieporęt spełniają również szkoły i stowarzyszenia. Centrum Rekreacji Nieporęt zarządza takimi obiektami jak: Aquapark „Fala”, Kompleks Rekreacyjno-Wypoczynkowy Nieporęt – Pilawa, Boisko piłkarskie trawiaste w Kątach Węgierskich, Kompleks Rekreacyjny „Dzika plaża”, boiskami sportowymi i siłowniami zewnętrznymi na terenie jednostki. W gminie działa również kilka klubów sportowych i stowarzyszeń. Potrzebny jest ciągły rozwój ogólnodostępnej infrastruktury sportowej. Chodzi tu zarówno o obiekty sportowe (obecnie klasyfikowanych jest 10), jak i infrastrukturę w przestrzeniach publicznych (jak siłownie plenerowe i inne urządzenia).

Jednostką organizacyjną gminy, zajmującą się upowszechnianiem kultury i edukacji, ochroną oraz tworzeniem warunków i rozwojem aktywnego uczestnictwa w kulturze mieszkańców, jest Gminny Ośrodek Kultury z siedzibą w Nieporęcie wraz z 5 filiami. Organizowane są różnego rodzaju wydarzenia kulturalne ogólnodostępne dla mieszkańców i przyjezdnych. Z reguły są to jednak niewielkie przedsięwzięcia, o niedużym zasięgu. W gminie funkcjonuje również Biblioteka Publiczna Gminy Nieporęt w Nieporęcie. Dodatkowo działają 2 filie biblioteki w Zegrzu Południowym i Kątach Węgierskich. Odnotowywana aktywność kulturalna lokalnej społeczności jest jednak dość niska. Mieszkańcy coraz rzadziej sięgają po lokalną ofertę kulturową, na co wpływ miała również pandemia. Potrzebne jest uatrakcyjnienie i rozpowszechnienie dostępnej i przyszłej oferty w tym zakresie.

W Gminie Nieporęt funkcjonują dwa ośrodki zdrowia, oba zlokalizowane w miejscowości Nieporęt. Najbliższy szpital dostępny dla mieszkańców zlokalizowany jest w Legionowie. W Nieporęcie działa również Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Uzależnień oraz Punkt Profilaktyki, Pomocy Dziecku i Rodzinie. W gminie realizowane są różnego rodzaju programy profilaktyczne i świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych. Konieczny jest rozwój takiej oferty i kontynuacja realizowanych działań. Na terenie Gminy Nieporęt, do dyspozycji mieszkańców są dwie apteki oraz punkt apteczny w Stanisławowie Pierwszym. W gminie, w kluczowych lokalizacjach rozlokowane są ogólnodostępne defibrylatory AED, jednak większość z nich dostępna jest tylko w ograniczonym zakresie.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, którą organizują organy administracji rządowej i samorządowej. W strukturze samorządu jest to jednostka organizacyjna powołana do realizacji zadań własnych gminy i zleconych przez organy rządowe. W Gminie Nieporęt brak jest jakiejkolwiek infrastruktury społecznej, nie ma rodzinnego domu pomocy społecznej, są natomiast trzy prywatne placówki świadczące opiekę osobom starszym i zależnym. Gmina nie może jednak kierować osób tego potrzebujących do placówek prywatnych, gdyż właściwe są tylko domy prowadzone przez gminę lub przez powiat. W gminie działa 6 żłobków. Jeszcze w 2015 roku był to jeden żłobek. Z usług opieki korzystają rodzice ok. 18% dzieci. Z pomocy społecznej wynikającej z zapisów ustawy o pomocy społecznej w Gminie Nieporęt korzysta niewielki odsetek mieszkańców. W 2020 roku było to 3,5% ogółu. Faktycznie z pomocy społecznej korzysta ok. 30% mieszkańców. Otrzymują oni świadczenia wynikające z zapisów również innych ustaw niż ustawa o pomocy społecznej. Są to takie formy wsparcia jak: świadczenia rodzinne, dodatek osłonowy, karta dużej rodziny, dodatek mieszkaniowy, wcześniej również świadczenia wychowawcze, a obecnie świadczenia dla uchodźców z Ukrainy i Polaków udzielających im schronienia. Do dyspozycji mieszkańców jest również Powiatowe Centrum Integracji Społecznej w Legionowie.

Za bezpieczeństwo i porządek publiczny w Gminie Nieporęt odpowiadają takie jednostki jak: Straż Gminna, Policja, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Ochotnicza Straż Pożarna włączona do krajowego systemu ratowniczo - gaśniczego. Komenda Straży Gminnej zlokalizowana jest w Nieporęcie. Na terenie gminy funkcjonuje jeden komisariat policji zlokalizowany w Nieporęcie. Jest to filia Komendy Powiatowej Policji w Legionowie. W obrębie Jeziora Zegrzyńskiego funkcjonuje również Komisariat Rzeczny Policji. Za bezpieczeństwo na wodzie i terenach nadwodnych odpowiada także Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe. Siedziba WOPR'u znajduje się w Zegrzu Południowym. Na terenie Gminy Nieporęt funkcjonują 3 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Nieporęcie, Kątach Węgierskich i Wólce Radzymińskiej. Wśród zagrożeń występujących w gminie, odnotowywanych przez jednostki straży pożarnej, do najczęstszych zaliczyć należy zagrożenia komunikacyjne. Na dalszym miejscu są zagrożenia związane z działaniem sił natury – przede wszystkim silnych wiatrów. Na przestrzeni ostatnich lat, w granicach gminy uruchomiono 50 kamer monitoringu wizyjnego, łącznie w 17 różnych lokalizacjach.

Na terenie gminy działa również Gminny Zakład Komunalny. Odpowiada on za bezpieczeństwo z zakresu funkcjonowania infrastruktury sieciowej. W Gminie Nieporęt

skutecznie dba się o bezpieczeństwo i porządek publiczny. Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa prowadzona przez Policję i Główny Urząd Statystyczny wskazuje, że w ostatnim czasie (stan na maj 2022) zgłaszanych jest niewiele zagrożeń na terenie gminy. Podstawowe są zagrożenia komunikacyjne, występują również problemy z nielegalnymi wysypiskami śmieci.

Na terenie gminy obecnie działa 27 organizacji pozarządowych według krajowego portalu NGO's. Wśród nich są Stowarzyszenia, Fundacje, jednostki OSP. W niewielkim stopniu rozbudowane są procesy partycypacyjne. Podstawowym wykorzystywanym narzędziem są organizowane przy szczególnych okazjach konsultacje. Brakuje natomiast platformy partycypacyjnej. Nie jest realizowany również budżet obywatelski.

2.2. WYMIAR GOSPODARCZY

Struktura bazy ekonomicznej gminy powoduje, że rynek pracy w Gminie Nieporęt zdominowany jest przez osoby pracujące w Warszawie lub małych i średnich firmach zlokalizowanych na obszarze gminy. Bezrobocie od lat utrzymuje się na niskim poziomie. Liczba osób pracujących w Gminie Nieporęt od 2015 roku stopniowo wzrasta. Nadal jednak przeważająca część (ponad 60%) osób pracujących znajduje zatrudnienie poza granicami Gminy Nieporęt.

W samej gminie wciąż niewiele jest dużych zakładów pracy. Wyjątkiem jest strefa przemysłowa w Stanisławowie Pierwszym. Położenie gminy nie sprzyja rozwojowi przemysłu czy usług działających na szerszą skalę. Istotne główne szlaki komunikacyjne, jak p.. droga ekspresowa S8, położone są w pewnym oddaleniu od granic Gminy Nieporęt. W Gminie Nieporęt, według bazy przedsiębiorców CEiDG działa łącznie 1748 firm. W Gminie Nieporęt co roku rejestruje się dużo nowych podmiotów gospodarczych. Istotny wpływ na bazę ekonomiczną jednostki ma koniunktura w Warszawie oraz pośrednio czynniki zewnętrzne: krajowe i światowe oddziałujące na region. W Gminie Nieporęt należy uwzględniać kontynuację trendu napływu mieszkańców z Warszawy i dalszych okolic.

Urząd Gminy Nieporęt zlokalizowany jest w nowym budynku w miejscowości Nieporęt, pod adresem Plac Wolności 1. W siedzibie urzędu mieszczą się całe struktury administracji i władz samorządowych. Władzę sprawuje Wójt Gminy (pełniący funkcję od 2002 roku) oraz Rada Gminy, w której skład wchodzi 15 radnych. W zarządzaniu, Wójta wspierają Zastępca Wójta, Sekretarz i Skarbnik. W urzędzie funkcjonuje również samodzielne stanowisko radcy prawnego i bezpośrednio podległe pod Wójta Biuro Audytu Wewnętrznego i Kontroli. Zastępca Wójta zarządza przypisanymi do danej funkcji Działami. Poza wewnętrznymi strukturami, bezpośrednio pod Urząd podlegają Instytucje gminne i społeczne. Realizują one zadania m.in. z zakresu spraw społecznych, turystyki, sportu, edukacji i kultury czy obsługi infrastruktury. Struktury instytucjonalne Gminy Nieporęt są rozbudowane, szczególnie jak na gminę wiejską. Funkcjonują tu jednostki, które odpowiadają i które można oddelegować do działań w obrębie większości obszarów funkcjonowania gminy. Sprawnie prowadzone są kanały informacyjne gminny – strona www, portal BIP, profile społecznościowe itp. Dla mieszkańców udostępniane są informacje na temat gminy, jej funkcjonowania, ważnych wydarzeń, procesów itp. Dostępne są informacje o formach wsparcia mieszkańców, o sposobie realizowania różnych

spraw, ważne aktualności, ostrzeżenia. Należy natomiast procować nad aktualizowaniem i unowocześnianiem systemów komunikacji i informacji zdalnej dla mieszkańców.

Gmina co roku przeznacza coraz większy budżet na wydatki. W roku 2020 była to niemal dwukrotność sumy sprzed 6 lat. Blisko 1/3 budżetu przeznaczana jest na wydatki związane z oświatą i wychowaniem. W dalszej kolejności, największe kwoty przeznacza się na wsparcie rodzin, gospodarkę komunalną z ochroną środowiska oraz transport publiczny. Łącznie, wydatki te pochłaniają ponad 85% całości rocznych kosztów gminy. Niewielkie są też wydatki na ochronę zdrowia. Biorąc pod uwagę uwarunkowania w gminie, należy rozważyć zwiększenie wydatków na wskazane działy. Dochody gminy w poszczególnych latach są wyższe od ponoszonych kosztów. Widoczny jest też sukcesywny wzrost dochodów gminy. Jeżeli chodzi o zadłużenie ogółem, w roku 2020 po raz pierwszy od wielu lat osiągnięto jego zerowy poziom. W latach ubiegłych udało się spłacić wszystkie raty zadłużenia gminy wraz z odsetkami.

Stan Gminy zależy w dużej mierze od stopnia zaangażowania środków finansowych w rozwój inwestycyjny całego obszaru. Inwestycje rozpoczęte, zrealizowane i zakończone w 2020 roku finansowane były ze środków własnych przy udziale środków zewnętrznych, unijnych i krajowych. Łączny poziom dofinansowania zadań inwestycyjnych ze środków zewnętrznych w 2020 roku wyniósł 37%. Odnotowano 3% wzrost względem roku ubiegłego. Największe kwotowo dofinansowanie dotyczyło budowy ścieżek rowerowych i stanowiło ok. 73% poniesionych wydatków.

W celu podejmowania działań informacyjnych w głównej mierze dotyczących gminnych inwestycji, prowadzenia swoistych konsultacji, badania zapotrzebowania społecznego, badania opinii publicznej, rozbudowywano i rozpowszechniano w 2020 roku najpopularniejsze kanały komunikacji w sferze przepływu informacji, takie jak strona internetowa www.nieporet.pl, profil społecznościowy Facebook gminy oraz profil społecznościowy Facebook Wójta Gminy Nieporęt.

Gmina Nieporęt skutecznie radzi sobie z pozyskiwaniem funduszy zewnętrznych. Z biegiem lat, na realizację projektów specjalnie dedykowany do wyszukiwania możliwości finansowania dział przygotowuje skutecznie wnioski o dofinansowania, szukając cały czas nowych możliwości pozyskania wsparcia dla JST. Gmina pozyskuje środki z Unii Europejskiej, a także finansowanie ze środków krajowych, w tym ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych oraz ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego.

Gospodarka gminy w dużej mierze opiera się na rozwoju turystyki i rekreacji. Wpływają na to liczne walory przyrodnicze i środowiskowe przyciągające turystów w te rejony. Głównym atutem jest lokalizacja nad Jeziorem Zegrzyńskim oraz rozległe powierzchniowo tereny lasów i innych obszarów naturalnych. Na przestrzeni lat w bezpośrednim otoczeniu jeziora rozwinęła się turystyka, w tym liczne ośrodki wypoczynkowe i domki letniskowe. Na weekendy w rejon Nieporętu przyjeżdżają mieszkańcy Warszawy i innych okolicznych miast. Nad brzegiem Jeziora Zegrzyńskiego zlokalizowanych jest kilkanaście marin i portów. Ponadto wzdłuż wybrzeża, w granicach Gminy Nieporęt znajduje się 6 plaż. Ważnym elementem infrastruktury wodnej jest również Kanał Żerański.

Jednostką realizującą zadania obejmujące swoim zakresem obszar turystyki jest Centrum Rekreacji Nieporęt, które w swoich zasobach ma takie obiekty jak Aquapark Fala, obiekt rekreacyjno-sportowy Dzika Plaża, Kompleks Rekreacyjno-Wypoczynkowy Nieporęt-Pilawa, obiekt sportowy w Kątach Węgierskich z trawiastym boiskiem piłkarskim. Ponadto opiekuje się gminnymi placami zabaw, siłowniami zewnętrznymi, boiskami i skateparkiem. Centrum realizuje co roku zadana inwestycyjne w celu zaspokajania potrzeb mieszkańców w zakresie turystyki, uprawiania sportu i rekreacji na terenie jednostki. Należy mieć na uwadze, że koszty utrzymania obiektów turystycznych i rekreacyjnych podległych gminie pokrywane są w ramach kosztów administrowania.

Na terenie Gminy Nieporęt funkcjonuje rozbudowana sieć szlaków turystycznych. Niektóre z nich stanowią integralną część szlaków ponadregionalnych. Są to zarówno szlaki piesze jak i rowerowe. Należy wciąż rozbudowywać i integrować ze sobą infrastrukturę szlaków i innych obiektów turystycznych.

Wybuch pandemii spowodował zastój i załamanie się rynku turystycznego. W roku 2020 zamknięto 4 z 10 obiektów noclegowych. Baza noclegowa wymaga ciągłej modernizacji i rozwoju. Popyt w oparciu o ogólnokrajowe trendy wskazuje, że pożądane są coraz częściej mniejsze obiekty takie jak pensjonaty, gospodarstwa agroturystyczne. Obecnie główną część bazy noclegowej stanowią obiekty hotelowe. Baza noclegowa, podobnie jak gastronomiczna, skoncentrowane są w miejscowościach nad brzegiem Jeziora Zegrzyńskiego.

Na przestrzeni lat rozwijał się też ruch turystyczny. Odzwierciedla to zwiększająca się liczba turystów przybywających z zagranicy. W ciągu 5 lat, do roku 2019 liczba odwiedzających gminę z zagranicy zwiększyła się 10-krotnie.

Pomimo znaczącego udziału terenów rolnych w ogólnej powierzchni gminy – 33%, rolnictwo nie jest kluczową gałęzią gospodarki ze względu na mało korzystne warunki glebowe. Gmina Nieporęt zajmuje ostatnie miejsce - spośród gmin województwa mazowieckiego – pod względem ogólnego wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Przeważają tutaj gleby V i VI klasy bonitacyjnej. Stanowią one aż 74% ogółu użytków rolnych. W związku z powyższymi uwarunkowaniami, zauważalne jest sukcesywne zmniejszanie powierzchni gruntów rolnych. W roku 2014 było to 35% powierzchni gminy – o 2% więcej niż obecnie. Tereny te przeznaczane są pod rozwój zabudowy – głównie jednorodzinnej.

2.3. WYMIAR PRZESTRZENNY

Gmina Nieporęt jest częścią powiatu legionowskiego. Graniczy:

- od zachodu z gminą Wieliszew, Jabłonna i Miastem Legionowo (powiat legionowski),
- od wschodu z gminą Radzymin i miastem Marki (powiat wołomiński),
- od północy z gminą Serock (powiat legionowski),
- od południa z m.st. Warszawa.

W granicach gminy znajduje się 15 sołectw: Aleksandrów, Beniaminów, Białobrzegi, Izabelin, Józefów, Kąty Węgierskie, Michałów-Grabina, Nieporęt, Rembelszczyzna, Rynia, Stanisławów Drugi, Stanisławów Pierwszy, Wola Aleksandra, Wólka Radzymińska i Zegrze Południowe.

Uwarunkowania przestrzenne Gminy Nieporęt są wyjątkowe w skali regionu. Jej obszar stanowi swoistą enklawę przyrodniczą pomiędzy silnie zurbanizowanymi terenami aglomeracji warszawskiej. Lasy i tereny rolnicze stanowią tu przeważającą większość powierzchni. Całkowita powierzchnia gruntów leśnych wynosi 4110,92 ha, co stanowi 41,8% jej ogólnej powierzchni. Większość lasów stanowi własność publiczną. Istotną rolę odgrywają też tereny wodne i nadwodne. Tereny wód zajmują ponad 10% powierzchni gminy. Teren jednostki jest w znacznym stopniu zmeliorowany.

Na terenie gminy występują formy ochrony przyrody których uwarunkowania oddziałują niemal na cały obszar Gminy (92% powierzchni objęte ochroną). W granicach gminy przebiegają ważne ciągi przyrodnicze o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym. Występują tu: Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu (WOCK), rezerwaty przyrody, obiekty i pomniki przyrody oraz europejskie obszary chronione – Natura 2000. Gmina jest istotnym punktem Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET – POLSKA. Wiąże się to z jej położeniem na styku dwóch korytarzy ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym: Podwarszawskiego i Dolnej Narwi. Na terenie gminy funkcjonują 3 rezerwaty przyrody: Łęgi Czarnej Strugi, Puszcza Słupecka i Wieliszewskie Łęgi. Na terenie Gminy Nieporęt powołano 21 pomników przyrody ożywionej. Wysokie walory i liczne zasoby środowiska przyrodniczego jednostki, przyczyniają się do zwiększenia atrakcyjności pod względem turystycznym i rekreacyjno-wypoczynkowym, a także bytowym.

Jeśli chodzi o inne uwarunkowania środowiskowe Gmina Nieporęt boryka się z podobnymi problemami do innych gmin w Polsce. Na obszarach zabudowanych występuje problem z emisją zanieczyszczeń do powietrza – głównie pochodzących z indywidualnych źródeł ogrzewania w budynkach oraz z emisji komunikacyjnej. Analogicznie tereny przy głównych drogach narażone są na nadmierny hałas. Obecnie w granicach gminy funkcjonuje 7 czujników umożliwiających sprawdzenie stanu jakości powietrza online. W ciągu dnia przeważnie wskazują one na dobrą jakość powietrza. Wieczorami poziom jakości może zmieniać się na przeciętny. W okresie zimowym często poziomy przekraczają normę i jakość powietrza jest wtedy bardzo zła.

Rozwój przestrzenny gminy odbywa się przede wszystkim w rejonie głównych ciągów komunikacyjnych. Większość zabudowań stanowią budynki mieszkaniowe jednorodzinne, uzupełnione o funkcję usługową. W północnej części gminy, w rejonie Nieporętu koncentrują się funkcje usług turystycznych i administracyjnych. Przemysł koncentruje się w południowej części gminy w rejonie Stanisławowa Pierwszego. Duży udział w powierzchni mają również drogi.

Grunty zurbanizowane, objęte innym zagospodarowaniem niż działalność rolnicza zajmują zaledwie 9,59 % powierzchni całej gminy. 1/3 powierzchni obszarów zabudowy zajmują tereny komunikacyjne, z czego większość to drogi. Duży udział dróg w powierzchni wynika z gęstej parcelacji terenów wzdłuż głównych dróg i tworzenia licznych, poprzecznych ulic doprowadzanych do działek budowlanych. Tereny zabudowań mieszkaniowych zajmują

niemal połowę całej powierzchni zurbanizowanej. Przemysł w Gminie Nieporęt rozlokowany jest na zaledwie 21 ha, a więc ok. 2% powierzchni terenów zabudowanych.

W powiązaniu z powyższym Gmina Nieporęt boryka się z problemem nadmiernego rozprzestrzeniania się nowych struktur terenów pod zabudowę poprzez parcelację działek rolnych w formie tzw. zabudowy rozproszonej. Generuje to duże koszty poprzez zwiększone zapotrzebowanie na infrastrukturę i konieczność utrzymywania jej. Rozwój taki negatywnie wpływa też na aspekty funkcjonalne przestrzeni gminy. Dzieje się tak pomimo pokrycia ponad 96% powierzchni gminy MPZP. Ze względu na duże pokrycie Gminy Nieporęt Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego niemal nie wydaje się tu decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Pojedyncze decyzje wydawane były dla terenów nieobjętych jeszcze MPZP.

Obszar Gminy Nieporęt objęty jest *Studium Kierunków i Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nieporęt uchwalonego* w 2011 r. Tereny pod nowe inwestycje i rozwój zagospodarowania w Studium obejmują dużą część gminy, zajmując przede wszystkim większość gruntów rolnych. W Dokumencie obecnie blisko 1000 ha trenów rolnych wskazane jest na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze. To 10% powierzchni całej gminy i połowa wszystkich gruntów rolnych. Również 20 ha terenów leśnych wskazywane jest do zmiany przeznaczenia na inne cele. Zweryfikować należy czy pod zabudowę nie przeznaczono w dokumentach planistycznych zbyt dużych rezerw. Konieczne są aktualizacje dokumentów planistycznych według bieżących potrzeb.

Należy pamiętać, że nawet jeśli zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe lub pod inną zabudowę przekroczyłoby potencjał wyznaczonych pod te cele w ograniczonym zakresie terenów, zawsze lepszym rozwiązaniem jest stopniowe aktualizowanie wskazań dokumentów planistycznych o takie tereny bezpośrednio przyległe do już zagospodarowanych, niż planowanie z dużym wyprzedzeniem.

Tereny zieleni urządzonej zajmują zaledwie 0,1% powierzchni gminy. Klasyfikowana, uporządkowana zieleń zajmuje nieco ponad 1% powierzchni terenów zurbanizowanych. Niewiele jest skwerów, parków i podobnych przestrzeni. Nieznaczna jest też ilość zieleni w przestrzeni ciągów komunikacyjnych. Jednocześnie jednak sukcesywnie realizuje się coraz więcej nasadzeń.

Gmina nie posiada dużych zasobów mieszkaniowych. Większość mieszkań to własność prywatna. Są to zabudowania w większości jednorodzinne. Tereny zabudowy wielorodzinnej niemal nie występują. Coraz częściej na terenie Gminy Nieporęt realizowane są inwestycje deweloperskie.

W miarę możliwości powinno szukać się rozwiązań pozwalających uporządkować układ zabudowań i dróg poprzez odpowiednie połączenia dróg wewnętrznych, optymalizację organizacji ruchu i inne działania planistyczne.

Szereg osiedli i zespołów mieszkaniowych, jednorodzinnych pozostających w trakcie realizacji ma znaczne braki w zagospodarowaniu – ulic dojazdowych i uzbrojenia oraz ogólnodostępnych terenów zieleni. Podobne niedostatki widoczne są również w znacznej część zabudowy rozproszonej. Ze względu na chaotyczny charakter

powstawania zabudowań, bardzo trudne bądź niemożliwe może być zrealizowanie wskazanych wyżej udogodnień na wszystkich terenach wskazanych pod zabudowę.

Sieć dróg gminy opiera się głównie na drogach wojewódzkich i lokalnych (gminnych i powiatowych). Przez północno wschodnią część gminy przebiega jedyna droga krajowa nr 61. Drogi w gminie charakteryzują się zróżnicowanym natężeniem ruchu w zależności od pory dnia (ranne i popołudniowe szczyty) i pory roku (weekendowe nasilenie ruchu w okresie maj-wrzesień). Często w okresach największej intensyfikacji ruchu przepustowość dróg jest niewystarczająca. W gminie rozwijana jest również sieć dróg rowerowych i ciągów pieszych. Wciąż jednak wymaga uzupełnień w celu utworzenia spójnego, bezpiecznego systemu. Gmina Nieporęt jest skomunikowana z Warszawą i innymi sąsiednimi miastami transportem publicznym. Często jednak niewystarczająca okazuje się częstotliwość kursowania dostępnych autobusów i pociągów.

Dobra jest dostępność do infrastruktury sieciowej. Sieć energetyczna jest wystarczająca, ponadprzeciętny jest dostęp do sieci gazowej. Z tego względu dużo mieszkańców korzysta też z ogrzewania gazowego. Większość gospodarstw ma dostęp do wodociągów. Szczególnego rozwoju natomiast wciąż wymaga sieć kanalizacyjna. Większość gospodarstw korzysta z szamb lub przydomowych oczyszczalni. Na niewystarczającym poziomie jest obecnie wykorzystanie energii odnawialnej.

Istotnym elementem w przestrzeni gminy są zasoby kulturowe. Chociaż w nie ma tu wielu zabytków architektonicznych, występują stanowiska archeologiczne, ale przede wszystkim miejsca pamięci związane z historią walk niepodległościowych. Tradycje kultywowania historii są pielęgnowane w gminie.

2.4. DIAGNOZA POTENCJAŁÓW I BARIER ROZWOJOWYCH GMINY - ANALIZA SWOT

W diagnozie potencjałów i barier rozwojowych gminy uwzględnione zostały wszystkie najważniejsze czynniki wpływające na rozwój i kształtujące sposób funkcjonowania gminy. W oparciu o przytoczone dane wysnuć można wnioski które stanowią materiał podsumowujący sytuację społeczną, gospodarczą i przestrzenną gminy. Poniżej, w formie analizy SWOT zebrane zostały kluczowe czynniki rozwojowe odnoszące się do wszystkich obszarów funkcjonowania gminy. Zgodnie z metodologią SWOT podzielono je na słabe i mocne strony, oraz szanse i zagrożenia dla dalszego rozwoju gminy. Wnioski te dają podstawę do określenia celów i kierunków strategicznych Gminy Nieporęt zawartych w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030.

ANALIZA SWOT SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

SŁABE STRONY

- Starzejące się społeczeństwo
- Duży udział ludności napływowej nieproporcjonalny do możliwości przygotowania gminy na przyjęcie nowych mieszkańców
- Tylko jedna szkoła średnia na terenie gminy
- Brak rozwiniętej edukacji na temat profilaktyki prozdrowotnej, przedsiębiorczości i edukacji ekologicznej
- Niewielka w odniesieniu do potrzeb liczba obiektów sportowych
- Mała aktywność klubów i stowarzyszeń sportowych
- Mała liczba filii instytucji kultury
- Słaba dostępność aptek i punktów aptecznych
- Ograniczony zakres czasowy działania Straży Gminnej
- Powtarzające się zagrożenia komunikacyjne – nadmierne natężenie ruchu i niebezpieczeństwo jego uczestników
- Przeciętnie rozwinięte procesy partycypacyjne
- Malejące poczucie tożsamości lokalnej ze względu na napływ nowych mieszkańców niezwiązanych z terenem

MOCNE STRONY

- Utrzymujący się przyrost ludności
- Atrakcyjność terenów gminy jako miejsca do zamieszkania
- Wysoki poziom wydatków na oświatę
- Dostępność przedszkoli, żłobków i szkół podstawowych
- Rozwijanie zasobów Biblioteki Publicznej
- Dobry dostęp do informacji publicznej na temat opieki zdrowotnej
- Darmowe programy rehabilitacyjne
- Prowadzenie programów profilaktycznych
- Wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań jak defibrylatory AED

- Sprawne działanie placówek pomocy społecznej
- Rozwinięte działania na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom
- Skuteczny system monitoringu
- Podtrzymywanie tradycji lokalnej i pamięci o historii przez stałych, od pokoleń związanych z gminą mieszkańców

SZANSE

- Realizacja większej ilości programów zajęć pozalekcyjnych dla uczniów szkół w gminie
- Rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej
- Rozwój mniejszej infrastruktury sportowej
- Kreowanie nowych miejsc integracji społecznej i realizacji oferty kulturalnej
- Rozwój zasobów i intensyfikacja działań Ośrodka Kultury i Biblioteki
- Rozwijanie profilaktyki prozdrowotnej
- Malejące zapotrzebowanie na pomoc społeczną
- Poprawa ogólnego poziomu zagrożenia w gminie
- Aktywizacja organizacji pozarządowych
- Rozwój platformy partycypacji i form współdecydowania mieszkańców o losach gminy
- Wykorzystanie potencjału kultywowania lokalnego dziedzictwa

ZAGROŻENIA

- Życie zawodowe znacznej części lokalnej społeczności poza granicami gminy
- Odpływ absolwentów szkół podstawowych do szkół średnich spoza terenu gminy – odpływ potencjalnie wykształconej młodzieży
- Niewystarczająca liczba odwiedzających obiekty sportowe dla ich utrzymania – generowanie dużych kosztów
- Spadające zainteresowanie ofertą kulturalną gminy
- Powtarzające się ograniczenia w możliwości korzystania z oferty kulturalnej i sportowej
- Mało atrakcyjna oferta wydarzeń i atrakcji
- Brak dostępności do specjalistycznej opieki medycznej na miejscu
- Niewystarczająca dostępność środków ratunkowych takich jak AED
- Wzrastające prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożeń naturalnych
- Niewystarczający nadzór policji i Straży Gminnej
- Wzmożony ruch i większe zagrożenie na drogach
- Niska aktywność organizacji pozarządowych
- Marginalizacja aspektów tożsamościowych przez nowe, młodsze społeczeństwo

ANALIZA SWOT SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

SŁABE STRONY

- Niewielki udział pracujących w gminie na rynku pracy

- Słaba lokalizacja do rozwoju terenów przemysłowych i związanych z przemysłem usług
  – mało konkurencyjna komunikacyjnie
- Brak struktur dedykowanych do obsługi procesów partycypacyjnych, konsultacji społecznych, angażowania mieszkańców w życie gminy
- Brak budżetu obywatelskiego
- Niewielka część budżetu przeznaczana na transport i łączność, turystykę, a także ochronę zdrowia
- Koncentracja dużych ośrodków wypoczynkowych, hotelowych na terenie gminy
- Niewielki udział w rynku turystycznym lokalnych, małych przedsięwzięć – agroturystyki, małych usług itp.
- Nieduże wydatki na turystykę w ubiegłych latach
- Niewielkie możliwości rozwoju rolnictwa – słabe gleby

MOCNE STRONY

- Niski poziom bezrobocia i duża aktywność zawodowa mieszkańców
- Wysoki poziom przedsiębiorczości – duża ilość zakładanych w granicach gminy działalności
- Rozwijający się sektor usług
- Współpraca i wsparcie przedsiębiorców
- Rozwinięte struktury organizacyjne gminy
- Sprawnie prowadzone kanały informacyjne gminy
- Przynależność gminy do związków gmin i stowarzyszeń
- Zerowy poziom długu publicznego gminy
- Nadwyżki finansowe w każdym roku budżetowym
- Rosnący poziom dochodów gminy
- Dość duża aktywność inwestycyjna gminy
- Duża aktywność w pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych
- Znaczący potencjał gospodarczy ze względu na korzystne uwarunkowania środowiskowe i krajobrazowe
- Duża liczba obiektów obsługi branży turystycznej
- Rozbudowana sieć szlaków turystycznych
- Zwyżkowy potencjał ruchu turystycznego aż do czasu pandemii
- Duży udział zielonych terenów rolniczych w ogóle powierzchni gminy

SZANSE

- Rozwijanie nowych, lokalnych miejsc pracy i biznesów
- Wsparcie przedsiębiorczości, w szczególności w sektorach takich jak działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, a także innej związanej z rozwojem turystyki
- Skuteczne działania organów gminy i instytucji podległych na rzecz rozwoju w ich obszarach kompetencji
- Współpraca w ramach związków gmin i stowarzyszeń
- Rozwój praktyk i narzędzi partycypacyjnych

- Usprawnianie i unowocześnianie kanałów informacyjnych online
- Zwiększenie wydatków na rozwój infrastruktury, turystykę, a także profilaktykę zdrowotną
- Wykorzystanie oszczędności na cele inwestycyjne gminy w kolejnych latach
- Pozyskiwanie większej ilości funduszy zewnętrznych (krajowych, unijnych)
- Udział w projektach krajowych i międzynarodowych
- Rozwój turystyki i rekreacji na terenie gminy
- Angażowanie mieszkańców, mniejszych przedsiębiorców w rozwój bazy turystycznej i rekreacyjnej
- Rozwój spokojnej rekreacji na łonie natury
- Rozwój bazy agroturystycznej i innych małych obiektów turystycznych
- Wykorzystanie w rozwoju turystyki obiektów sportowych i kulturalnych
- Rozwój systemu informacji
- Wykorzystanie walorów przyrodniczych również w przypadku terenów rolniczych

ZAGROŻENIA

- Brak zainteresowania społeczności lokalnym rynkiem pracy
- Niewystarczające wsparcie dla lokalnych przedsiębiorców
- Ograniczanie rozwoju rynku przez silne oddziaływanie aglomeracji warszawskiej
- Brak optymalizacji działania urzędu i instytucji gminnych w przyszłości
- Brak dialogu z mieszkańcami i dostosowywania działań do ich potrzeb
- Duże wydatki na utrzymanie instytucji kultury, sportu, rekreacji, a także oświaty i zdrowia.
- Ograniczenie możliwości korzystania ze środków zewnętrznych
- Brak korzyści dla lokalnych przedsiębiorców i mieszkańców z realizacji oferty turystycznej
- Wyparcie małych biznesów turystycznych przez duże firmy z branży hotelarskiej i gastronomicznej
- Brak wystarczającego zainteresowania usługami bazy turystycznej i generowania strat przez obiekty turystyczne, rekreacyjne i sportowe.
- Załamanie rynku turystycznego ze względu na sytuację polityczną i następstwa pandemii
- Spadek liczby obiektów noclegowych
- Nadmierne przekształcanie terenów rolniczych na grunty pod zabudowę

ANALIZA SWOT SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

SŁABE STRONY

- Zła jakość powietrza na terenach zabudowanych
- Emisja zanieczyszczeń z terenów mieszkaniowych jednorodzinnych
- Niewielka przestrzeń do rozwoju przemysłu i słabe jej skomunikowanie
- Rozległe tereny wskazywane pod zabudowę, przekraczające znacząco zapotrzebowanie
- Wytyczne wskazujące nadmierne odrolnienie terenów gminy

- Duży udział terenów komunikacyjnych w ogóle powierzchni zurbanizowanej
- Mały udział obszarów zieleni urządzonej w przestrzeniach publicznych gminy
- Brak aktualności i dostosowania do bieżących potrzeb dużej części Planów miejscowych
- Rozproszone, rozwijane przez parcelację gruntów rolnych zabudowania mieszkaniowe
- Braki w zagospodarowaniu niektórych z rozproszonych terenów zabudowań – brak utwardzonych dróg, brak infrastruktury sieciowej
- Nadmiernie eksploatowana infrastruktura komunikacyjna – duży ruch, korki, zagrożenia w ruchu
- Liczne skrzyżowania i zjazdy na posesje bezpośrednio z głównych dróg
- Dużo wewnętrznych dróg gminnych o słabej klasie nawierzchni
- Niekompletna, przeciętnie rozwinięta sieć ciągów pieszych i rowerowych
- Brak połączeń ponadlokalnych komunikacji publicznej
- Znikomy rozwój lokalnych instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii – brak niezależności energetycznej
- Słaba dostępność sieci kanalizacyjnej i przeciętna sieci wodociągowej
- Brak sieci ciepłowniczej i duży udział nieekologicznych źródeł ogrzewania
- Brak ekologicznej infrastruktury zagospodarowania odpadów

MOCNE STRONY

- Duże zasoby terenów zalesionych w gminie
- Liczne walory przyrodnicze – siedliska roślin, zwierząt, unikatowe formy krajobrazu
- Położenie nad Jeziorem Zegrzyńskim
- Przebieg Kanału Żerańskiego oraz liczne rzeki i mniejsze kanały na obszarze całej gminy
- Unikatowe korytarze ekologiczne i krajobraz naturalny pomiędzy silnie zurbanizowanymi terenami
- Ochrona krajobrazowa niemal całego obszaru gminy
- Utrzymywanie rezerwatów i innych form ochrony przyrody
- Rozwój systemu informacji o jakości powietrza
- Niewielki udział terenów zurbanizowanych w ogóle powierzchni gminy
- Liczba nasadzeń roślin przewyższająca ubytki
- Pokrycie MPZP większości obszarów gminy
- Niewielki udział decyzji o warunkach zabudowy w rozwoju struktury zabudowań
- Dominująca zabudowa jednorodzinna z dużym udziałem zieleni
- Zwarta struktura w Nieporęcie i rozlokowanie usług na obszarze gminy
- Duży ruch w budownictwie mieszkaniowym – stopniowe nasycanie rynku i zaspokajanie zapotrzebowania mieszkańców
- Komunalne zasoby mieszkaniowe w dobrym standardzie
- Realizacja inwestycji rozwijających sieć drogową
- Przebieg linii kolejowej przez tereny gminy
- Plan sieci dróg rowerowych i jego stopniowa realizacja

- Rozwinięty transport publiczny na trasach lokalnych
- Infrastruktura energetyczna zaspokajająca potrzeby gminy
- Duzy poziom gazyfikacji gminy, w tym znaczące wykorzystanie gazu sieciowego do ogrzewania mieszkań
- Funkcjonowanie punktu selektywnej zbiórki odpadów
- Kultywowanie tradycji i historycznych zasobów kulturowych – szczególnie tradycji niepodległościowych
- Realizacja programów opieki nad zabytkami

SZANSE

- Wykorzystanie potencjału przyrodniczego i turystycznego obszarów leśnych
- Wykorzystanie i rozwój potencjału terenów nad Jeziorem Zegrzyńskim
- Odkrycie i rozwój potencjału parowów z jeziorami oraz cieków wodnych na terenie gminy
- Zachowanie w jak największym stopniu chronionego krajobrazu naturalnego i nieinwazyjne wykorzystanie jego potencjału turystycznego
- Rozwijanie i wprowadzanie nowych form ochrony przyrody w miejscach cennych środowiskowo i krajobrazowo
- Wykorzystanie walorów terenów objętych formami ochrony przyrody na cele rekreacyjne i turystyczne
- Ograniczenie lokalnej emisji zanieczyszczeń i poprawa jakości powietrza
- Rozwijanie systemu ostrzegania, informacji i uświadamiania o zanieczyszczeniu powietrza
- Rozwój przyjaznej zieleni urządzonej w przestrzeniach publicznych gminy
- Rosnąca liczba nasadzeń nowej roślinności
- Ograniczenie nadmiernego rozproszenia zabudowań poprzez aktualizację dokumentów planistycznych – zmniejszenie terenów wskazywanych pod zabudowę i stopniowe ich rozszerzanie w razie takiego zapotrzebowania
- Przemyślany, dobrze zaprojektowany rozwój zabudowań mieszkaniowych
- Realizacja nowych dróg odciążających obecny układ komunikacyjny
- Kompletna realizacja sieci dróg rowerowych i utworzenie spójnego systemu powiązanego z zewnętrznymi sieciami
- Realizacja multifunkcjonalnej infrastruktury komunikacyjnej, sprzyjającej różnym formom rekreacji letniej i zimowej
- Poprawa bezpieczeństwa pieszych poprzez realizację chodników i bezpiecznych przejść
- Zwiększenie dostępności transportu publicznego na terenie całej gminy
- Rozwój odnawialnych źródeł energii i dążenie do niezależności energetycznej gminy
- Doprowadzenie kanalizacji i wodociągów do wszystkich terenów zurbanizowanych
- Ograniczenie nieekologicznych źródeł ciepła i wymiana na ogrzewanie gazowe lub OZE

- Wykorzystanie potencjału zabytków i innych zasobów historycznych do promowania
  regionu i rozwoju turystyki

ZAGROŻENIA

- Nadmierna wycinka lasów i wkraczanie z zabudową na grunty leśne i rolne sąsiadujące z lasami
- Zanieczyszczenie i nadmierne eksploatowanie wód powierzchniowych w gminie
- Zaniedbanie i degradacja cieków wodnych i zbiorników na terenie gminy
- Nadmierne zagospodarowanie terenów w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu – bezpowrotne przekształcenie krajobrazu naturalnego
- Degradacja terenów objętych formami ochrony przyrody
- Intensyfikacja rozwoju zabudowań jednorodzinnych i pogłębienie problemu emisji pyłów zawieszonych
- Nadmierne stosowanie nawierzchni asfaltowych i betonowych w przestrzeniach publicznych gminy
- Długa realizacja aktualizacji i uzupełniania Planów miejscowych
- Chaotyczny, nieregularny rozwój zabudowań w obrębie rozległych terenów przeznaczonych pod zabudowę
- Dalszy rozwój zabudowań rozproszonych generujących zwiększone zapotrzebowanie
  na infrastrukturę i większe koszty jej utrzymania
- Poświęcanie gruntów zalesionych pod zabudowania
- Rosnący udział zabudowań deweloperskich słabej jakości z miernymi przestrzeniami publicznymi lub z ich brakiem
- Brak odpowiedniego zagospodarowania newralgicznych miejsc w sieci drogowej
- Liczne skrzyżowania i zjazdy na posesje bezpośrednio z głównych dróg generujące zagrożenie
- Brak ciągów pieszych w newralgicznych, ruchliwych miejscach
- Marginalizacja transportu publicznego na rzecz prywatnych samochodów
- Wzrost cen energii elektrycznej i niestabilność dostaw
- Nienadążanie rozwoju sieci wod-kan za tempem rozwoju nowych zabudowań
- Niestabilny rynek gazu, wzrost cen lub przerwy w dostawach
- Zbyt wolne tempo odejścia od nieekologicznych piecy grzewczych
- Powstawanie dzikich wysypisk śmieci
- Niewystarczający poziom recyklingu odpadów
- Zaniedbanie i niszczenie zabytków, oraz stopniowe zanikanie tradycji.

PODSUMOWANIE ANALIZY SWOT

W nawiązaniu do przedstawionych powyżej czynników analizy SWOT stanowiących odrębne analizy w sferach społecznej, gospodarczej i przestrzennej poniżej dokonano podsumowania słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń w kontekście ogólnym.

SŁABE STRONY

- Starzejące się społeczeństwo
- Niewielka w odniesieniu do potrzeb liczba obiektów sportowych
- Malejące poczucie tożsamości lokalnej ze względu na napływ nowych mieszkańców niezwiązanych z terenem
- Niewielki udział w rynku turystycznym lokalnych, małych przedsięwzięć – agroturystyki, małych usług itp.
- Zła jakość powietrza na terenach zabudowanych
- Niewielka przestrzeń do rozwoju przemysłu i słabe jej skomunikowanie
- Brak aktualności i dostosowania do bieżących potrzeb dużej części Planów miejscowych
- Rozproszone, rozwijane przez parcelację gruntów rolnych zabudowania mieszkaniowe
- Nadmiernie eksploatowana infrastruktura komunikacyjna – duży ruch, korki, zagrożenia w ruchu
- Brak połączeń ponadlokalnych komunikacji publicznej
- Duży udział nieekologicznych źródeł ogrzewania

MOCNE STRONY

- Atrakcyjność terenów gminy jako miejsca do zamieszkania
- Podtrzymywanie tradycji lokalnej i pamięci o historii przez stałych, od pokoleń związanych z gminą mieszkańców
- Niski poziom bezrobocia i duża aktywność zawodowa mieszkańców
- Wysoki poziom przedsiębiorczości – duża ilość zakładanych w granicach gminy działalności
- Zerowy poziom długu publicznego gminy
- Nadwyżki finansowe w każdym roku budżetowym
- Duża aktywność w pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych
- Znaczący potencjał gospodarczy ze względu na korzystne uwarunkowania środowiskowe i krajobrazowe
- Rozbudowana sieć szlaków turystycznych
- Liczne walory przyrodnicze – siedliska roślin, zwierząt, unikatowe formy krajobrazu
- Położenie nad Jeziorem Zegrzyńskim
- Przebieg Kanału Żerańskiego oraz liczne rzeki i mniejsze kanały na obszarze całej gminy
- Ochrona krajobrazowa niemal całego obszaru gminy
- Utrzymywanie rezerwatów i innych form ochrony przyrody
- Pokrycie MPZP większości obszarów gminy
- Realizacja inwestycji rozwijających sieć drogową
- Przebieg linii kolejowej przez tereny gminy

SZANSE

- Rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej

- Kreowanie nowych miejsc integracji społecznej i realizacji oferty kulturalnej
- Rozwijanie profilaktyki prozdrowotnej
- Poprawa ogólnego poziomu zagrożenia w gminie
- Aktywizacja organizacji pozarządowych
- Rozwój platformy partycypacji i form współdecydowania mieszkańców o losach gminy
- Wsparcie przedsiębiorczości, w szczególności w sektorach takich jak działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, a także innej związanej z rozwojem turystyki
- Współpraca w ramach związków gmin i stowarzyszeń
- Pozyskiwanie większej ilości funduszy zewnętrznych (krajowych, unijnych)
- Udział w projektach krajowych i międzynarodowych
- Rozwój turystyki i rekreacji
- Rozwój systemu informacji
- Wykorzystanie potencjału przyrodniczego i turystycznego obszarów leśnych
- Wykorzystanie i rozwój potencjału terenów nad Jeziorem Zegrzyńskim
- Rozwijanie i wprowadzanie nowych form ochrony przyrody w miejscach cennych środowiskowo i krajobrazowo
- Rozwijanie systemu ostrzegania, informacji i uświadamiania o zanieczyszczeniu powietrza
- Realizacja nowych dróg odciążających obecny układ komunikacyjny
- Kompletna realizacja sieci dróg rowerowych i utworzenie spójnego systemu powiązanego z zewnętrznymi sieciami
- Zwiększenie dostępności transportu publicznego na terenie całej gminy
- Rozwój odnawialnych źródeł energii i dążenie do niezależności energetycznej gminy

ZAGROŻENIA

- Życie zawodowe znacznej części lokalnej społeczności poza granicami gminy
- Odpływ absolwentów szkół podstawowych do szkół średnich spoza terenu gminy – odpływ potencjalnie wykształconej młodzieży
- Niewystarczająca liczba odwiedzających obiekty sportowe dla ich utrzymania – generowanie dużych kosztów
- Wzrastające prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożeń naturalnych
- Marginalizacja aspektów tożsamościowych przez nowe, młodsze społeczeństwo
- Brak zainteresowania społeczności lokalnym rynkiem pracy
- Ograniczanie rozwoju rynku przez silne oddziaływanie aglomeracji warszawskiej
- Ograniczenie możliwości korzystania ze środków zewnętrznych
- Brak korzyści dla lokalnych przedsiębiorców i mieszkańców z realizacji oferty turystycznej
- Załamanie rynku turystycznego ze względu na sytuację polityczną i następstwa pandemii
- Nadmierna wycinka lasów i wkraczanie z zabudową na grunty leśne i rolne sąsiadujące z lasami

- Zaniedbanie i degradacja cieków wodnych i zbiorników przepływających przez teren gminy
- Nadmierne zagospodarowanie terenów w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu – bezpowrotne przekształcenie krajobrazu naturalnego
- Degradacja terenów objętych formami ochrony przyrody
- Chaotyczny, nieregularny rozwój zabudowań w obrębie rozległych terenów przeznaczonych pod zabudowę
- Marginalizacja transportu publicznego na rzecz prywatnych samochodów
- Wzrost cen energii elektrycznej i niestabilność dostaw
- Niestabilny rynek gazu, wzrost cen lub przerwy w dostawach
- Zbyt wolne tempo odejścia od nieekologicznych piecy grzewczych

CZĘŚĆ III

3. ELEMENTY STRATEGICZNE

Za punkt wyjścia dla określenia kluczowych elementów strategicznych rozwoju Gminy Nieporęt służyła diagnoza potencjałów i barier rozwojowych gminy. Dzięki informacjom pozyskanym w procesie przeprowadzenia diagnozy otrzymano wnioski niezbędne dla sformułowania misji, wizji oraz niezbędnych do ich osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych. Wskazane poniżej elementy strategii stanowią pewien plan działań dla procesu rozwoju – kierunku i sposobu działania władz przyjętego na okres do 2030 roku.

3.1. MISJA

Misja wskazana w Strategii określa przewodni kierunek rozwoju, w którym zmierza gmina w danym horyzoncie czasowym. Jej realizację warunkuje podjęcie działań, które przyczynią się do trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki samorządu terytorialnego, a tym samym zaspokojenia potrzeb i poprawy jakości życia społeczności lokalnej, a w efekcie konkurencyjności jednostki terytorialnej. Należy podkreślić kluczową rolę władz samorządowych, które przyjmują rolę inicjatora realizacji przedsięwzięć określonych w Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030. Poniżej zdefiniowano misję rozwoju Gminy Nieporęt przyjętą na okres do 2030 roku.

Gmina Nieporęt dzięki zintegrowanemu i partnerskiemu zarządzaniu rozwija się gospodarczo, przestrzennie i ekologicznie dla spełnienia potrzeb mieszkańców przy zachowaniu balansu ruchu turystycznego

3.2. WIZJA

Wizja określa generalny, przewodni kierunek rozwoju, w którym zmierza gmina w określonym horyzoncie czasowym. Warunkiem jej realizacji jest podjęcie działań, które przyczynią się do trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki terytorialnej, a tym samym zaspokojenia potrzeb i poprawy jakości życia społeczności lokalnej, a w efekcie konkurencyjności jednostki terytorialnej. Warto tutaj podkreślić kluczową rolę władz samorządowych, które przyjmują rolę inicjatora realizacji przedsięwzięć określonych w Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030. Poniżej zdefiniowana wizja określa kierunek Rozwoju Gminy Nieporęt przyjęta na okres do 2030 roku.

**Gmina Nieporęt – Idealne miejsce
dla Ciebie,
Twojej rodziny
i Biznesu.**

3.3. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

CEL STRATEGICZNY I

GMINA ATRAKCYJNA TURYSTYCZNIE

Cel strategiczny I odnosi się do wszelkich aspektów turystycznych gminy. Położenie Gminy
Nieporęt nad brzegiem Jeziora Zegrzyńskiego, wiejski charakter krajobrazu, otoczenie lasów wpływają na wysoką atrakcyjność turystyczną obszaru. Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą społeczno-gospodarczo przestrzenną powierzchnia lasów na obszarze gminy stanowi aż 44%, co stanowi wyjątkowo duży obszar na tle metropolii warszawskiej. Atuty te wpływają na powstawanie wysokiego ruchu turystycznego, szczególnie w zakresie turystyki jednodniowej. Zdefiniowane w ramach celu strategicznego cele operacyjne odnoszą się przede wszystkim do wykorzystania potencjału turystycznego gminy, rozwoju oferty i infrastruktury turystycznej oraz podejmowania działań zmierzających do uregulowania ruchu turystycznego zgodnie z oczekiwaniami władz i mieszkańców.

Cel operacyjny 1.1

Wykorzystanie potencjałów gminy

Gmina Nieporęt z racji swoich uwarunkowań przestrzennych posiada wiele potencjałów wpływających na powstawanie dużego ruchu turystycznego na jej obszarze. Przez okolicznych mieszkańców, w tym mieszkańców Warszawy jest postrzegana jako miejsce atrakcyjne do zamieszkania, pobytu czasowego w celach rekreacyjnych. Na obszarze gminy zlokalizowanych jest wiele obiektów turystycznych, szlaków pieszych i rowerowych, plaż, obiektów noclegowych i gastronomicznych, jednak brakuje wyraźnej mapy połączeń oraz kanałów informacji ułatwiających turystom korzystanie z zalet gminy. Ponadto brakuje obecnie wyraźnej marki turystycznej, którą Gmina Nieporęt mogłaby promować nie tylko w najbliższym regionie, ale także ponadregionalnie. Koniecznym działaniem w ramach organizacji ruchu turystycznego w gminie jest powstanie kanałów informacyjnych w zakresie turystyki, określającej jej pełną ofertę turystyczną i kulturalną pod jedną, spójną marką. Działanie takie umożliwi jednolitą prezentację obszaru i jego oferty oraz docieranie do potencjalnych gości gminy za pomocą spójnych kanałów informacyjnych, jak np. internetowa platforma promocyjna, aplikacja mobilna, publikacje czy katalogi o jednolitej identyfikacji wizualnej.

W ramach celu operacyjnego wyróżniono następujące kierunki działań:

1.1.1 Rozwój informacji turystycznej i ścieżek edukacyjnych

1.1.2 Rozwój oferty turystycznej gminy

1.1.3 Prowadzenie działań związanych z kreowaniem marki gminy jako atrakcyjnej turystycznie

1.1.4 Wspieranie prac konserwatorskich, w tym restauratorskich, renowacyjnych i rewaloryzacyjnych), rewitalizacja obiektów i obszarów zabytkowych i kulturowych

1.1.5 Inwentaryzacja i digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego

Cel operacyjny

1.2 Rozwój infrastruktury turystycznej

Dobrze zorganizowana i zadbana infrastruktura turystyczna jest kluczowa dla zapewnienia wysokiej jakości rekreacji i kreowania wizerunku gminy. Gmina powinna zwrócić szczególną uwagę na zapewnienie nie tylko oferty rekreacyjnej i turystycznej, ale także na zaplecze umożliwiające dopasowanie charakteru turystyki w gminie do oczekiwań jej władz i mieszkańców. W chwili obecnej w zakresie bazy noclegowej na obszarze Gminy Nieporęt przeważają duże obiekty, co wpływa na odpływ turystów i uprawianie tzw. turystyki jednodniowej, głównie przez mieszkańców Warszawy. Gmina powinna zatem tworzyć warunki umożliwiające powstawanie gospodarstw agroturystycznych oraz wynajmu sezonowego, których kameralny charakter może wpłynąć pozytywnie na wydłużenie pobytu turystów, podniesienie przychodów gminy i ograniczenie ruchu drogowego. Istotnym atutem Gminy Nieporęt jest położenie na brzegiem Jeziora Zegrzyńskiego, o którego zagospodarowaniu przy realizacji niniejszej strategii nie można zapomnieć. Plaże i infrastruktura lokalizowana w tej części gminy powinna zapewniać użytkownikom nie tylko rekreację, ale także bezpieczeństwo, w związku z czym powinna być stale rozwijana. Najważniejszym jednak aspektem dla odczuwania przez władze gminy oraz jej mieszkańców korzyści płynących z nasilonego ruchu turystycznego jest jego odpowiednie kształtowanie. Obecnie nasilony ruch turystyczny, generowany szczególnie przez turystykę jednodniową i weekendową utrudnia okresowo funkcjonowanie gminy. Gmina Nieporęt powinna podjąć działania zmierzające do określenia przejrzystej i spójnej polityki turystycznej, określając jej cele i oczekiwania. Następnie cele te powinny być ukierunkowane w postaci wdrożeń odpowiednich inicjatyw, które przełożą się bezpośrednio na stworzenie możliwości zarządzania ruchem turystycznym na terenie gminy i jego regulacją.

Podsumowując, w ramach niniejszego celu operacyjnego wyróżniono następujące działania:

1.2.1 Rozwój agroturystyki i wynajmu sezonowego na terenie gminy

1.2.2 Rozwój zagospodarowania turystycznego okolic Jeziora Zegrzyńskiego

1.2.3 Podejmowanie działań związanych z kształtowaniem ruchu turystycznego

CEL STRATEGICZNY II

GMINA ATRAKCYJNA GOSPODARCZO

Cel strategiczny II odnosi się do rozwoju gospodarczego Gminy Nieporęt i wszelkich aspektów z nim związanych. Cel ten uwzględnia działania związane z rozwojem przedsiębiorczości na terenie gminy oraz wsparcie potencjalnych inwestorów. Przedstawione poniżej założenia wpływają także bezpośrednio na podniesienie jakości życia mieszkańców jednostki

.

Cel operacyjny

2.1 Tworzenie warunków do rozwoju działań gospodarczych

W celu osiągnięcia stałego rozwoju gospodarczego gminy jej władze powinny kształtować odpowiednie warunki do podejmowania działań gospodarczych przez mieszkańców, przedsiębiorstwa i inwestorów. Działania te powinny obejmować wsparcie i aktywizację przedsiębiorców poprzez szeroki katalog rozwiązań, takich jak m.in. działania promujące lokalną przedsiębiorczość i gospodarkę, szkolenia, kursy czy programy wsparcia. Dla tworzenia pożądanego tempa rozwoju przedsiębiorczości Gmina Nieporęt powinna nawiązywać współpracę gospodarczą także z innymi podmiotami jak uczelnie wyższe czy organizacje wspierające przedsiębiorczość. Dla utrzymania obecnych inwestorów oraz przyciągania nowych istotne jest tworzenie przyjaznych warunków do prowadzenia działalności. Połączenie inwestycji komunikacyjnych z rozwojem istniejących terenów inwestycyjnych oraz powstawaniem nowych pozwoli na optymalny wzrost oraz rozwój gospodarki opartej na innowacjach. Wszelkie działania gminy powinny opierać się na przejrzystej i kompleksowej ofercie działań nakierowanych na spójną promocję gospodarczą Gminy Nieporęt w regionie, które w dłuższej perspektywie będą stanowić o jej atrakcyjności i konkurencyjności. Niezwykle istotnym aspektem realizacji niniejszego celu jest także tworzenie sieci współpracy różnych podmiotów gospodarczych, w tym klastrów, zrzeszeń przedsiębiorców. Podejmowanie takich działań przyniesie korzyści w postaci optymalnego rozwoju gospodarczego zgodnego z panującymi trendami.

W ramach niniejszego celu operacyjnego zaplanowano następujące kierunki działań:

2.1.1 Rozwój terenów inwestycyjnych

2.1.2 Wsparcie gminy w zakresie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości

2.1.3 Promocja gospodarcza miny i rozwój sieci współpracy przedsiębiorstw, w tym Klastrów

CEL STRATEGICZNY III

GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM

W ramach celu strategicznego III przewidziano działania związane z rozwojem usług administracyjnych, których beneficjentami są mieszkańcy, przedsiębiorcy i goście Gminy Nieporęt. W ramach niniejszego celu wskazano katalog działań ukierunkowanych na rozwój społeczno-gospodarczy gminy z wykorzystaniem sprawnej i przyjaznej administracji samorządowej. Dla prawidłowego rozwoju gminy niezwykle istotna jest prawidłowa sieć komunikacyjna jednostki, co zostało uwzględnione w ramach niniejszego celu.

Cel operacyjny

3.1 Rozwój struktur administracyjnych

Sprawne i nowoczesne struktury administracyjne warunkują prawidłowy rozwój jednostki i osiąganie korzyści płynących z rozwoju społeczno-gospodarczego. Najważniejszym aspektem pracy administracyjnej jest podejmowanie działań stanowiących odpowiedź na potrzeby interesariuszy. Najbardziej optymalne dla skuteczności procesów jest zaangażowanie mieszkańców, przedsiębiorców i pozostałych podmiotów, dla których rozwój Gminy Nieporęt jest istotny do tworzenia rozwiązań. W ramach niniejszego celu operacyjnego zaplanowano takie działanie jak rozwój struktur dedykowanych obsłudze procesów partycypacyjnych. Stosowanie takich rozwiązań w codziennej pracy urzędu przyniesie korzyści płynące z wdrażania skutecznych rozwiązań odpowiadających na potrzeby gminy, ale przede wszystkim pozwoli na zaangażowanie mieszkańców w procesy decyzyjne co bezpośrednio przełoży się na ich poczucie przynależności do gminy. Dużym ułatwieniem w obsłudze procesów partycypacyjnych będzie rozwój sieci informatycznej i zapewnienie dostępu dla interesariuszy. W połączeniu z rozwojem oferty e-usług urzędu i możliwościami zdalnej realizacji spraw przyczyni się do optymalizacji organizacji pracy w jednostce i komunikacji z interesariuszami. Biorąc pod uwagę doświadczenia i wnioski płynące z sytuacji epidemiologicznej wywołanej koronawirusem COVID-19 rozwój oferty katalogu spraw online jest konieczny.

Należy także zwrócić uwagę na wnioski płynące z diagnozy gminy. W strukturze mieszkańców zwiększa się odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, co w dłuższej perspektywie czasu może stanowić wyzwanie dla gminy. Jak wskazały władze gminy oraz jej mieszkańcy w czasie konsultacji, niezwykle istotna kwestią dla zabezpieczenia przyszłości mieszkańców jest rozwój kadr opieki społecznej – obecnie Gmina Nieporęt cierpi na niedobory kadrowe, które w przyszłości mogą się potęgować.

Reasumując, w zakresie tego celu operacyjnego rekomenduje się trzy działania, tj.:

3.1.1 Rozwój struktur dedykowanych obsłudze procesów partycypacyjnych

3.1.2 Budowanie kadr opieki społecznej

3.1.3 Zwiększenie dostępności do e-usług i sieci informatycznej

Cel operacyjny

3.2 Rozwój infrastruktury użyteczności publicznej

Dla optymalnego zaspokajania potrzeb mieszkańców gmina powinna posiadać obiekty użyteczności publicznej realizujące wiele funkcji, w tym obiekty rekreacyjne, sportowe, kulturalne. Jak wskazywali mieszkańcy Gminy Nieporęt w czasie konsultacji społecznych niezwykle potrzebnym obiektem dla realizacji jej potrzeb a także integracji mieszkańców jest sala widowiskowa. Obecnie gmina nie dysponuje takim obiektem, który umożliwiałby realizację wydarzeń kulturalnych, społecznych czy administracyjnych na dużą skalę. Mieszkańcy gminy wskazują także na silną potrzebę rozwoju obiektów sportowych na obszarze jednostki. Realizacja potrzeb kulturalnych poprzez powstanie Sali widowiskowej oraz realizacja obiektów sportowych wpłynie pozytywnie na zwiększenie poczucia przynależności mieszkańców do gminy, rozwój intelektualny, kulturalny oraz zwiększenie poziomu aktywności fizycznej.

Mając na uwadze kwestie wskazane w opisie celu operacyjnego 3.1 dotyczące starzenia się społeczeństwa oraz zapewnienia wykwalifikowanych kadr opieki społecznej, należy zwrócić także uwagę na komplementarną potrzebę rozwoju infrastruktury opieki społecznej w postaci np. dziennych domów opieki dla potrzebujących mieszkańców.

Duży ruch turystyczny i napływ osób niezwiązanych na stałe z Gminą Nieporęt może powodować zagrożenia bezpieczeństwa dla osób już gminę zamieszkujących, ich majątków czy innych turystów. Gmina Nieporęt powinna podejmować działania związane z rozwojem infrastruktury wpływającej na podnoszenie bezpieczeństwa w gminie, jak p.. rozwój systemu monitoringu. Działanie te powinny być koordynowane we współpracy ze Strażą Gminną.

W ramach celu operacyjnego wyróżniono następujące kierunki działań:

3.2.1 Budowa Sali widowiskowej

3.2.2 Rozwój obiektów sportowych

3.2.3 Budowanie infrastruktury opieki społecznej

3.2.4 Rozwój infrastruktury wpływającej na podnoszenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców

Cel operacyjny 3.3

Sprawne procesy planistyczne

Dla optymalnego rozwoju gminy istotnym aspektem jest sprawne prowadzenie procedur związanych z planowaniem przestrzennym. Procesy te powinny być prowadzone z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców, przedsiębiorców i interesariuszy przy jednoczesnym zachowaniu ładu przestrzennego. Pod uwagę należy brać zabezpieczenie gruntów rolnych, obszarów chronionych i leśnych oraz innych walorów przyrodniczych gminy. Realizacja skutecznej polityki przestrzennej pozwoli na ograniczenie zabudowy rozproszonej, która realizowana jest w gminie w wyniku jej wiejskiego charakteru, przy jednoczesnym rozwoju terenów mieszkaniowych, inwestycyjnych, rekreacyjnych przy zachowaniu pożądanej wizji Gminy Nieporęt.

Ponadto istotną kwestią jest ograniczanie zabudowy rozproszonej, który stanowi problem planistyczny, mimo pokrycia prawie całego obszaru gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Ważne dla prowadzenia pożądanego procesu planistycznego jest bieżące nadzorowanie poziomu realizacji dokumentów planistycznych, ich jakości oraz odzwierciedlenia w rzeczywistości, a w razie potrzeby podejmowanie działań zaradczych.

W związku z powyższym w ramach realizacji celu przewiduje się następujące działania:

3.3.1 Ograniczenie zabudowy rozproszonej na terenie gminy

3.3.2 Zwiększenie obszaru gminy pokrytego Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego

Cel operacyjny

3.4 Ograniczenie wydatków gminy

Odpowiedni zasób środków finansowych w gminie determinuje realizacją każdego działania oraz warunkuje jej prawidłową pracę. Dążąc do rozwoju społeczno-gospodarczego może się okazać, ze środki własne mogą nie wystarczać na pokrycie całości kosztów przedsięwzięć. W związku z powyższym, Gmina Nieporęt jako jednostka samorządu terytorialnego powinna poszukiwać zewnętrznych źródeł dofinansowywania realizowanych działań. Bogata oferta funduszy krajowych, europejskich realizowanych na terenie kraju oraz bezpośrednio przez Komisję Europejską pozwala na finansowanie działań inwestycyjnych niemożliwych do podjęcia w przypadku finansowania wyłącznie ze środków budżetu gminy. Wykorzystanie środków zewnętrznych wpływa bezpośrednio na skalę realizacji inwestycji i finalnie na atrakcyjność i konkurencyjność gminy. Należy także pamiętać o bieżącym modernizowaniu infrastruktury już istniejącej, analizy kosztów jej obsługi i poszukiwania rozwiązań mających na celu ograniczenie kosztów bieżących.

Kolejną możliwością wykorzystania kapitału zewnętrznego jest dla gminy realizacja inwestycji w trybie PPP – Partnerstwa Publiczno-Prywatnego, które jest swego rodzaju instrumentem umożliwiającym świadczenie i wykonywanie usług publicznych przez podmioty prywatne. Podejmowanie inicjatyw realizowanych w formule PPP może przyczynić się do budowania relacji Gminy Nieporęt z podmiotami prywatnymi, poszerzaniem wiedzy i zdobywania doświadczenia przy jednoczesnej realizacji potrzeb gminy. Bieżące pozyskiwanie nowych źródeł finansowania wpłynie pozytywnie na atrakacyjność i konkurencyjność jednostki.

W związku z powyższym, w zakresie omawianego celu operacyjnego przewiduje się trzy działania:

3.4.1 Pozyskiwanie środków na realizację inwestycji ze źródeł zewnętrznych

3.4.2 Podejmowanie inwestycji mających na celu optymalizację wydatków gminy

3.4.3 Zwiększenie udziału Partnerstwa Publiczno-Prywatnego (PPP) w zakresie rozwoju gospodarczego gminy

Cel operacyjny

3.5 Rozwój sieci komunikacyjnej

Rozwinięta sieć komunikacyjna stanowi podstawę dla rozwoju każdej jednostki. Obecnie Gmina Nieporęt posiada połączenie kolejowe, a także sieć komunikacji zbiorowej. Z diagnozy społeczno-gospodarczo-przestrzennej wynika jednak, że skomunikowanie gminy nie jest na zadowalającym poziomie. W związku z powyższym władze powinny podejmować działania związane z rozwojem obecnego układu komunikacyjnego oraz z poprawą jego jakości poprzez prowadzenie inwestycji w zakresie infrastruktury drogowej. Takie działania będą stanowić odpowiedź na potrzeby mieszkańców, przedsiębiorców oraz gości gminy. Przy realizacji działań w tym zakresie niezwykle istotne jest także stosowanie rozwiązań mających na celu poprawę bezpieczeństwa na drogach. Ponadto w celu spełnienia potrzeb mieszkańców określanych m.in. w badaniu ankietowym, rekomendowanymi działaniami jest zwiększenie ilości połączeń kolejowych ponad te obecnie realizowane. Połączenie kolejowe z okolicznymi jednostkami mieszkańcy wskazują jako niezwykle istotne. Jako uzupełnienie sieci drogowej oraz połączeń kolejowych wskazywano także potrzebę rozwoju siatki połączeń i częstotliwości kursów transportu zbiorowego. W ramach infrastruktury komunikacyjnej należy uwzględnić rozwój spójnej sieci szlaków turystycznych i dróg rowerowych, który jest konieczny dla właściwego rozwoju turystyki pieszej i rowerowej na terenie gminy. Ich sieciowanie i integracja z siatkami turystycznymi sąsiadujących jednostek wpłynie pozytywnie na bezpieczeństwo na drogach dojazdowych. Celem realizacji tego przedsięwzięcia powinien powstać plan inwestycyjny, który uwzględni powiązania pomiędzy poszczególnymi ciągami komunikacyjnymi, szczególnie w obrębie dróg gminnych i powiatowych, a także na terenach przyrodniczych. Celem realizacji planu komunikacyjnego niezbędne będzie podjęcie współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami państwowymi i podmiotami prywatnymi. Działania w tym zakresie pozwolą na utworzenie spójnego systemu infrastruktury, który jest niezwykle istotnym aspektem dla realizacji wszystkich zamierzeń wymienianych w przedmiotowym dokumencie strategicznym..

Podsumowując, w omawianym celu operacyjnym przewiduje się następujące działania:

3.5.1 Zwiększenie połączeń sieci kolejowej

3.5.2 Rozwój publicznego transportu zbiorowego na terenie gminy

3.5.3 Poprawa stanu dróg i rozwój infrastruktury drogowej

3.5.4 Podejmowanie działań zwiększających bezpieczeństwo mieszkańców na drogach

3.5.5 Rozwój sieci szlaków turystycznych i dróg rowerowych

CEL STRATEGICZNY IV

GMINA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU

W ramach celu strategicznego IV przewidziano ogół zadań związanych z przywróceniem i utrzymaniem odpowiedniej jakości środowiska naturalnego, co jest niezbędne dla odpowiedniego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, szczególnie gminy o tak wysokiej atrakcyjności turystycznej jak Gmina Nieporęt.

Cel operacyjny

4.1 Budowanie niezależności energetycznej gminy

Rosnące zasoby gminy powstające w trakcie jej rozwoju wpływają negatywnie na poziom kosztów bieżących ponoszonych przez jednostkę. Mnogość budynków użyteczności publicznej przy rosnących cenach energii, gazu i pozostałych mediów generuje potrzebę wypracowania odpowiedniego rozwiązania, które pozwoli znacząco obniżyć koszty przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego dla mieszkańców. W tym celu władze gminy powinny podejmować inwestycje związane ze stosowaniem Odnawialnych Źródeł Energii oraz wykorzystaniem narzędzi Gospodarki o obiegu zamkniętym. Stosowanie OZE m.in. w budynkach użyteczności publicznej, na przystankach autobusowych czy na zadaszeniach parkingów umożliwi gminie uzyskiwanie i magazynowanie energii niezbędnej do jej codziennego działania przy jednoczesnym ograniczeniu kosztów.

Dodatkowo wskazać należy, że takie działania pozwolą ograniczyć presję wywieraną na środowisko, ograniczyć wykorzystanie surowców i osiągnąć wymierne korzyści ekologiczne na obszarze gminy, jak poprawa stanu powietrza czy czystości wód powierzchniowych.

W konsekwencji powyższego, w ramach omawianego celu operacyjnego przewiduje się następujące działania:

4.1.1 Promowanie i realizacja inwestycji związanych z produkcją i magazynowaniem energii

4.1.2 Rozwój Odnawialnych Źródeł Energii i obniżenie niskiej emisji

4.1.3 Sukcesywne podnoszenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej

Cel operacyjny

4.2 Ograniczenie presji środowiskowej

Dbając o wysoką jakość środowiska naturalnego władze gminy powinny koncentrować swoje działania na ograniczaniu negatywnego wpływu na stan środowiska naturalnego. Ograniczenie
wykorzystania nieodnawialnych źródeł energii i stosowanie ekologicznych technologii przyniesie wymierne skutki dla jakości życia w Gminie Nieporęt. Rezultaty działań wdrażanych przez gminę powinny ograniczać lub skutecznie wykluczać przypadki omijania obowiązujących regulacji przez mieszkańców. Dlatego też niezwykle istotne dla prawidłowego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy jest popularyzowanie Odnawialnych Źródeł Energii wśród mieszkańców, ale także w przestrzeniach gminnych

jako przykład stosowania nowoczesnych rozwiązań dla ogółu społeczeństwa. Stopniowe zwiększanie zasięgu sieci gazowniczej, ciepłowniczej i wodno-kanalizacyjnej umożliwi gminie wywieranie wpływu na likwidację nie ekologicznych źródeł ciepła oraz zapanowanie nad sposobem odprowadzania ścieków. Ostrożne równoważenie rozwoju osadnictwa w połączeniu z rozważnym systemem planowania przestrzennego umożliwi ochronę obszarów przyrodniczych, zachowanie bioróżnorodności i ograniczanie negatywnego wpływu wywieranego na te obszary przy jednoczesnym ograniczaniu problemów środowiskowych.

Gmina powinna angażować się także w kampanie edukacyjne dla rolników, zachęcające do ograniczenia stosowania nawozów sztucznych czy chemicznych środków ochrony roślin, co wpłynie pozytywnie na ograniczenie antropopresji na wody powierzchniowe. Jednocześnie kampanie dla rolników i jak i wszystkich mieszkańców powinny edukować na temat wdrożeń z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury. Rozwiązania zielono-niebieskie infrastruktury mogą być także wdrażane w przestrzeniach gminnych, jako rozwiązania demonstracyjne. Zielone dachy przystanków, suche rzeki, łąki kwietne będą mogły na żywo edukować mieszkańców i przekonywać do ich przydatności. Jak już wspomniano w opisie celu operacyjnego 4.1 Gmina Nieporęt powinna rozwijać system gospodarowania odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym, stosując recykling surowców.

Mieszkańcy powinni być edukowani w zakresie przetwarzania odpadów zgodnie z modelem GOZ (Gospodarka Obiegu Zamkniętego), a gmina jako podmiot odpowiedzialny za utylizację odpadów wdrażać rozwiązania związane z ich powtórnym przetwarzaniem.

W związku z powyższym w ramach realizacji celu przewiduje się następujące działania:

4.2.1 Zwiększenie zasięgu sieci gazowniczej, ciepłowniczej i wodno-kanalizacyjnej

4.2.2 Zrównoważony rozwój osadnictwa

4.2.3 Rozwój systemu gospodarowania odpadami

4.2.4 Wykorzystanie zielono-niebieskiej infrastruktury na obszarze gminy

4.2.5 Podejmowanie działań mających na celu ograniczenie antropopresji na wody powierzchniowe

4.2.6 Rozwój i wzrost znaczenia gospodarki o obiegu zamkniętym

Cel operacyjny

4.3 Budowanie świadomości ekologicznej

Postępujące zmiany klimatu, przeplatające się ekstremalne zjawiska pogodowe takie jak susze, nawalne opady deszczy, fale upałów, burze, gradobicia połączone z silnymi wiatrami powodują
konieczność podejmowania przez gminę działań zmierzających na dostosowanie się do zmian klimatu i negatywnych ich skutków. Działania te powinny polegać przede wszystkim na edukacji mieszkańców w zakresie ich wpływu na środowisku. W tym celu niezbędne jest podejmowanie inicjatyw w formie kampanii edukacyjnych, informacyjnych, warsztatów, szkoleń dla mieszkańców mających na celu podnoszenie świadomości

ekologicznej społeczeństwa oraz kształtowanie odpowiednich postaw, obejmujących ochronę i poszanowanie środowiska.

Podsumowując, w omawianym celu operacyjnym przewiduje się następujące działanie:

4.3.1 Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw pro-ekologicznych, w tym działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu.

Cel operacyjny

4.4 Wsparcie inicjatyw tworzących spółdzielnie energetyczne

Rozwój innowacyjnych rozwiązań o charakterze organizacyjno-prawnym i finansowym (poza sferą o charakterze technologicznych i technicznym) sprawia, że szczególnie istotna staje się konieczność rozwoju innowacyjnych rozwiązań koordynowanych przez wszystkie jednostki – samorząd, przedsiębiorców, ale także mieszkańców. Jest to szczególnie istotne z punktu widzenia wyzwań wynikających z konieczności rozwoju energetyki obywatelskiej, a w jej ramach m.in. spółdzielni energetycznych, wirtualnych elektrowni).

Podsumowując, w omawianym celu operacyjnym przewiduje się następujące działanie:

4.4.1. Powołanie spółdzielni energetycznej przez mieszkańców / przedsiębiorców

4.4.2. Powołanie spółdzielni energetycznej przez Gminę Nieporęt

CEL STRATEGICZNY V

GMINA AKTYWNA SPOŁECZNIE

Cel strategiczny V odnosi się do działań skupiających się na aktywizacji mieszkańców, ich integracji oraz zwiększeniu oferty kulturalnej. W ramach celu zaplanowano także działania związane z walką z wykluczeniem społecznym i zwiększaniem poziomu przynależności mieszkańców do Gminy Nieporęt. Działania zawarte dla spełnienia celu sprzyjają poprawie jakości życia mieszkańców.

Cel operacyjny

5.1 Podejmowanie działań na rzecz integracji mieszkańców i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu

Wyniki konsultacji społecznych oraz wnioski z przeprowadzonej diagnozy gminy jasno wskazały, że poziom integracji mieszkańców nie jest zadowalający. Ponadto zauważa się zwiększenie ilości osób w wieku poprodukcyjnym oraz brak kompleksowej oferty dostępnej dla osób niepełnosprawnych. W związku z powyższym Gmina Nieporęt powinna dążyć do podejmowania działań związanych ze zintensyfikowaniem działań w obszarze kultury poprzez stworzenie kompleksowej oferty wydarzeń, zajęć, warsztatów dla mieszkańców dostępnych dla wszystkich zainteresowanych osób organizowanych często, w różnych częściach gminy. Gmina Nieporęt powinna dążyć także do wdrażania działań z zakresu

aktywizacji osób starszych poprzez realizację miejsc spotkań w plenerze, ofert zajęć dla seniorów z zakresu aktywności ruchowej i intelektualnej. Ponadto Gminny Ośrodek Opieki Społecznej powinien angażować się w bieżący monitoring osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób niepełnosprawnych, poprzez zapewnianie wsparcia i potrzebnych narzędzi jak pomoc psychologiczna i zachęcaniem do udziału w szerokiej ofercie inicjatyw gminy.

W związku z powyższym, w zakresie omawianego celu operacyjnego przewiduje się trzy działania:

5.1.1 Zintensyfikowanie działań w obszarze kultury

5.1.2 Zwiększenie oferty inicjatyw dla seniorów

5.1.3 Zwiększenie dostępności wydarzeń gminnych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel operacyjny

5.2 Podejmowanie działań na rzecz wzmacniania przynależności mieszkańców do gminy

Gmina Nieporęt jest miejscem atrakcyjnym do życia, stąd duża liczba mieszkańców metropolii warszawskiej postanawia się tutaj osiedlić. Budzi to pewne niedogodności co do planów rozwojowych gminy i oczekiwań nowych mieszkańców. Niestety nowi mieszkańcy charakteryzują się często brakiem poczucia przynależności do gminy i nie wykazują zaangażowania w życie gminy. W związku z tym Gmina Nieporęt powinna podejmować działania mające na celu włączanie mieszkańców napływowych w życie gminy za pomocą katalogu narzędzi, jak np. działania partycypacyjne, procesy konsultacyjne, ankiety dla mieszkańców. Ważnym narzędziem w zachęceniu mieszkańców do wzięcia udziału w życiu gminy jest budżet obywatelski, który gmina powinna utworzyć, jednocześnie umożliwiając mieszkańcom generowanie inicjatyw oddolnych. Samorząd tym samym podejmie działania gminne nakierowane na wzmacnianie przynależności mieszkańców do gminy, oddając w ich ręce część narzędzi umożliwiających w sposób realny wprowadzić zmiany w życiu gminy.

W ramach niniejszego celu zaplanowano następujące działania:

5.2.1 Podejmowanie działań mających na celu aktywizację społeczną mieszkańców

5.2.2 Podejmowanie działań mających na celu zaangażowanie młodzieży w życie gminy

5.2.3 Rozwój budżetu obywatelskiego

Cel operacyjny

5.3 Wysoka jakość usług

Wynikające z diagnozy społeczno-gospodarczo-przestrzennej dane jasno wskazują na przeważający udział w strukturze mieszkańców osób w wieku produkcyjnym i zwiększający się udział osób w wieku poprodukcyjnym. Sytuacja ta stawia wyzwania

przed samorządem związane z zaspokojeniem potrzeb mieszkańców w zakresie łatwego dostępu do placówek ochrony zdrowia oraz podnoszenia poziomu infrastruktury tych placówek. Jednocześnie niezwykle istotne jest prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu m.in. chorób cywilizacyjnych. Władze gminy powinny nawiązywać współpracę z podmiotami medycznymi, a także z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, m.in. z powiatem celem zapewnienia mieszkańcom jak najlepszego dostępu do wysokiej jakości usług medycznych.

Biorąc pod uwagę zabezpieczenie przyszłości interesów gminy oraz lokalnej społeczności istotna jest działalność jednostek oświatowych funkcjonujących na terenie gminy. Duża ilość ludności napływowej pozwala utrzymać wysoki poziom przyrostu naturalnego, zatem podnoszenie jakości usług w sektorze oświaty powinno być priorytetem Gminy Nieporęt. Jednostka powinna dążyć do podnoszenia jakości usług także poprzez dokonywanie inwestycji w infrastrukturę oświatową poprzez ulepszanie wyposażenia jednostek oświatowych.

W ramach niniejszego celu zaplanowano następujące działania:

5.3.1 Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie profilaktyki zdrowotnej dla społeczeństwa

5.3.2 Podnoszenie jakości usług medycznych świadczonych na obszarze gminy i infrastruktury placówek ochrony zdrowia

5.3.3 Podnoszenie jakości usług oświatowych

5.3.4 Centrum Oświatowe dla zachodniej części gminy (m.in. Stanisławów Drugi, Wola Aleksandra)

4. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ GMINY

4.1. ROLA MODELU

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej stanowi integralną część dokumentu Strategii. Zgodnie z jego założeniami, realizacja misji i celów prowadzić ma do tworzenia warunków rozwoju gospodarki przy odpowiednim wykorzystaniu i kształtowaniu walorów przestrzennych, przyrodniczych i kulturowych. Celem nadrzędnym jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców gminy. Przestrzeń gminy kształtowana musi być w sposób zapewniający realizację celów strategicznych we wszystkich obszarach funkcjonowania jednostki, przy jednoczesnym uwzględnieniu potrzeby zrównoważonego rozwoju i zachowania ładu przestrzennego. Model kształtuje kierunki polityki rozwoju funkcjonalno-przestrzennego gminy w oparciu o uwarunkowania wskazane w diagnozie. Uwzględnia również potencjały zdiagnozowane w toku działań partycypacyjnych, a także europejskie trendy i standardy z zakresu rozwoju przestrzennego.

Wytyczne i rekomendacje Modelu dotyczące rozwoju przestrzennego Gminy Nieporęt opracowane zostały jako element Strategii prowadzenia polityki przestrzennej na poziomie lokalnym, a ich sformułowanie ma zapewnić ulokowanie przestrzenne planowanych działań z uwzględnieniem zagadnień środowiskowych i ładu przestrzennego. Cele opracowania rekomendacji wraz z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy to szczególnie:

- wskazanie ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, a więc zasad rozwoju przestrzeni wynikających z przyjętego modelu,
- ukierunkowanie działań do konkretnych obszarów i dopasowanie ich do potrzeb i możliwości tych obszarów – wskazanie w ramach Strategii obszarów strategicznej interwencji.

Punktem wyjścia do ich sformułowania jest obowiązujące na obszarze gminy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy przyjęte Uchwałą Nr X/46/2011 Rady Gminy Nieporęt z dnia 9 czerwca 2011 roku (wraz ze zmianami – uchylone dla fragmentu strefy aktywności gospodarczej), oraz wnioski z przeprowadzonego procesu partycypacji społecznej, diagnozy i prowadzonych procesów planistycznych.

Model docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Nieporęt stanowi zobrazowanie spodziewanych i zaplanowanych w Strategii procesów rozwoju gminy, a także ich wpływu na kształtowanie się struktur przestrzennych. Zobrazowanie wskazań tego rozdziału Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt stanowi załącznik do niniejszego dokumentu: **Załącznik I – Model Struktury Funkcjonalno-przestrzennej Gminy Nieporęt**.

4.2. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

KLUCZOWE UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY NIEPORĘT

Gmina Nieporęt jest gmina wiejską, zlokalizowaną w granicach metropolii warszawskiej, w bezpośrednim sąsiedztwie stolicy. Od południa, wschodu i zachodu sąsiaduje z obszarami miejskimi. Od północy z kolei ograniczona jest przez wody Jeziora Zegrzyńskiego. Planując kierunki rozwoju przestrzennego gminy należy uwzględnić szczególnie następujące uwarunkowania:

- Położenie gminy w zasięgu oddziaływania Warszawy oraz Legionowa;
- Położenie nad Jeziorem Zegrzyńskim;
- Przebieg Kanału Żerańskiego oraz liczne rzeki i mniejsze kanały na obszarze całej gminy
- Dostępność znacznych zasobów terenów zielonych w gminie – lasów (41,8 %) i gruntów rolnych (33 %);
- Ochronę krajobrazową niemal całego obszaru gminy - Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu (92,7 %);
- Liczne walory przyrodnicze – siedliska roślin, zwierząt, unikatowe formy krajobrazu;
- Konieczność zachowania rezerwatów i innych form ochrony przyrody (3 rezerwaty przyrody, obszary Natura 2000, pomniki przyrody);
- Występowanie miejsc upamiętnienia dziedzictwa historycznego i kulturowego;
- Opracowany plan sieci dróg rowerowych i jego stopniowa realizacja zgodnie ze Standardami infrastruktury rowerowej i koncepcji tras rowerowych wskazanych do realizacji w perspektywie do 2030 w województwie mazowieckim;
- Przebieg przez obszar gminy dróg o znaczeniu regionalnym (DK61, DW631, DW632 i DW633);
- Niewystarczająca dostępność komunikacji publicznej;
- Niewielki udział terenów zurbanizowanych w ogóle powierzchni gminy, z przewagą zabudowy jednorodzinnej z dużym udziałem zieleni;
- Zwarta struktura zabudowy w m. Nieporęt i dogodne rozlokowanie usług na obszarze gminy;
- Pokrycie MPZP większości obszarów gminy;
- Niewystarczająco zorganizowany rozwój zabudowy jednorodzinnej w rozproszonym układzie „łanowym”;
- Liczba i rozległość terenów zieleni (głównie rolnych) wskazywanych pod zabudowę, przekraczająca znacząco zapotrzebowanie;
- Braki w infrastrukturze sieciowej i drogowej;

- Niewielki stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- Rozwinięta na obszarze gminy sieć gazowa;
- Funkcjonujący punkt selektywnej zbiórki odpadów i jednoczesny brak ekologicznej (zeroemisyjnej) infrastruktury zagospodarowania odpadów;
- Potrzeba uaktualniania dokumentów planistycznych do zmieniających się bieżących potrzeb i uwarunkowań.

Powyższe czynniki niosą za sobą szanse rozwojowe, jednocześnie jednak wymagają odpowiedniego prowadzenia polityki przestrzennej z uwzględnieniem zabezpieczenia zarówno potrzeb gminy w zakresie rozwoju gospodarczego, jak i zapewnienia bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców oraz zachowania ładu przestrzennego.

OGÓLNE REKOMENDACJE DOTYCZĄCE PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ NA OBSZARZE GMINY NIEPORĘT

W oparciu o uwarunkowania w zakresie przestrzennym, wskazać należy następujące rekomendacje dla prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Nieporęt:

- oparcie decyzji planistycznych o szczegółowe analizy dotyczące realnego zapotrzebowania na dostępność terenów (z uwzględnieniem aktualnych trendów);
- oparcie decyzji planistycznych o długoterminowe potrzeby (nie w nawiązaniu do konkretnych potrzeb inwestycyjnych);
- bieżące aktualizowanie dokumentów planistycznych i wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych po wykorzystaniu terenów już zabezpieczonych, zaplanowanych na realizację danego celu;
- transparentne prowadzenie polityki przestrzennej, z szerokim wykorzystaniem procesów partycypacyjnych;
- prowadzenie polityki przestrzennej w porozumieniu z gminami sąsiednimi i innymi jednostkami lub związkami JST, ze wspólną analizą potrzeb i możliwości rozwojowych, z uwzględnieniem położenia gmin i wspólnych uwarunkowań;
- kierunkowanie dogęszczania zabudowy w już zagospodarowanych obszarach z pozostawieniem jeszcze niezajętych pod zabudowę terenów rolniczych i lasów;
- rozważenie wykorzystania (bądź dalszego wykorzystywania) nieobligatoryjnych narzędzi zarządzania przestrzenią (np. uchwała krajobrazowa, kodeks reklamowy, katalogi elementów zagospodarowania przestrzeni);
- wykorzystanie w planowaniu i realizacji inwestycji wymogów dotyczących ochrony zasobów wodnych wynikających z przepisów odrębnych;
- ochrona wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, poprzez wdrożenie i przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej;
- zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych, poprzez: prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, prowadzenie prac przeciwerozyjnych, zalesianie, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych i mokradeł, retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych;

- bieżące monitorowanie procesów planistycznych i inwestycyjnych na obszarze gminy;
- ochrona terenów cennych przyrodniczo przed presją urbanistyczną;
- utrzymanie i rozwój terenów zieleni oraz elementów błękitno zielonej infrastruktury umożliwiających wzmocnienie i prawidłowe funkcjonowanie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań przyrodniczych;
- weryfikacja standardowych zapisów planistycznych w celu umożliwienia realizacji działań zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju np. z umożliwieniem realizacji obiektów i terenów wykorzystujących eko-technologie, rozwiązania z zakresu zarządzania wodą (zarówno na terenie nieruchomości, jak i w krajobrazie) oraz wszelkie rozwiązania eko-innowacyjne pozwalające ograniczenie uciążliwości środowiskowej;
- prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu uświadamianie interesariuszom procesów planistycznych zasad ich realizacji (w zakresie procedury, roli instytucji, możliwości uczestnictwa czy konsekwencji decyzji planistycznych);
- w przypadku lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią m.in. nowych obiektów budowlanych oraz gromadzenia ścieków, niezbędne jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego zgodnie z art. 390 ust. 1 ustawy Prawo wodne;
- unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią;
- utrzymanie i rozwój infrastruktury gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej (w tym: użeglowienie drogi wodnej E40, remonty zapór Jeziora Zegrzyńskiego Zegrze-Nieporęt, Białobrzegi oraz Rynia-Rządza, remont pompowni Nieporęt, remont obwałowań rz. Beniaminówka i rz. Czarna, oraz przebudowa rurociągu drenażowego w Zegrzu Południowym i przebudowa pompowni wokół Jeziora Zegrzyńskiego);

Dodatkowo planując prowadzenie procedur i realizację zadań z zakresu planowania przestrzennego należy uwzględnić przewidywane zmiany regulacji prawnych w tym zakresie.

Na obszarze gminy wyznaczone są następujące obszary ochronne mające wpływ na prowadzenie polityki przestrzennej:

- obszary zagrożenia powodziowego;
- Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu (WOCK) – obejmuje 92,7% powierzchni gminy;
- Korytarze ekologiczne o znaczeniu międzynarodowym: Podwarszawski i Dolnej Narwi – łączą obszary węzłowe Środkowej Wisły i Doliny Dolnego Bugu (korytarze o charakterze leśno-łąkowym);
- 3 rezerwaty przyrody: Łęgi Czarnej Strugi, Puszcza Słupecka i Wieliszewskie Łęgi;
- Obszar Natura 2000 Łęgi Czarnej Strugi – PLH140009, Typ Ostoi B;
- 21 pomników przyrody.

USTALENIA I REKOMENDACJE SZCZEGÓLNE DLA OBSZARÓW O ODMIENNEJ FUNKCJI W GMINIE

OBSZARY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Tereny o funkcjach przemysłowych i produkcyjnych: obejmują tereny przemysłowe skupione w południowej części gminy w Stanisławowie Pierwszym. Poza tą strefą przemysłową występują tylko drobne obiekty o funkcji przemysłowej nieuciążliwej rozproszone w terenach zurbanizowanych gminy.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- w miarę możliwości dogęszczanie zabudowań o funkcji przemysłowej w wyznaczonym obszarze w rejonie Stanisławowa Pierwszego;
- promowanie nieuciążliwych form przemysłu i działalności produkcyjnej;
- możliwość wprowadzania funkcji uzupełniających poprawiających efektywność wykorzystania terenów, w miejscach, gdzie nie występować będzie problem uciążliwości dla tychże, związanej z funkcjonowaniem terenów o funkcji podstawowej;
- zapewnienie obsługi komunikacyjnej niepowodującej negatywnego oddziaływania na komfort użytkowania terenów mieszkaniowych i rekreacyjnych gminy (np. z odciążeniem obecnego układu komunikacyjnego);
- uporządkowanie systemu informacji, oznaczeń i reklam w przestrzeni publicznej i w przestrzeniach z nią sąsiadujących;
- realizacja inwestycji z uwzględnieniem ograniczenia negatywnego wpływu na stan środowiska (w zakresie wykorzystania materiałów budowlanych, dostarczania energii, gospodarowania wodą na obszarze, ochrony wód podziemnych, realizacji zespołów funkcjonujących z uwzględnieniem zasad cyrkularnej ekonomii i innych)

Tereny o funkcjach usługowych: obejmują obiekty oraz zespoły obiektów usługowych z dopuszczeniem funkcji mieszkaniowej, z dopuszczeniem usług sportu, rekreacji i turystyki. Zlokalizowane są w obrębie terenów zurbanizowanych ze szczególnym zagęszczeniem w północnej części gminy w rejonie miejscowości Nieporęt, nad brzegiem Jeziora Zegrzyńskiego.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- lokalizacja nowej i utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, przebudowy i modernizacji;
- możliwość wprowadzenia funkcji mieszkaniowej jako uzupełniającej (na potrzeby funkcjonowania obiektów o funkcji podstawowej oraz funkcjonującej niezależnie);
- rekomenduje się realizację zabudowy usługowej również w przypadku realizacji ogólnodostępnych funkcji usługowych zaspokajających potrzeby lokalne, rekomenduje się lokalizację obiektów w zespołach zabudowy, z wytworzoną przestrzenią o charakterze przestrzeni publicznej ogólnodostępnej, w miarę możliwości powiązanej z przestrzeniami publicznymi gminy;

- możliwość uzupełnienia o obiekty i urządzenia związane z funkcją dydaktyczną i rekreacyjną, turystyczną;
- możliwość realizacji obiektów parkingowych i garaży, na potrzeby funkcjonowania obiektów o funkcji podstawowej;
- zapewnienie obsługi komunikacyjnej niepowodującej negatywnego oddziaływania na komfort użytkowania terenów mieszkaniowych i rekreacyjnych gminy (np. z odciążeniem obecnego układu komunikacyjnego), a także zapewniającego bezpieczeństwo;
- uporządkowanie systemu informacji, oznaczeń i reklam w przestrzeni publicznej i w przestrzeniach z nią sąsiadujących;
- realizacja inwestycji z założeniem ograniczenia negatywnego wpływu na stan środowiska (np. w zakresie wykorzystania materiałów budowlanych, dostarczania energii, gospodarowania wodą na obszarze, ochrony wód podziemnych, realizacji zespołów funkcjonujących z uwzględnieniem zasad cyrkularnej ekonomii i innych);
- szczególną grupę stanowią obszary usług związanych z zapewnieniem funkcjonowania gminy (usługi administracji) i usługi na rzecz lokalnej społeczności; działania w tym zakresie obejmują adaptację istniejących obiektów o innych funkcjach, rozbudowę obiektów istniejących oraz realizację nowych;
- szczególną grupę stanowią obszary usług związane z rekreacją nadwodną w rejonie Jeziora Zegrzyńskiego i Kanału Żerańskiego – w tym obiekty rekreacyjne, sportowe, hotelowe i inne towarzyszące; w obszarze tym należy zachować szczególny porządek zagospodarowania z uwzględnieniem realizacji dobrej dostępności dla wszystkich użytkowników i powiązania ze sobą poszczególnych terenów z zachowaniem ich dużej funkcjonalności i estetyki;

OBSZARY OSADNICTWA

Tereny zabudowy mieszkaniowej: tereny zabudowy mieszkaniowej (w tym zespoły zabudowy mieszkaniowej) jednorodzinnej oraz wielorodzinnej, wraz z programem usług towarzyszących (zarówno wbudowanych jak i na wydzielonych działkach).

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- uporządkowanie i stopniowy rozwój istniejącej struktury przestrzennej obszarów mieszkaniowych, z priorytetem dogęszczania zabudowań istniejących terenów zabudowy mieszkaniowej;
- ograniczenie powstawania zabudowy rozproszonej na terenach rolnych;
- zakaz rozwoju zabudowy wielorodzinnej;
- stopniowanie przeznaczania nowych terenów pod zabudowę poprzez wytyczanie perspektywicznych terenów inwestycyjnych do ewentualnych przekształceń na dalszym etapie w zależności od potrzeb;
- zachowanie i rozwój istniejących form zabudowy z dopuszczeniem proekologicznych rozwiązań w zakresie kształtowania budynków i obiektów małej architektury;

- dążenie do zapewnienia w każdej z jednostek osadniczych dostępu do podstawowych usług lokalnych, przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców;
- rozwój układu drogowego obszarów mieszkaniowych z uwzględnieniem wytyczania kierunków powiązań i realizacji tras przebiegu tras rowerowych (zgodnie ze Standardami infrastruktury rowerowej i koncepcji tras rowerowych wskazanych do realizacji w perspektywie do 2030 w województwie mazowieckim) i pieszych;
- projektowanie sieci powiązań komunikacyjnych z uwzględnieniem ich wykorzystania;
- dostosowanie do prowadzenia transportu wykorzystującego rozwiązania proekologiczne (w tym zbiorowego);
- uporządkowanie systemu informacji, oznaczeń i reklam w przestrzeni publicznej i w przestrzeniach z nią sąsiadujących;
- projektowanie nowych i rozwój istniejących obszarów przeznaczonych na cele mieszkaniowe z uwzględnieniem dostępu do usług pierwszej potrzeby i usług opiekuńczych;
- w przypadku realizacji zespołów zabudowy mieszkaniowej przez podmioty prywatne, współpraca z gminą w celu wypracowania optymalnego modelu zapewnienia dostępu do niezbędnych usług oraz osiągnięcia spójnej formy zabudowy;
- projektowanie nowych i rozwój istniejących obszarów przeznaczonych na cele mieszkaniowe z uwzględnieniem dostępu do przestrzeni o charakterze przestrzeni publicznych z dużym udziałem zieleni (place, skwery itp.);
- uwzględnienie w nowych i istniejących obszarach przeznaczonych na cele mieszkaniowe stosowania rozwiązań z zakresu zrównoważonego gospodarowania wodą i zielenią, ze wskazaniem na realizację rozwiązań za zakresu BZI.

OBSZARY DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ

Tereny rolne: (33% powierzchni) obejmują tereny upraw, z możliwością realizacji zabudowy siedliskowej, a także mieszkaniowej, gospodarczej, hodowlanej i garażowania dla maszyn rolniczych, na podstawie wskazań w dokumentach planistycznych, poprzedzonych szczegółowymi analizami.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- ograniczenie rozwoju zabudowy rozproszonej na terenach poza obrębem istniejącej zabudowy i niesąsiadujących z nią;
- zapewnienie ciągłości korytarzy ekologicznych i powiązań z terenami lasów i wód śródlądowych;
- ograniczenie powstawania zabudowy na terenach objętych formami ochrony lub stanowiących otulinę terenów chronionych;
- stopniowanie przeznaczania nowych terenów pod zabudowę poprzez realizację perspektywicznych terenów inwestycyjnych do ewentualnych przekształceń na dalszym etapie w zależności od potrzeb – tylko na obszarach do tego

wyznaczonych i tylko w przypadku pełnego nasycenia zabudową terenów wcześniej przeznaczonych pod daną funkcję;
- zapewnienie obsługi komunikacyjnej niepowodującej negatywnego oddziaływania na tereny przyrodnicze gminy;
- uporządkowanie systemu informacji i oznaczeń, oraz ograniczenie reklam w przestrzeni;
- realizację inwestycji z założeniem ograniczenia negatywnego wpływu na stan środowiska (np. w zakresie wykorzystania materiałów budowlanych, dostarczania energii, gospodarowania wodą na obszarze, ochrony wód podziemnych, realizacji zespołów funkcjonujących z uwzględnieniem zasad cyrkularnej ekonomii i innych);
- szczególną grupę stanowią obszary, dla których dopuszcza się realizację urządzeń i instalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, które winno zostać zabezpieczone w dokumentach planistycznych gminy zgodnie z możliwościami realizacji inwestycji, w tym wynikającymi z dostępu do infrastruktury przesyłowej;
- w miarę możliwości pozostawienie funkcji terenów łąk i pastwisk w sąsiedztwie cieków wodnych;
- ochrona wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, po-przez wdrożenie i przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej;
- ochrona zbiorników i cieków wodnych zlokalizowanych w terenach rolnych;
- ograniczenie spływów powierzchniowych szkodliwych substancji stosowanych w rolnictwie.

OBSZARY O WALORACH KRAJOBRAZOWYCH I TURYSTYCZNYCH

Tereny zielone – lasy: (42% powierzchni) obszary lasów przewidzianych do trwałego zachowania zgodnie z zasadami gospodarki leśnej a także tereny zalesień.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- zachowanie i ochrona kompleksów leśnych w dotychczasowym użytkowaniu, z zakazem zabudowy;
- uzupełnianie zdegradowanych terenów leśnych;
- zwiększanie ilości i dostępności terenów leśnych;
- wprowadzanie i utrzymanie form ochrony w cennych przyrodniczo i krajobrazowo obszarach;
- zapewnienie ważnej roli w sieci powiązań gminy- sieć dróg rowerowych, pieszych, szlaków konnych i do narciarstwa biegowego;
- zapewnienie ciągłości korytarzy ekologicznych, w tym w powiązaniu z gminami sąsiednimi;
- porządkowanie istniejących i tworzenie nowych zespołów zieleni;
- ochrona zbiorników i cieków wodnych zlokalizowanych w terenach leśnych;
- umożliwienie realizacji na terenach zielonych obiektów małej architektury służących rekreacji i edukacji, bez ingerencji w cenne zasoby przyrodnicze;
- uporządkowanie systemu informacji i oznaczeń, oraz wyeliminowanie reklam w przestrzeni terenów zielonych.

Tereny zieleni urządzonej: obejmują tereny cmentarzy, ogrodów i zieleni parkowej.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- zachowanie i ochrona kompleksów łąk i innych naturalnych terenów otwartych w dotychczasowym użytkowaniu, z zakazem zabudowy;
- zwiększenie ilości i dostępności terenów zieleni;
- wprowadzanie i utrzymanie form ochrony w cennych przyrodniczo i krajobrazowo obszarach;
- zapewnienie ważnej roli w sieci powiązań gminy, w tym szlaków spacerowych i rowerowych (zgodnie ze Standardami infrastruktury rowerowej i koncepcji tras rowerowych wskazanych do realizacji w perspektywie do 2030 w województwie mazowieckim);
- zapewnienie ciągłości korytarzy ekologicznych;
- porządkowanie istniejących i tworzenie nowych zespołów zieleni;
- ochrona zbiorników i cieków wodnych;
- umożliwienie realizacji na terenach zielonych obiektów małej architektury służących rekreacji i edukacji, bez ingerencji w cenne zasoby przyrodnicze.

Tereny wód śródlądowych (W): (10,22% powierzchni gminy) obejmują wody jeziora, cieki wodne, stawy i inne.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- zachowanie i ochrona wód wraz z zielenią przybrzeżną;
- rozwój funkcji rekreacyjnej w zgodzie z ochroną walorów przyrodniczych i dopuszczenie produkcji rybackiej;
- utrzymanie drożności komunikacyjnej szlaków wodnych;
- rozwój infrastruktury komunikacyjnej szlaków wodnych na Jeziorze Zegrzyńskim, Kanale Żerańskim i Kanale Królewskim;
- utrzymanie w dobrym stanie i w czystości nabrzeża akwenów wodnych;
- zapewnienie i regularne dążenie do utrzymania czystości wód;
- umożliwienie realizacji obiektów małej architektury służących rekreacji i edukacji, bez ingerencji w cenne zasoby przyrodnicze;
- zapewnienie ciągłości korytarzy ekologicznych;
- zapewnienie ważnej roli w sieci powiązań gminy- sieć szlaków wodnych;
- zapewnienie dostępu do terenów nabrzeżnych i wodnych;
- rozwój systemów bezpieczeństwa użytkowników terenów wodnych i nadwodnych;
- monitorowanie stanu wód powierzchniowych – w tym jakości i czystości;
- uporządkowanie systemu informacji i oznaczeń, oraz ograniczenie reklam w przestrzeni;
- użeglownienie drogi wodnej E40 w ciągu kanału Żerańskiego i Jeziora Zegrzyńskiego;
- Utrzymanie i rozbudowa infrastruktury w zakresie gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej (remonty istniejącej infrastruktury wodnej i ochronnej, oraz

rozbudowa o nowe elementy według potrzeb - w tym: użeglowienie drogi wodnej E40, remonty zapór Jeziora Zegrzyńskiego Zegrze-Nieporęt, Białobrzegi oraz Rynia-Rządza, remont pompowni Nieporęt, remont obwałowań rz. Beniaminówka i rz. Czarna, oraz przebudowa rurociągu drenażowego w Zegrzu Południowym i przebudowa pompowni wokół Jeziora Zegrzyńskiego);

- realizację inwestycji z założeniem ograniczenia negatywnego wpływu na stan środowiska (np. w zakresie wykorzystania materiałów budowlanych, dostarczania energii, gospodarowania wodą na obszarze, ochrony wód podziemnych, realizacji zespołów funkcjonujących z uwzględnieniem zasad cyrkularnej ekonomii i innych).

4.3. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRTEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI O WYMIARZE PONADLOKALNYM

Zgodnie z treścią Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze (Rozdział 7. Obszary strategicznej interwencji) Gmina Nieporęt stanowi część takich OSI jak:

- **Warszawsko-wschodni obszar strategicznej interwencji**

Wyznaczony został jako obszar problemowy, podregion NUTS 3. Interwencja w OSI warszawsko-wschodnim zorientowana ma być na poprawie dostępności do infrastruktury komunalnej i usług społecznych, które są słabiej dostępne w porównaniu z podregionem warszawskim zachodnim. Skoordynowane działania ukierunkowane na tworzenie nowych i rozwój istniejących przedsiębiorstw w podregionie przełożą się pozytywnie na poprawę sytuacji na rynku pracy oraz wzmocnienie bazy dochodowej samorządów. Na potrzebę prowadzenia działań w zakresie aktywizacji zawodowej wskazuje stosunkowo wysoka stopa bezrobocia na tle Warszawy i podregionu warszawskiego zachodniego. W podregionie występuje znaczący potencjał wynikający z walorów kulturowych, krajobrazowych i przyrodniczych, który może stać się podstawą do rozwoju form turystyki i rekreacji opartych na turystyce wellness i spa, konferencyjnej, biznesowej i agroturystyce. Ze względu na potencjał wynikający z sąsiedztwa Warszawy, podregion jako ważny obszar tranzytowy wymaga skoordynowanej współpracy samorządów na rzecz rozwoju oferty inwestycyjnej w celu zapewnienia terenów pod nowe inwestycje, przy jednoczesnym poszanowaniu walorów środowiska przyrodniczego i ładu przestrzennego.

Działania w OSI warszawsko-wschodnim skoncentrowane będą na wskazanych poniżej obszarach.

1. Wsparcie rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru poprzez:

   a. aktywizację osób bezrobotnych i wspieranie przedsiębiorczości, w tym przez wspieranie uczenia się przez całe życie, doradztwo i kształcenie zawodowe, zapewnienie opieki nad dziećmi,
   b. rozwój skoordynowanej oferty inwestycyjnej,
   c. poprawę jakości infrastruktury turystycznej.
2. Poprawa dostępności do infrastruktury komunalnej i usług społecznych poprzez:
   a. budowę i rozbudowę infrastruktury komunalnej,
   b. rozwój zintegrowanego, niskoemisyjnego transportu zbiorowego poprawiającego dostępność przystanków kolejowych i centrów lokalnych, w szczególności na obszarach wykluczenia transportowego,
   c. rozwój sieci tras rowerowych i infrastruktury dla pieszych,
   d. poprawę dostępności do usług publicznych w zakresie edukacji, ochrony zdrowia i opieki senioralnej.

- **OSI – Miejskie obszary funkcjonalne (MOF) – bieguny wzrostu**

Nieporęt mieści się w MOF Warszawy rozpatrywanym w skali krajowej i wojewódzkiej. Według wytycznych dla wszystkich MOF, wsparcie dla miast i ich obszarów funkcjonalnych ukierunkowane ma być na rozwój i poprawę jakości współpracy w obszarach funkcjonalnych w celu wzmacniania potencjałów i przezwyciężania problemów rozwojowych w skali ponadlokalnej. Doskonalenie zintegrowanego zarządzania i współrządzenia realizowane powinno być poprzez podejmowanie i prowadzenie efektywnej współpracy samorządów, instytucji, grup społecznych i gospodarczych z obszaru poszczególnych MOF na rzecz wielowymiarowego i wielopoziomowego współzarządzania, wykorzystującego partycypacyjne formy procesu decyzyjnego. Współpraca we wszystkich MOF powinna być ukierunkowana w szczególności na:

1. **uporządkowanie gospodarki przestrzennej i przywrócenie ładu przestrzennego** w miejskich obszarach funkcjonalnych, obejmujące w szczególności koordynację procesów planowania przestrzennego w celu ochrony ładu przestrzennego, terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy, chaosem inwestycyjnym i przeznaczaniem gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, jak też rewitalizację oraz dbałość o dostęp do wysokiej jakości terenów zieleni i ograniczanie emisji hałasu;
2. **rozwój efektywnego systemu transportowego opartego na transporcie zbiorowym i niezmotoryzowanym**, tj. rozwój infrastruktury pieszej, zintegrowanej sieci tras rowerowych zgodnej ze standardami określonymi na poziomie województwa połączonej z trasami wojewódzkimi, a także niskoemisyjnego transportu zbiorowego zintegrowanego z systemem wojewódzkim;
3. **poprawę jakości powietrza**, w tym kompleksową modernizację energetyczną budynków, likwidację źródeł niskiej emisji, inwestycje w OZE, tworzenie korytarzy regeneracyjnych miast, rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz ograniczanie indywidualnego ruchu samochodowego w miastach i ich obszarach funkcjonalnych;
4. **zwiększenie efektywności i dostępności do usług publicznych** dostosowanych do potrzeb różnych grup społecznych w miejskich obszarach funkcjonalnych. Należy przy tym uwzględnić starzenie się społeczeństwa i spadek liczby ludności, zwłaszcza

w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Współpraca jednostek samorządu terytorialnego na rzecz bardziej efektywnej koordynacji i integracji świadczenia usług publicznych, rozwój wspólnych centrów usług publicznych, instytucji otoczenia biznesu czy spójnej w skali obszaru funkcjonalnego oferty edukacyjnej lub biznesowej przyczyni się do optymalizacji kosztów i podniesienia efektywności prowadzonych działań.

- **MOF Warszawy – istniejący biegun wzrostu**

Warszawa wraz miejskim obszarem funkcjonalnym, obejmującym region NUTS 2 Warszawski stołeczny, pełni funkcję ośrodka metropolitalnego o znaczeniu europejskim. W przypadku Warszawy i jej miejskiego obszaru funkcjonalnego wskazywane jest wzmacnianie współpracy ponadlokalnej dla podtrzymania i rozwoju funkcji obszaru jako istniejącego bieguna wzrostu, zarówno w skali województwa, jak i kraju. Takie podejście ma pozwalać na uzyskanie wyższej efektywności, lepszej koordynacji i skuteczności prowadzonych działań, zwłaszcza w obliczu wysokiej dynamiki procesów rozwojowych zachodzących w MOFW. Przekładać ma się to pozytywnie na wzmacnianie powiązań MOFW z całym obszarem województwa mazowieckiego. Ponadto oczekiwany jest w związku z tym rozwój funkcji metropolitalnych obszaru i budowanie jego pozycji konkurencyjnej w skali europejskiej i światowej.

Sprzyjać powyższemu powinna koncentracja współpracy na:

- działaniach wspólnych dla wszystkich MOF, wskazanych w punkcie powyżej,
- budowaniu konkurencyjności na bazie innowacji, cyfryzacji, przemysłu przyszłości, wysoko wykwalifikowanych kadr, jak również korzyści wynikających z koncentracji funkcji administracyjnych.

Pomimo silnych wewnętrznych powiązań funkcjonalno-przestrzennych, poszczególne podregiony NUTS 3 tworzące MOF Warszawy wykazują zróżnicowanie pod względem poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego. Dysproporcje rozwojowe i zróżnicowanie warunków życia w skali metropolii może negatywnie wpływać na współpracę poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego w ramach metropolii i ograniczać ich udział w procesach rozwojowych. W związku z tym, dla poszczególnych podregionów tworzących MOF Warszawy, w ramach OSI problemowych w Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze wskazano potencjały, jak również problemy i bariery rozwojowe, które powinny stać się przedmiotem interwencji, tak aby zapewnić równomierny rozwój i poprawę jakości życia na całym obszarze.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA GMINY

Na etapie prac strategicznych na obszarze Gminy Nieporęt wskazano jeden główny

Obszar Strategicznej Interwencji warunkującej możliwość prawidłowego rozwoju gminy:

- OSI – terenów rekreacji nadwodnej

Lokalizację obszarów wyznaczonych w ramach OSI wskazano na załączniku graficznym do niniejszej Strategii. Obszary te wprost wynikają z założeń rozwoju Gminy Nieporęt i są wskazaniem działań mających na celu stworzenie warunków rozwoju gospodarki zgodnie z jej założeniami.

OSI - terenów rekreacji nadwodnej

Wskazanie obszaru zlokalizowanego w najbliższym sąsiedztwie Jeziora Zegrzyńskiego (terenów z przewagą funkcji usług rekreacji, przestrzeni publicznych oraz zabudowań rekreacji indywidualnej) jako Obszaru Strategicznej Interwencji wynika z głównych założeń rozwoju gminy. Wspieranie rozwoju tego obszaru i uruchomienie tam nowych funkcji związanych z turystyką (hotelową, inną noclegową, rekreacyjną, gastronomiczną, kulturową, sportową) stanowić będzie wsparcie rozwoju całej gminy.

Zakres planowanych działań:

- zapewnienie dostępności komunikacyjnej terenów ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa komunikacyjnego oraz priorytetyzacją pieszych i rowerzystów, a także komunikacji publicznej;
- poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej obszaru;
- wsparcie rozwoju usług związanych z turystyką (całoroczną, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki weekendowej) – wsparcie przedsiębiorców;
- opracowanie systemu identyfikacji wizualnej związanej z potrzebami funkcjonalnymi obszaru;
- ograniczanie i uregulowanie ilości i form nośników reklamowych;
- rozwój przyjaznych przestrzeni publicznych – funkcjonalnych, bez barier komunikacyjnych, z dużym udziałem zieleni;
- rozwój i utrzymanie infrastruktury nadwodnej – w tym zapewniającej bezpieczeństwo na wodzie i nad jej brzegiem;
- utrzymanie czystości;
- rozwój funkcji towarzyszących, wspomagających turystyczno-rekreacyjne funkcjonowanie obszaru (np. poprzez działania informacyjno-edukacyjne);
- wsparcie w procesach realizacji inwestycji.

Realizacja działań w tym obszarach jest kluczowa z punktu widzenia rozwoju gospodarczego gminy.

5. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, W TYM W WYMIARZE PRZESTRZENNYM ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030 skupia się na istotnych dla gminy wyzwaniach i zaspokojeniu jej potrzeb. Gmina Nieporęt posiada wiele potencjałów, dzięki czemu jest wyjątkowo atrakcyjna dla obecnych i potencjalnych inwestorów, przedsiębiorców i mieszkańców. W wyniku realizacji postanowień dokumentu strategii Gmina Nieporęt stanie się miejscem atrakcyjnym turystycznie, o przemyślanym sposobie zarządzania ruchem turystycznym, konkurencyjnym z punktu widzenia przeprowadzania inwestycji, a także miejscem o wysokiej jakości życia mieszkańców.

Realizacja założeń strategicznych umożliwi Gminie Nieporęt aktywnie przeciwdziałać negatywnym skutkom wynikającym z dużego ruchu turystycznego przy jednoczesnym rozwoju infrastruktury i turystyki adekwatnej dla oczekiwań mieszkańców gminy. Działania podejmowane w wyniku realizacji zapisów dokumentu pozwolą budować społeczeństwo o wysokim stopniu realizacji potrzeb i wysokim poczuciu przynależności do gminy. Zgodnie z przyjętym systemem monitoringu strategii oraz hierarchiczną strukturą celów strategicznych i operacyjnych dla danych rezultatów przyjęto katalog wskaźników realizacji, który realizatorzy strategii będę mogli dostosowywać do potrzeb, etapu wdrażania i aktualnych potrzeb samorządu. Katalog wskaźników może być w przyszłości rozwijany.

Oczekiwane rezultaty realizacji poszczególnych celów strategicznych i wskaźników ich realizacji (z uwzględnieniem przestrzennych) zawiera poniższa tabela.

Tabela 3. Oczekiwane rezultaty realizacji celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030 i wskaźniki ich osiągnięcia (źródło: opracowanie własne).

CELE STRATEGICZNE	OCZEKIWANE REZULTATY	KATALOG WSKAŹNIKÓW REALIZACJI	OCZEKIWANY TREND
1. Gmina atrakcyjna turystycznie	1. Gmina Nieporęt jest gminą edukującą turystów i mieszkańców w zakresie swoich potencjałów 2. Gmina Nieporęt jest gminą o szerokiej ofercie turystycznej 3. Gmina Nieporęt jest marką turystyczną 4. Gmina Nieporęt wykorzystuje potencjał Jeziora Zegrzyńskiego 5. Gmina Nieporęt jest gminą o unormowanym ruchu turystycznym	1. Liczba kanałów informacji turystycznej 2. Długość ścieżek edukacyjnych w gminie 3. Liczba dużych obiektów noclegowych w gminie 4. Liczba obiektów infrastruktury turystycznej w gminie 5. Liczba zmodernizowanych/wybudowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych w gminie	1. Wzrost 2. Wzrost 3. Stabilizacja 4. Wzrost 5. Wzrost 6. Wzrost 7. Wzrost 8. Wzrost 9. Wzrost 10. Wzrost

	6. Gmina Nieporęt jest gminą dbającą o zasoby kulturowe	6. Liczba kampanii promocyjnych w zakresie turystyki 7. Liczba nowopowstałych dokumentów strategicznych w zakresie zarządzania ruchem turystycznym 8. Liczba działań wdrożonych w wyniku realizacji dokumentów strategicznych w zakresie zarządzania ruchem turystycznym 9. Liczba działań wdrożonych w celu ochrony obiektów zabytkowych 10. Liczba działań wdrożonych w celu digitalizacji zasobów kulturowych	
2. Gmina atrakcyjna gospodarczo	1. Gmina Nieporęt jest gminą atrakcyjną gospodarczo 2. Gmina Nieporęt wspiera przedsiębiorców i inwestorów 3. Gmina Nieporęt posiada kompleksową ofertę gospodarczą	1. Obszar gminy sklasyfikowany jako tereny inwestycyjne 2. Liczba inwestycji w zakresie terenów inwestycyjnych 3. Liczba narzędzi gminnych w zakresie wsparcia przedsiębiorczości 4. Liczba przypadków nowopodjętej współpracy w zakresie promocji gospodarczej gminy	1. Stabilizacja/ Wzrost 2. Stabilizacja/ Wzrost 3. Wzrost 4. Wzrost
3. Gmina przyjazna mieszkańcom	1. Gmina Nieporęt jest gminą o wydolnych strukturach administracyjnych 2. Mieszkańcy Gminy Nieporęt uczestniczą w życiu gminy poprzez procesy partycypacyjne 3. Gmina Nieporęt jest dostępna dla interesariuszy 4. Gmina Nieporęt rozwija obiekty kulturalno-sportowe 5. Gmina Nieporęt posiada salę widowiskową 6. Gmina Nieporęt realizuje procesy planistyczne w sposób sprawny i zaplanowany 7. Gmina Nieporęt aktywnie pozyskuje środki zewnętrzne na realizację inwestycji Gminnych 8. Gmina Nieporęt jest gminą dobrze skomunikowaną i bezpieczną 9. Gmina Nieporęt posiada zintegrowaną sieć szlaków turystycznych i dróg rowerowych	1. Liczba prowadzonych procesów partycypacyjnych 2. Liczba programów w zakresie tworzenia kadr opieki społecznej 3. Liczba e-usług świadczonych przez gminę 4. Liczba inwestycji realizowanych w formule PPP 5. Liczba obiektów kulturalnych powstałych w gminie 6. Liczba obiektów sportowych zmodernizowanych/nowopowstałych w gminie 7. Liczba obiektów opieki społecznej powstających w gminie 8. Obszar pokryty Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego 9. Wartość uzyskanych środków zewnętrznych 10. Liczba inwestycji w zakresie ograniczenia kosztów gminy 11. Liczba połączeń kolejowych z gminą	1. Wzrost 2. Wzrost 3. Wzrost 4. Wzrost 5. Wzrost 6. Wzrost 7. Stabilizacja/ Wzrost 8. Stabilizacja/ Wzrost 9. Wzrost 10. Wzrost 11. Stabilizacja/ Wzrost 12. Wzrost 13. Wzrost 14. Wzrost 15. Wzrost 16. Wzrost 17. Wzrost

		12. Liczba linii transportu zbiorowego 13. Długość modernizowanych/przebudowanych dróg 14. Liczba inwestycji w zakresie infrastruktury drogowej 15. Liczba inwestycji w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa na drogach 16. Długość przebudowanych tras rowerowych zgodnych ze standardami wojewódzkimi 17. Długość nowych tras rowerowych zgodnych ze standardami wojewódzkimi	
4. Gmina przyjazna środowisku	1. Gmina Nieporęt jest gminą niezależną energetycznie 2. Gmina Nieporęt jest gminą dobrze zgazyfikowaną i skanalizowaną 3. Gmina Nieporęt gospodaruje odpadami w sposób efektywny 4. Gmina Nieporęt podejmuje działania w zakresie retencji 5. Gmina Nieporęt jest gminą o wysokiej jakości powietrza 6. Mieszkańcy Gminy Nieporęt posiadają wysoką świadomość ekologiczną 7. Mieszkańcy i przedsiębiorcy Gminy Nieporęt współpracują z samorządem oraz podejmują współpracę na rzecz utworzenia spółdzielnie energetycznej	1. Liczba budynków gminnych zmodernizowanych energetycznie 2. Liczba działań wspierających gospodarkę o obiegu zamkniętym 3. Długość sieci gazowniczej 4. Długość sieci ciepłowniczej 5. Długość sieci wodociągowej 6. Długość sieci kanalizacyjnej 7. Liczba działań podjętych w związku z rozwojem systemu gospodarowania odpadami 8. Liczba inwestycji podejmowanych w zakresie zielono-niebieskiej infrastruktury 9. Liczba inwestycji w Odnawialne Źródła Energii 10. Liczba kampanii edukacyjnych dla mieszkańców w zakresie świadomości ekologicznej 11. Liczba spółdzielni energetycznych na terenie gminy	1. Wzrost 2. Wzrost 3. Wzrost 4. Wzrost 5. Wzrost 6. Wzrost 7. Wzrost 8. Wzrost 9. Wzrost 10. Wzrost 11. Wzrost
5. Gmina aktywna społecznie	1. Gmina Nieporęt posiada bogatą ofertę kulturalną dla mieszkańców w każdym wieku 2. Gmina Nieporęt walczy z wykluczeniem społecznym i aktywizuje mieszkańców 3. Gmina Nieporęt posiada budżet obywatelski 4. Gmina Nieporęt prowadzi działania w zakresie profilaktyki zdrowotnej	1. Liczba inicjatyw kulturalnych podejmowanych przez Gminę na rzecz mieszkańców 2. Liczba inicjatyw kierowanych do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym 3. Wysokość środków przeznaczonych na realizację inicjatyw budżetu obywatelskiego	1. Wzrost 2. Wzrost 3. Wzrost 4. Stabilizacja/ Wzrost 5. Wzrost\ 6. Wzrost

	5. Gmina Nieporęt posiada wysoki poziom jakości usług oświatowych	4. Liczba programów w zakresie profilaktyki zdrowotnej realizowanych przez gminę 5. Liczba programów szkoleniowych dla nauczycieli 6. Powierzchnia Obszarów zagospodarowanych na cele oświatowe	

6. OKREŚLENIE SPÓJNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY ZE STRATEGIAMI NA SZCZEBLU KRAJOWYM I LOKALNYM

Do określenia spójności strategii z celami rozwojowymi zawartymi w dokumentach wyższego rzędu wykorzystano najważniejsze dokumenty krajowe, regionalne i powiatowe. W poniższej tabeli ujęto schemat zgodności celów strategicznych wytypowanych dla Gminy Nieporęt z celami najważniejszych dokumentów wyższego rzędu, m.in. które opisano w dalszych rozdziałach strategii.

Tabela 4. Schemat zgodności celów strategicznych z celami dokumentów wyższego rzędu (źródło: opracowanie własne).

Cele strategiczne /dokumenty strategiczne krajowe i wojewódzkie	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) SOR	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (uchylona)	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r	Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030+ „Innowacyjne Mazowsze”	Strategia zrównoważonego rozwoju wsi rolnictwa i rybactwa 2030	Program opieki nad zabytkami w województwie mazowieckim 2022– 2025
	SOR 2030	**KPZK 2030 (uchylona)**	**SZRT 2030**	**SRWM 2030**	**SRZRWRiR 2030**	**PONZ WM**
1. GMINA ATRAKCYJNA TURYSTYCZNIE	+	+	+	+	+	+
2. GMINA ATRAKCYJNA GOSPODARCZO	+	+	+	+	+	
3. GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM	+	+	+	+	+	

4. GMINA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU	+	+	+	+	+	
5. GMINA AKTYWNA SPOŁECZNIE	+	+	+	+	+	

W Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt wskazano 5 celów strategicznych, które uzupełniono o cele operacyjne wraz z przykładowymi działaniami, służącymi realizacji wyznaczonych kierunków rozwojowych. Cele operacyjne (numeracja celów strategicznych i operacyjnych odpowiada numerom w poniższych tabelach) w poszczególnych obszarach strategicznych są następujące:

Cel strategiczny 1: Gmina atrakcyjna turystycznie

1.1 Wykorzystanie potencjałów gminy
1.2 Rozwój infrastruktury turystycznej.

Cel strategiczny 2: Gmina atrakcyjna gospodarczo

2.1 Tworzenie warunków do rozwoju działań gospodarczych

Cel strategiczny 3: Gmina przyjazna mieszkańcom

3.1 Rozwój struktur administracyjnych,
3.2 Rozwój infrastruktury użyteczności publicznej,
3.3 Sprawne procesy planistyczne,
3.4 Ograniczenie wydatków gminy.
3.5 Rozwój sieci komunikacyjnej.

Cel strategiczny 4: Gmina przyjazna środowisku

4.1 Budowanie niezależności energetycznej gminy,
4.2 Ograniczenie presji środowiskowej,
4.3 Budowanie świadomości ekologicznej,
4.4 Wsparcie inicjatyw tworzących spółdzielnie energetyczne

Cel strategiczny 5: Gmina aktywna społecznie

5.1 Podejmowanie działań na rzecz integracji mieszkańców i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
5.2 Podejmowanie działań na rzecz wzmacniania przynależności mieszkańców do gminy,
5.3 Wysoka jakość usług.

W poniższych podrozdziałach szczegółowo porównano zapisy ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030 z kierunkami rozwoju ujętymi w dokumentach szczebla krajowego (rozdział 5.1), regionalnego (rozdział 5.2) i powiatowego (rozdział 5.3).

6.1. STRATEGIA ROZWOJU GMINY A STRATEGIE KRAJOWE

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (SOR), przyjęta została uchwałą M.P. 2017 poz. 260 przez Radę Ministrów dnia 14 lutego 2017 r. Celem głównym wskazanym w niniejszym dokumencie jest: „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym

i terytorialnym". Dążąc do realizacji celu głównego wyszczególniono trzy cele szczegółowe, podzielone na obszary i cele realizacji działań.

Tabela 5. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (źródło: opracowanie własne).

SOR – cele szczegółowe	**Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt CELE OPERACYJNE DLA PIĘCIU CELÓW STRATEGICZNYCH**				
	1. GMINA ATRAKCYJNA TURYSTYCZ-NIE	2. GMINA ATRAKCYJNA GOSPODAR-CZO	3. GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃ-COM	4. GMINA PRZYJAZNA ŚRODOWI-SKU	5. GMINA AK-TYWNA SPO-ŁECZNIE
	1	2	3	4	5
1.Trwały wzrost gospodarczy oparty o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną. **Obszary**-cele realizacji działań					
Reindustrializacja Wzrost zdolności polskiego przemysłu do sprostania globalnej konkurencji		2.1	3.1		
Rozwój innowacyjnych firm Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych		2.1	3.1		
Małe i średnie przedsiębiorstwa Przemiany strukturalne sektora Nowe formy działania i współpracy Nowoczesne instrumenty wsparcia		2.1	3.1		
Kapitał dla rozwoju Trwałe zwiększenie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych		2.1	3.1		
Ekspansja zagraniczna Zwiększenie umiędzynarodowienia polskiej gospodarki Zwiększenie eksportu towarów zaawansowanych technologicznie		2.1	3.1		
2.Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. **Obszary**-cele realizacji działań					
Spójność społeczna			3.1		5.1, 5.2, 5.3

SOR – cele szczegółowe	**Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt CELE OPERACYJNE DLA PIĘCIU CELÓW STRATEGICZNYCH**				
	1. GMINA ATRAKCYJNA TURYSTYCZ-NIE	2. GMINA ATRAKCYJNA GOSPODAR-CZO	3. GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃ-COM	4. GMINA PRZYJAZNA ŚRODOWI-SKU	5. GMINA AK-TYWNA SPO-ŁECZNIE
	1	2	3	4	5
Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy					
Rozwój zrównoważony terytorialnie Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania	1.1, 1,2	2.1	3.2, 3.3, 3.4, 3.5	4.1, 4.2, 4.3, 4.4	
3.Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu. **Obszary**-cele realizacji działań					
Prawo w służbie obywatelom i gospodarce Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli		2.1	3.1, 3.3	4.2	
Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorców Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego			3.1, 3.2, 3.3, 3.4		

SOR – cele szczegółowe	Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt CELE OPERACYJNE DLA PIĘCIU CELÓW STRATEGICZNYCH				
	1. GMINA ATRAKCYJNA TURYSTYCZNIE	2. GMINA ATRAKCYJNA GOSPODARCZO	3. GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM	4. GMINA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU	5. GMINA AKTYWNA SPOŁECZNIE
	1	2	3	4	5
E-państwo Cyfrowe państwo usługowe			3.1, 3.2, 3.3, 3.4		
Finanse publiczne Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne			3.1, 3.2, 3.3, 3.4		
Efektywność wykorzystania środków UE Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe	1.1, 1,2	2.1	3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5	4.1, 4.2, 4.3, 4.4	5.1, 5.2, 5.3

Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030 wypełnia cele przedstawione w SOR poprzez implementację działań na rzecz odpowiedzialnego i zrównoważonego rozwoju opartych na współpracy i partnerstwie mieszkańców, władz i sektora przedsiębiorstw.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, została przyjęta przez Radę Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r., jednak zgodnie z ustawą z dnia 15.07.2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378) została ona uchylona. Był to istotny dokument szczebla krajowego, z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego. W przyszłości zostanie ona zastąpiona Koncepcją Rozwoju Kraju 2050, która jest obecnie opracowywana.

Tabela 6.Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (źródło: opracowanie własne).

KPZK – cele	Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt CELE OPERACYJNE DLA PIĘCIU CELÓW STRATEGICZNYCH				
	1. GMINA ATRAKCYJNA TURYSTYCZNIE	2. GMINA ATRAKCYJNA GOSPODARCZO	3. GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM	4. GMINA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU	5. GMINA AKTYWNA SPOŁECZNIE
	1	2	3	4	5
1.Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającego spójności.			3.1, 3.2, 3.3, 3.5		
2.Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równo-	1.1, 1.2		3.1, 3.2, 3.3, 3.5	4.1, 4.2, 4.4	

KPZK – cele	Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt CELE OPERACYJNE DLA PIĘCIU CELÓW STRATEGICZNYCH				
	1. GMINA ATRAK-CYJNA TU-RYSTYCZ-NIE	2. GMINA ATRAK-CYJNA GO-SPODAR-CZO	3. GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃ-COM	4. GMINA PRZYJAZNA ŚRODOWI-SKU	5. GMINA AKTYWNA SPOŁECZ-NIE
	1	2	3	4	5
ważenie rozwoju kraju po-przez m.in. wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich te-rytoriów.					
3.Poprawa dostępności tery-torialnej kraju poprzez rozwi-janie infrastruktury transporto-wej i telekomunikacyjnej.			3.5		
4.Kształtowanie struktur prze-strzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wy-sokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów kra-jobrazowych Polski.	1.1, 1.2		3.1, 3.2, 3.3, 3.5	4.1, 4.2	
5.Zwiększenie odporności struktury przestrzennej na za-grożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycz-nego.			3.1, 3.2, 3.3	4.1, 4.2, 4.4	
6.Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego, m.in. poprzez: budowę zintegrowa-nego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego.	1.1, 1.2		3.1, 3.2, 3.3, 3.5	4.1, 4.2	

Celem strategicznym w niniejszym dokumencie jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągania ogólnych celów rozwojowych. Wskazano sześć głównych celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt wpisuje się w główne założenia koncepcji z uwagi na działania dotyczące ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu, ale także z uwagi na kwestie gospodarcze obszaru i dążenie do wzrostu przedsiębiorczości na terenie gminy poprzez wykorzystywanie potencjałów endogenicznych oraz podjęcie czynności związanych z uporządkowaniem wysokiego ruchu turystycznego na terenie gminy.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r. została przyjęta przez Radę Ministrów 24 września 2019 r. Celem głównym krajowej polityki transportowej jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego.

Tabela 7. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r. (źródło: opracowanie własne).

SZRT kierunki interwencji	**Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt CELE OPERACYJNE DLA PIĘCIU CELÓW STRATEGICZNYCH**				
	1. GMINA ATRAKCYJNA TURYSTYCZNIE	2. GMINA ATRAKCYJNA GOSPODARCZO	3. GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM	4. GMINA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU	5. GMINA AKTYWNA SPOŁECZNIE
	1	2	3	4	5
Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce	1.1		3.5		
Poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym	1.1		3.1, 3.2, 3.5		
Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności	1.1		3.5		
Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów			3.5		
Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko	1.1		3.5		
Poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.	1.1		3.4, 3.5		

Realizację omawianego dokumentu ujęto w ramach sześciu kierunków interwencji obejmujących wszystkie gałęzie transportu. Strategia rozwoju gminy wpisuje się w proponowane kierunki poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury drogowej, polepszanie jakości środków transportu zbiorowego i wdrażanie innowacji m.in. w zakresie zwiększania odporności na zmiany klimatu oraz minimalizacji presji na środowisko.

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi rolnictwa i rybactwa 2030 – w dniu 15 października 2019 r. Rada Ministrów przyjęła Uchwałę w sprawie przyjęcia „Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030", przedłożoną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (SZRWRiR 2030). Jest to podstawowy dokument strategiczny polityki rolnej i rozwoju obszarów wiejskich państwa prezentujący cele, kierunki interwencji oraz działania, jakie powinny zostać podjęte w perspektywie roku 2030. Dokument został opracowany w uzgodnieniu z Ministrem Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

Tabela 8. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Strategia zrównoważonego rozwoju wsi rolnictwa i rybactwa 2030 (źródło: opracowanie własne).

SZRWRiR 2030 cele szczegółowe	**Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt CELE OPERACYJNE DLA PIĘCIU CELÓW STRATEGICZNYCH**				
	1. GMINA ATRAKCYJNA TURYSTYCZNIE	2. GMINA ATRAKCYJNA GOSPODARCZO	3. GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM	4. GMINA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU	5. GMINA AKTYWNA SPOŁECZNIE
	1	2	3	4	5
Cel szczegółowy I Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej		2.1	3.1, 3.3		
Cel szczegółowy II Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska	1.1, 1.2	2.1	3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5	4.1, 4.2, 4.3, 4.4	5.1, 5.2, 5.3
Cel szczegółowy III Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa		2.1	3.1	4.3, 4.4	5.1, 5.2, 5.3

W powyższym dokumencie definiującym kierunki rozwoju obszarów wiejskich na obszarze Polski wskazano trzy cele szczegółowe, które są powiązane z celami zaplanowanymi dla niniejszej Strategii gminy.

6.2. STRATEGIA ROZWOJU GMINY A STRATEGIE REGIONALNE

Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze została przyjęta uchwałą nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 maja 2022 r. Strategia jest podstawowym dokumentem dla wyznaczania kierunków powiatów i gmin regionu. Dokument wskazuje długofalową wizję rozwoju województwa, jak też średniookresowe kierunki działań i działania. Głównym celem dokumentu jest „Zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwały i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska" i został on podzielony na pięć poszczególnych celów wskazanych w poniższej tabeli.

Tabela 9. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze (źródło: opracowanie własne).

Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze	**Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt CELE OPERACYJNE DLA PIĘCIU CELÓW STRATEGICZNYCH**				
	1. GMINA ATRAKCYJNA	2. GMINA ATRAKCYJNA	3. GMINA PRZYJAZNA	4. GMINA PRZYJAZNA	5. GMINA AKTYWNA SPOŁECZNIE

	TURYSTYCZ-NIE	GOSPODAR-CZO	MIESZKAŃ-COM	ŚRODOWI-SKU	
	1	2	3	4	5
Konkurencyjne i Inno-wacyjne Mazowsze	1.1, 1.2	2.1	3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5	4.1, 4.2, 4.3, 4.4	5.1, 5.2, 5.3
Dostępne i mobilne Ma-zowsze	1.1, 1.2	2.1	3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5	4.1, 4.2, 4.3, 4.4	5.1, 5.2, 5.3
Zielone, niskoemisyjne Mazowsze	1.1, 1.2	2.1	3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5	4.1, 4.2, 4.3, 4.4	5.1, 5.2, 5.3
Mazowsze zintegrowa-nie społecznie	1.1, 1.2	2.1	3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5	4.1, 4.2, 4.3, 4.4	5.1, 5.2, 5.3
Mazowsze bogate kul-turowo	1.1, 1.2	2.1	3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5	4.1, 4.2, 4.3, 4.4	5.1, 5.2, 5.3

Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030 oraz jej cele strategiczne i operacyjne wykazują zgodność z powyższym dokumentem.

Program opieki nad zabytkami w województwie mazowieckim 2022– 2025 został przyjęty uchwałą nr 169/21 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 grudnia 2021 roku. Misja, jaką przyjęli twórcy dokumentu to „Podnieść skuteczność opieki nad zabytkami i dziedzictwem niematerialnym w województwie mazowieckim". Przedmiotowy dokument Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030 wykazuje zgodność z celami Programu.

Tabela 10. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Program opieki nad zabytkami w województwie mazowieckim 2022– 2025 (źródło: opracowanie własne).

Program opieki nad za-bytkami w wojewódz-twie mazowieckim 2022– 2025	**Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt CELE OPERACYJNE DLA PIĘCIU CELÓW STRATEGICZNYCH**				
	1. GMINA ATRAK-CYJNA TU-RYSTYCZ-NIE	2. GMINA ATRAK-CYJNA GO-SPODAR-CZO	3. GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃ-COM	4. GMINA PRZYJAZNA ŚRODOWI-SKU	5. GMINA AKTYWNA SPOŁECZ-NIE
	1	2	3	4	5
Edukacja kształtująca świadomość i postawy	1.1, 1.2	2.1	3.1, 3.4, 3.5	4.3, 4.4	5.1, 5.2
Optymalizacja systemu dostępu właścicieli zabytków do środ-ków			3.1, 3.4		5.1, 5.2
Wypracowanie skutecznych narzędzi działania	1.1, 1.2	2.1	3.1, 3.4	4.3, 4.4	5.1, 5.2

Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2030 roku (RIS) powstała w 2021 roku i jest dokumentem, którego działanie przyczynia się do realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego w zakresie innowacyjności i przedsiębiorczości. Dokument stanowi aktualizację Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku. Celem głównym RIS jest „Województwo mazowieckie makroregionem wykorzystanej szansy – uzyskanie pozycji jednego z liderów innowacyjności w Europie Środkowej i Wschodniej do roku 2030". Jest on realizowany w oparciu o 4 cele strategiczne, wskazane w poniższej tabeli.

Tabela 11. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2030 roku (RIS) (źródło: opracowanie własne).

Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2030 roku (RIS)	**Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt CELE OPERACYJNE DLA PIĘCIU CELÓW STRATEGICZNYCH**				
	1. GMINA ATRAKCYJNA TURYSTYCZNIE	2. GMINA ATRAKCYJNA GOSPODARCZO	3. GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM	4. GMINA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU	5. GMINA AKTYWNA SPOŁECZNIE
	1	2	3	4	5
Zwiększanie aktywności innowacyjnej na Mazowszu	1.1, 1.2	2.1	3.1, 3.4	4.1, 4.2, 4.4	
Silne i efektywnie działające łańcuchy wartości łączące przedsiębiorstwa	1.2	2.1	3.1, 3.4		
Efektywny ekosystem tworzenia i wspierania innowacji	1.1, 1.2	2.1	3.1, 3.4	4.1, 4.2, 4.4	5.1, 5.2
Wzrost umiędzynarodowienia mazowieckiego ekosystemu innowacji		2.1	3.1, 3.4		

Strategia Rozwoju Obszaru Metropolitalnego Warszawy do roku 2030 obejmuje Warszawę oraz 71 gmin współtworzących Obszar Metropolitalny Warszawy (OMW), w tym Gminę Nieporęt. Wizja OMW została sformułowana w następujący sposób: „Obszar Metropolitalny Warszawy to inspirujące, wibrujące energią europejskie centrum rozwoju, gdzie harmonijnie łączą się wysoka jakość życia i doskonałe warunki biznesowe, tworzone w oparciu o kreatywność mieszkańców, potencjał współpracy i nowe technologie". Strategia powstałą w wyniku współpracy mieszkańców, środowiska naukowego i biznesowego, organizacji pozarządowych oraz jednostek samorządu terytorialnego.

Tabela 12. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Strategia Rozwoju Obszaru Metropolitalnego Warszawy do roku 2030 (źródło: opracowanie własne).

Strategia Rozwoju Obszaru Metropolitalnego Warszawy do roku 2030	**Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt CELE OPERACYJNE DLA PIĘCIU CELÓW STRATEGICZNYCH**				
	1. GMINA ATRAKCYJNA TURYSTYCZNIE	2. GMINA ATRAKCYJNA GOSPODARCZO	3. GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM	4. GMINA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU	5. GMINA AKTYWNA SPOŁECZNIE
	1	2	3	4	5
Warszawa wraz ze swoim obszarem metropolitalnym jako znacząca metropolia europejska	1.1, 1.2	2.1	3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5	4.1, 4.2, 4.3, 4.4	5.1, 5.2, 5.3
Inteligentna, zintegrowana sieć transportu publicznego dla OMW			3.4, 3.5		

Ład przestrzenny, oparty na kompleksowym planowaniu, zapewniającym komplementarność funkcji, estetykę, wykorzystanie istniejących potencjałów, oraz uwzględniającym zrównoważony rozwój	1.1, 1.2	2.1	3.3, 3.4, 3.5	4.1, 4.2, 4.4	5.1, 5.2, 5.3
Zintegrowana, atrakcyjna oferta spędzania czasu wolnego, wykorzystująca potencjał przyrodniczy, kulturalny i historyczny OMW	1.1, 1.2	2.1	3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5	4.3	5.1, 5.2
Atrakcyjne warunki do rozwijania przedsiębiorczości oraz lokowania inwestycji w ramach sieci gospodarek miejskich	1.1, 1.2	2.1	3.1, 3.5	4.1, 4.3, 4.4	
Wysoki poziom kapitału ludzkiego i społecznego, udział mieszkańców OMW w kształtowaniu zrównoważonej metropolii opartej na idei społeczeństwa obywatelskiego	1.1, 1.2	2.1	3.1, 3.4, 3.5	4.3, 4.4	5.1, 5.2, 5.3

Regionalny Plan Transportowy Województwa Mazowieckiego w perspektywie do 2030 roku wyznacza najważniejsze kierunki rozwoju transportu w województwie mazowieckim do 2030 roku i stanowi dokument planistyczny w zakresie transportowym związany z perspektywą finansową Unii Europejskiej na lata 2021–2027 (2030). Dokument stanowi spójną wizję rozwoju systemu transportowego województwa mazowieckiego.

Tabela 13. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Regionalny Plan Transportowy Województwa Mazowieckiego w perspektywie do 2030 roku (źródło: opracowanie własne).

Regionalny Plan Transportowy Województwa Mazowieckiego w perspektywie do 2030 roku	**Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt CELE OPERACYJNE DLA PIĘCIU CELÓW STRATEGICZNYCH**				
	1. GMINA ATRAKCYJNA TURYSTYCZNIE	2. GMINA ATRAKCYJNA GOSPODARCZO	3. GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM	4. GMINA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU	5. GMINA AKTYWNA SPOŁECZNIE
	1	2	3	4	5

CEL STRATEGICZNY NR I DOSTĘPNY DLA WSZYSTKICH, SPÓJNY I NOWOCZESNY SYSTEM TRANSPORTOWY			3.5		
CEL STRATEGICZNY NR II NISKOEMISYJNY SYSTEM TRANSPORTOWY			3.5	4.1, 4.3, 4.4	
CEL STRATEGICZNY NR III BEZPIECZNY SYSTEM TRANSPORTOWY			3.5		
CEL STRATEGICZNY NR IV SPRAWNY SYSTEM PLANOWANIA, ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA TRANSPORTEM			3.5		

6.3. STRATEGIA ROZWOJU GMINY A STRATEGIA ROZWOJU POWIATU

Strategia Rozwoju Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025 została przyjęta przez Radę Powiatu w Legionowie w dniu 2016 roku. Misja powiatu legionowskiego została wskazana jako „Powiat legionowski atrakcyjnym miejscem życia, otwartym na podejmowanie wyzwań, rozwijającym edukację i przedsiębiorczość, turystykę i aktywność społeczną, troszczącym się o środowisko naturalne, dbającym o zdrowie, bezpieczeństwo i potrzeby wszystkich mieszkańców, wzmacniającym współpracę międzysamorządową i międzysektorową wewnątrz powiatu, odgrywającym aktywną rolę w Obszarze Metropolitalnym Warszawy”. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030 wykazuje zgodność ze strategią powiatową.

Tabela 14. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Strategia Rozwoju Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025 (źródło: opracowanie własne).

Strategia Rozwoju Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025	**Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt CELE OPERACYJNE DLA PIĘCIU CELÓW STRATEGICZNYCH**				
	1. GMINA ATRAKCYJNA TURYSTYCZNIE	2. GMINA ATRAKCYJNA GOSPODARCZO	3. GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM	4. GMINA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU	5. GMINA AKTYWNA SPOŁECZNIE
	1	2	3	4	5
Współpraca i rozwój		2.1	3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5		
Infrastruktura dla rozwoju	1.1, 1,2	2.1	3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5	4.1, 4.2, 4.4	

Strategia Rozwoju Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025	Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt CELE OPERACYJNE DLA PIĘCIU CELÓW STRATEGICZNYCH				
	1. GMINA ATRAKCYJNA TURYSTYCZNIE	2. GMINA ATRAKCYJNA GOSPODARCZO	3. GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM	4. GMINA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU	5. GMINA AKTYWNA SPOŁECZNIE
	1	2	3	4	5
Rozwój gospodarczy	1,2	2.1	3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5	4.1, 4.2, 4.4	
Budowanie kapitału społecznego	1.1, 1,2	2.1	3.1, 3.2, 3.4	4.3, 4.4	5.1, 5.2, 5.3

Podsumowując, analiza dokumentów wykazała, że opracowana Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030 jest spójna z celami wskazanymi w dokumentach krajowych, regionalnych i powiatowych.

7. FINANSOWANIE STRATEGII

Cele strategiczne i operacyjne, opracowane w ramach niniejszej Strategii, które stanowią podstawę podejmowania decyzji i realizacji konkretnych zadań, mogą być finansowane ze środków własnych gminy jak i ze źródeł zewnętrznych.

W celu skutecznej realizacji Gmina Nieporęt będzie poszukiwała wszelkich dostępnych źródeł, narzędzi, metod i możliwości realizacji określonych celów, aby urzeczywistnić zaproponowaną w dokumencie wizję.

Z uwagi na ośmioletni horyzont czasowy oraz charakter dokumentu jakim jest Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030 ramy finansowe zostały określone w sposób kierunkowy poprzez wskazanie potencjalnych źródeł finansowania. Celem skutecznej realizacji szerokiego zakresu planowanej interwencji system finansowania Strategii opierać się będzie na zasadzie montażu środków finansowych pochodzących z różnych źródeł: publicznych i prywatnych z wykorzystaniem różnorodnych narzędzi wsparcia.

Jako potencjalne źródła środków dla realizacji ram finansowych niniejszej strategii przewidziano:

- Budżet samorządu;
- Budżet Unii Europejskiej;
- Budżet Państwa;
- Budżet Funduszy Współpracy Dwustronnej EOG;
- Inne środki publiczne;
- Środki prywatne, w tym realizacja inwestycji w modelu PPP.

W poniższej tabeli zestawiono możliwe źródła finansowania poszczególnych projektów, których implementacja przyczyni się do osiągnięcia wyznaczonych kierunków rozwoju Gminy Nieporęt.

Tabela 15. Sposoby i źródła finansowania Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030 (źródło: opracowanie własne).

CELE OPERACYJNE	CELE POWIĄZANE POLITYKI SPÓJNOŚCI KOMISJI EUROPEJSKIEJ NA LATA 2021-2027	DZIAŁANIA	NARZĘDZIA FINANSOWANIA
CEL STRATEGICZNY I GMINA ATRAKCYJNA TURYSTYCZNIE			
1.1 Wykorzystanie potencjałów gminy	4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym 5. Europa bliżej obywateli	1.1.1 Rozwój informacji turystycznej i ścieżek edukacyjnych 1.1.2 Rozwój oferty turystycznej gminy 1.1.3 Prowadzenie działań związanych z kreowaniem marki gminy jako atrakcyjnej turystycznie 1.1.4 Wspieranie prac konserwatorskich, w tym restauratorskich, renowacyjnych i	Fundusze Europejskie – programy krajowe Fundusze Europejskie dla Mazowsza Programy finansowane ze środków krajowych

CELE OPERACYJNE	CELE POWIĄZANE POLITYKI SPÓJNOŚCI KOMISJI EUROPEJSKIEJ NA LATA 2021-2027	DZIAŁANIA	NARZĘDZIA FINANSOWANIA
		rewaloryzacyjnych), rewitalizacja obiektów i obszarów zabytkowych i kulturowych 1.1.5 Inwentaryzacja i digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego	
1.2 Rozwój infrastruktury turystycznej	2. Przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym 5. Europa bliżej obywateli	1.2.1 Rozwój agroturystyki i wynajmu sezonowego na terenie gminy 1.2.2 Rozwój sieci szlaków turystycznych i dróg rowerowych 1.2.3 Rozwój zagospodarowania turystycznego okolic Jeziora Zegrzyńskiego 1.2.4 Podejmowanie działań związanych z kształtowaniem ruchu turystycznego	Fundusze Europejskie – programy krajowe Fundusze Europejskie dla Mazowsza Programy finansowane ze środków krajowych Grupa programów INTERREG Środki prywatne
CEL STRATEGICZNY II GMINA ATRAKCYJNA GOSPODARCZO			
2.1 Tworzenie warunków do rozwoju działań gospodarczych	1. Bardziej inteligentna Europa 3. Lepiej połączona Europa 6. Łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu	2.1.1 Rozwój terenów inwestycyjnych 2.1.2 Wsparcie gminy w zakresie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości 2.1.3 Promocja gospodarcza gminy i rozwój sieci współpracy przedsiębiorstw, w tym Klastrów	Fundusze Europejskie – programy krajowe Fundusze Europejskie dla Mazowsza Programy finansowane ze środków krajowych Środki prywatne
CEL STRATEGICZNY III GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM			
3.1 Rozwój struktur administracyjnych	1. Bardziej inteligentna Europa 3. Lepiej połączona Europa 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym 5. Europa bliżej obywateli	3.1.1 Rozwój struktur dedykowanych obsłudze procesów partycypacyjnych 3.1.2 Budowanie kadr opieki społecznej 3.1.3 Zwiększenie dostępności do e-usług i sieci informatycznej	Fundusze Europejskie – programy krajowe Fundusze Europejskie dla Mazowsza Programy finansowane ze środków krajowych Grupa programów INTERREG
3.2 Rozwój infrastruktury użyteczności publicznej	4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym 5. Europa bliżej obywateli	3.2.1 Budowa Sali widowiskowej 3.2.2 Rozwój obiektów sportowych 3.2.3 Budowanie infrastruktury opieki społecznej 3.2.4 Rozwój infrastruktury wpływającej na podnoszenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców	Fundusze Europejskie – programy krajowe Fundusze Europejskie dla Mazowsza Programy finansowane ze środków krajowych Grupa programów INTERREG Środki prywatne

CELE OPERACYJNE	CELE POWIĄZANE POLITYKI SPÓJNOŚCI KOMISJI EUROPEJSKIEJ NA LATA 2021-2027	DZIAŁANIA	NARZĘDZIA FINANSOWANIA
3.3 Sprawne procesy planistyczne	1. Bardziej inteligentna Europa 2. Przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa	3.3.1 Ograniczenie zabudowy rozproszonej na terenie gminy 3.3.2 Zwiększenie obszaru gminy pokrytego Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego	Fundusze Europejskie – programy krajowe Fundusze Europejskie dla Mazowsza Programy finansowane ze środków krajowych
3.4 Ograniczenie wydatków gminy	1. Bardziej inteligentna Europa 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym 5. Europa bliżej obywateli 6. Łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu	3.4.1 Pozyskiwanie środków na realizację inwestycji ze źródeł zewnętrznych 3.4.2 Podejmowanie inwestycji mających na celu optymalizację wydatków gminy 3.4.3 Zwiększenie udziału Partnerstwa Publiczno-Prywatnego (PPP) w zakresie rozwoju gospodarczego gminy	Fundusze Europejskie – programy krajowe Fundusze Europejskie dla Mazowsza Programy finansowane ze środków krajowych Program LIFE Grupa programów INTERREG Program Horyzont Europa Środki EOG Środki prywatne
3.5 Rozwój sieci komunikacyjnej	3. Lepiej połączona Europa 5. Europa bliżej obywateli 6. Łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu	3.5.1 Zwiększenie połączeń sieci kolejowej 3.5.2 Rozwój publicznego transportu zbiorowego na terenie gminy 3.5.3 Poprawa stanu dróg i rozwój infrastruktury drogowej 3.5.4 Podejmowanie działań zwiększających bezpieczeństwo mieszkańców na drogach 3.5.5 Rozwój sieci szlaków turystycznych i dróg rowerowych	Fundusze Europejskie – programy krajowe Fundusze Europejskie dla Mazowsza Programy finansowane ze środków krajowych
CEL STRATEGICZNY IV GMINA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU			
4.1 Budowanie niezależności energetycznej gminy	2. Przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa 6. Łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu	4.1.1 Promowanie i realizacja inwestycji związanych z produkcją i magazynowaniem energii 4.1.2 Rozwój Odnawialnych Źródeł Energii i obniżenie niskiej emisji 4.1.3 Sukcesywne podnoszenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej	Fundusze Europejskie – programy krajowe Fundusze Europejskie dla Mazowsza Programy finansowane ze środków krajowych Program LIFE Grupa programów INTERREG Środki prywatne

CELE OPERACYJNE	CELE POWIĄZANE POLITYKI SPÓJNOŚCI KOMISJI EUROPEJSKIEJ NA LATA 2021-2027	DZIAŁANIA	NARZĘDZIA FINANSOWANIA
4.2 Ograniczenie presji środowiskowej	1. Bardziej inteligentna Europa 2. Przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa 6. Łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu	4.2.1 Zwiększenie zasięgu sieci gazowniczej, ciepłowniczej i wodno-kanalizacyjnej 4.2.2 Zrównoważony rozwój osadnictwa 4.2.3 Rozwój systemu gospodarowania odpadami 4.2.4 Wykorzystanie zielono-niebieskiej infrastruktury na obszarze gminy 4.2.5 Podejmowanie działań mających na celu ograniczenie antropopresji na wody powierzchniowe 4.2.6 Rozwój i wzrost znaczenia gospodarki o obiegu zamkniętym	Fundusze Europejskie – programy krajowe Fundusze Europejskie dla Mazowsza Programy finansowane ze środków krajowych Program LIFE Grupa programów INTERREG Program Horyzont Europa Środki EOG Środki prywatne
4.3 Budowanie świadomości ekologicznej	2. Przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa 5. Europa bliżej obywateli 6. Łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu	4.3.1 Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw pro-ekologicznych, w tym działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu	Fundusze Europejskie – programy krajowe Fundusze Europejskie dla Mazowsza Programy finansowane ze środków krajowych Program LIFE Grupa programów INTERREG Program Horyzont Europa
4.4 Wsparcie inicjatyw tworzących spółdzielnie energetyczne	. Przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa 5. Europa bliżej obywateli 6. Łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu	4.4.1. Powołanie spółdzielni energetycznej przez mieszkańców / przedsiębiorców 4.4.2. Powołanie spółdzielni energetycznej przez Gminę Nieporęt	Fundusze Europejskie – programy krajowe Fundusze Europejskie dla Mazowsza Programy finansowane ze środków krajowych Program LIFE Grupa programów INTERREG Program Horyzont Europa Środki EOG Środki prywatne
CEL STRATEGICZNY V GMINA AKTYWNA SPOŁECZNIE			
5.1 Podejmowanie działań na rzecz integracji mieszkańców i	4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym 5. Europa bliżej obywateli	5.1.1 Zintensyfikowanie działań w obszarze kultury	Fundusze Europejskie – programy krajowe

CELE OPERACYJNE	CELE POWIĄZANE POLITYKI SPÓJNOŚCI KOMISJI EUROPEJSKIEJ NA LATA 2021-2027	DZIAŁANIA	NARZĘDZIA FINANSOWANIA
przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu		5.1.2 Zwiększenie oferty inicjatyw dla seniorów 5.1.3 Zwiększenie dostępności wydarzeń gminnych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Fundusze Europejskie dla Mazowsza Programy finansowane ze środków krajowych Grupa programów INTERREG Środki EOG Środki prywatne
5.2 Podejmowanie działań na rzecz wzmacniania przynależności mieszkańców do gminy	4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym 5. Europa bliżej obywateli	5.2.1 Podejmowanie działań mających na celu aktywizację społeczną mieszkańców 5.2.2 Podejmowanie działań mających na celu zaangażowanie młodzieży w życie gminy 5.2.3 Rozwój budżetu obywatelskiego	Fundusze Europejskie – programy krajowe Fundusze Europejskie dla Mazowsza Programy finansowane ze środków krajowych
5.3 Wysoka jakość usług	1. Bardziej inteligentna Europa 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym 5. Europa bliżej obywateli	5.3.1 Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie profilaktyki zdrowotnej dla społeczeństwa 5.3.2 Podnoszenie jakości usług medycznych świadczonych na obszarze gminy i infrastruktury placówek ochrony zdrowia 5.3.3 Podnoszenie jakości usług oświatowych 5.3.4 Centrum Oświatowe dla zachodniej części gminy (m.in. Stanisławów Drugi, Wola Aleksandra)	Fundusze Europejskie – programy krajowe Fundusze Europejskie dla Mazowsza Programy finansowane ze środków krajowych

8. WDRAŻANIE STRATEGII

Wdrażanie Strategii bezpośrednio wiąże się z procesem zarządzania strategicznego rozwoju gminy, który polega na pozyskiwaniu danych surowych, a następnie ich gromadzeniu i przetwarzaniu w celu generowania modelu aktualnego stanu obszaru. W efekcie na podstawie oceny zbioru informacji, władze samorządowe oraz podmioty od nich niezależne mogą podejmować własne decyzje, skutkujące rozwojem odpowiadającego im układu lokalnego w długiej perspektywie czasowej.

Zarządzanie procesem wdrożeniowym Strategii jest zatem procesem zarządzania projektowego, w którym kluczowe elementy, takie jak integracja zasobów, kompetencje realizatorów, metody zarządzania kapitałem ludzkim i poszczególnymi działaniami oraz wykorzystanie narzędzi wsparcia informatycznego, wpływa na skuteczność osiągnięcia przyjętych celów rozwojowych. Dążąc do wypracowania optymalnego systemu wdrażania strategii zdecydowano się włączyć w zaplanowany model nurtu organizacji i zarządzania oparty na uniwersalnej metodzie, przydatnej do realizacji zadań projektowych, zwanym Zarządzenie Cyklem Projektu (*ang. Project Cycle Management*, w skrócie PCM).

Samo opracowanie dokumentu strategii nie zapewnia rozwoju jednostki ani nie gwarantuje sukcesu organizacji, która go przyjęła i uchwaliła. W celu uniknięcia podejmowania działań adaptacyjnych prowadzących do zmian zachodzących w otoczeniu, jak i realizacji przedsięwzięć w sposób doraźny i niesystemowy, czego rezultatem mogłoby być obniżenie poziomu skuteczności podejmowanych działań oraz ograniczenie kreowanego przez organizację efektu synergicznego, niezbędne jest wprowadzenie elementów planistycznych, analitycznych oraz kontrolnych, a odpowiedni podział obowiązków będzie stanowił zasadniczy element w procesie decyzyjnym wdrażania strategii.

Opis systemu wdrażania Strategii oraz procedura jej modyfikacji

We wcześniejszej części strategii określono cele strategiczne i operacyjne niezbędne do osiągnięcia oczekiwanego stanu wyjściowego, pozycji Gminy Nieporęt w sąsiedztwie. W wyniku działań operacyjnych, otwartych na współpracę i komunikację zespołów zadaniowych, podstawą jest uwypuklenie ich inicjatywy przy uwzględnieniu kierowniczej, aczkolwiek partnerskiej roli władz samorządowych. Podmiotem odpowiedzialnym za określenie, a następnie osiągnięcie celów wyróżnionych w strategii jest Wójt gminy, wykonujący obowiązki przy pomocy podległych mu komórek, jednostek organizacyjnych oraz instytucji. Pełni on rolę głównego koordynatora i organizatora realizacji projektu. W procesie tym występuje jako podmiot odpowiedzialny za inicjowanie i finansowanie zaplanowanych przedsięwzięć, mieszczących się w katalogu zadań własnych gminy.

Ponadto, przy pomocy powołanych do konkretnych działań zadaniowych, Wójt gminy powinien koordynować, inspirować i motywować do przestrzegania harmonogramów działań, ale także określonych postaw i zachowań ze strony różnych podmiotów oraz organizacji gospodarczych i społecznych na rzecz realizacji celów strategicznych i operacyjnych. Swoje obowiązki w powyższym zakresie Wójt gminy i jego zastępca może powierzyć również Sekretarzowi gminy, aby zachować kontynuację prac na wypadek

absencji czy spiętrzenia obowiązków, które mogłyby negatywnie wpłynąć na pomyślną realizację podejmowanych działań.

Strategia powinna być realizowana w oparciu o ramy instytucjonalne określone w Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2022.0.559) oraz w oparciu o:

- zasadę zrównoważonego rozwoju, rozumianą jako trwałą poprawę poziomu życia mieszkańców w wyniku rozwoju lokalnego osiąganego w dłuższej perspektywie czasu z zachowaniem równowagi społecznej, ekologicznej i przestrzennej;
- zasadę subsydiarności (pomocniczości), polegającą na zachowaniu autonomii i partnerstwa w relacjach pomiędzy strukturami samorządowymi lokalnymi i pozarządowymi a administracją państwową, a więc umożliwiającą realizację jedynie tych przedsięwzięć, które mogą być wykonywane lokalnie;
- zasadę spójności, odnoszącą się do zachowania korelacji podejmowanych działań z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla, w tym unijnymi;
- zasadę partnerstwa, czyli ujęte w Strategii działania powinny być realizowane przez gminę przy pośrednim i bezpośrednim udziale innych podmiotów przy zachowaniu efektywności wydatkowania środków publicznych i skuteczności osiągania zamierzonych celów;
- zasadę koncentracji, rozumianą jako skupienie wysiłków jednostek zaangażowanych w realizację Strategii na osiągnięciu zamierzonych celów rozwojowych;
- zasadę otwartości: Strategia realizowana będzie w dynamicznie zmieniającym się środowisku, przez co systematyczny proces ewaluacji będzie umożliwiał jej korygowanie w celu zwiększenia efektywności końcowej.

Tabela 16. Główne elementy fazy wdrażania działań zaplanowanych w Strategii (źródło: opracowanie własne na podstawie Podręcznik - Zarządzanie Cyklem Projektu, MGiP, Warszawa, 2004).

Lp.	Wyszczególnienie głównych elementów fazy wdrażania działań
1	Wskazanie kompetentnego lidera/kierownika Zespołu(ów) zadaniowego (wych)
2	Wypracowanie zakresów obowiązków dla członków Zespołu
3	Ustalenie struktury organizacyjnej przedsięwzięcia/działania projektowego
4	Posiadanie jasno wytyczonych celów
5	Ustalenie reguł i procedur komunikowania się w Zespole
6	Przyjęcie zasady obiegu i archiwizowania dokumentacji

Tabela 17. Główne elementy fazy zamykania procesu wdrażania działań Strategii (źródło: opracowanie własne na podstawie Podręcznik - Zarządzanie Cyklem Projektu, MGiP, Warszawa, 2004).

Lp.	Wyszczególnienie głównych elementów fazy zamykania procesu wdrażania działań
1	Przeprowadzenie odbiorów realizowanych działań projektowych
2	Dokonywanie ewentualnych działań korygujących
3	Przekazywanie produktów i rezultatów projektu podmiotom odpowiedzialnym za zapewnienie ich utrzymania
4	Wykonywanie działań związanych z zamykaniem projektu: ocena rezultatów, przygotowanie sprawozdań, archiwizacja dokumentacji
5	Ewaluacja procesu wdrażania Strategii
6	Rozwiązanie Zespołu zadaniowego

Planowana struktura zarządzania powinna być zgodna ze standardami PMI, w związku z czym przyjęto:

a. poziom sterujący, który będzie wyznaczać Wójt gminy;
b. poziom zarządczy, czyli lider lub kierownik zespołu zadaniowego, asystenci oraz specjaliści (również zewnętrzni);
c. wykonawczy (tj. personel realizujący zadania, zaangażowani wykonawcy).

Zespół zadaniowy powinien dbać o bliską współpracę z zaangażowanymi podmiotami, reagować na zmiany w trakcie realizacji danego działania projektowego, czy też korzystać z narzędzi informatycznych wspomagających proces wdrażania. Podczas zaplanowanych, cyklicznych spotkań zespołu i władz jednostki, rekomenduje się omawianie najważniejszych kwestii dotyczących realizacji przedsięwzięć, takich jak stopień osiągnięcia wskaźników, problemy i ryzyka, postęp w realizacji harmonogramów rzeczowo-finansowych czy przepływy oraz zabezpieczenie finansów. Spotkania stanowią główną platformę, gdzie na podstawie analizy nieustannie zmieniającego się otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym prawnego, postępów w wykonywaniu konkretnych działań ujętych w Strategii (zgodnie z weryfikacją danych bieżących z systemem monitorowania), analizy bieżących zdarzeń wdrożeniowych, oceną aktualnych ryzyk w realizacji, będą przygotowywane rekomendacje w zakresie konieczności modyfikacji, zmiany Strategii, przedkładane Wójtowi gminy. Władze samorządowe we współpracy ze służbami finansowymi, prawno-administracyjnymi, poszczególnymi liderami zespołów zadaniowych, przy udziale procesu konsultacji społecznych (o ile będzie to uzasadnione) powinny wnikliwie analizować zaistniałe okoliczności i na tej podstawie opracowywać formalne działania w zakresie konieczności wprowadzania ewentualnych modyfikacji Strategii.

W obrębie zespołów zadaniowych powinna być dokonywana analiza możliwości poprawy własnej wydajności, a następnie dostrojenie i dostosowywanie swoich działań do wyciągniętych wniosków. Decyzje zgodnie z ustrojem demokratycznym, powinny być podejmowane większością głosów. Jednakże, w przypadku braku porozumienia głos decydujący będzie należeć do Wójta gminy.

9. MONITORING I EWALUACJA REALIZACJI STRATEGII

Planowana realizacja Strategii Gminy Nieporęt na lata 2022-2030 stanowi wyznacznik do opracowania i wdrożenia systemu monitorowania, który będzie zdolny do obsługi działań zaplanowanych do realizacji w ramach opracowanych celów strategicznych i operacyjnych, ale także do stałego wykorzystywania. System monitorowania powinien być kompletny, kompleksowy i rzetelny z uwagi na uwzględnienie wszystkich wymiarów monitorowania i kwestionowanie adekwatnych dla konkretnych działań wskaźników. Monitorowanie i ewaluacja Strategii stanowią jeden z kluczowych elementów w procesie zarządzania strategicznego, polegającym na ocenie postępu realizacji jej wdrażania.

Podstawą monitorowania jest systematyczność w obserwowaniu zmian, czyli jakościowych i ilościowych wskaźników określonych w Strategii. Ponadto, istotna jest możliwość szybkiego reagowania na pojawiające się problemy w osiąganiu założonych zamierzeń. Wymaga to z jednej strony zbudowania sprawnego systemu monitorowania, pozwalającego na bieżącą ocenę postępów prowadzonych działań, z drugiej zaś systemu subiektywnej oceny efektów realizowanych zadań. Jednakże, sprawnie funkcjonujący system monitorowania umożliwia bieżące wprowadzanie niezbędnych korekt, w przypadku, gdy postęp realizacji odbiega od założonego, jak też reagowanie na zmiany sytuacji w bezpośrednim otoczeniu oraz przedstawianie władzom samorządowym i społeczeństwu lokalnemu, informacji na temat wykorzystywania publicznych środków finansowych przeznaczonych na wsparcie polityki rozwoju jednostki.

Skutecznie działający monitoring pozwala również na prawidłowe wykorzystanie środków finansowych przeznaczonych na poszczególne przedsięwzięcia projektowe, co ma istotne znaczenie w sytuacji wykorzystywania środków zewnętrznych, tj. pochodzących z różnych źródeł, rządowych (ministerialnych), UE oraz innych, które będą wspierały budżet gminny w realizacji przedsięwzięć.

Monitorowanie dążenia do osiągnięcia zamierzonych celów powinno obejmować takie działania jak:

- Systematyczne zbieranie danych liczbowych dotyczących realizacji celów strategicznych i operacyjnych, przeprowadzenie analiz porównawczych i tematycznych;
- przygotowywanie cyklicznych raportów ukazujących stopień realizacji celów Strategii;
- ocena osiągniętych rezultatów oraz określenie stopnia wykonania przyjętych celów i działań;
- ocena rozbieżności między przyjętymi celami, działaniami a osiągniętymi rezultatami;
- analiza przyczyn rozbieżności oraz identyfikacja obszarów wymagających podjęcia działań interwencyjnych;
- wydawanie rekomendacji odnośnie zmian (aktualizacji) Strategii oraz przyjętych działań.

Przedmiotem monitorowania są wszystkie procesy składające się na wdrażane działania projektowe. W szerszym rozumieniu więc, system monitorowania obejmuje także następujące elementy:

- sytuację społeczno-gospodarczą, w tym uwarunkowania wpływające na politykę rozwoju samorządu gminnego;
- sytuację wewnątrz organizacji, przemiany, zachodzące procesy, potencjały i deficyty;
- realizację obszarów kluczowych i celów strategicznych określonych w Strategii;
- realizację konkretnych działań projektowych.

Jednakże, zakres systemu monitorowania Strategii nie powinien być zbyt obszerny z tego względu, że realizacja Strategii jako dokumentu o charakterze strategicznym, sama w sobie pozwoli ocenić jego wpływ na ogólny stan rozwoju jednostki.

Odpowiedzialność za monitorowanie realizacji Strategii spada na osobę wyznaczoną w tym celu, która powinna wykonywać niniejsze zadanie za pośrednictwem poszczególnych Zespołów zadaniowych, w których zostaną wskazane osoby do prowadzenia bieżącego monitoringu, gromadzenia danych, informacji, jak też współpracy z poszczególnymi komórkami organizacyjnymi i realizatorami działań projektowych. W procesie monitorowania uczestniczyć będzie również organ nadzorczy, którym jest Rada Gminy. Do jej kompetencji należeć będzie w szczególności: zapoznawanie się z postępami (oceną efektywności i skuteczności) realizacji Strategii, wydawanie rekomendacji odnośnie zmian, aktualizacji, nowych kierunków, ewentualnie podejmowania działań zaradczych w przypadku rozbieżności osiąganych a planowanych rezultatów.

System monitorowania oraz raportowania służyć będzie kontrolowaniu postępów realizacji Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030. Ma on za zadanie zapewnić zgodność wdrażania dokumentu i określonych w nich działań z uprzednio przyjętymi założeniami, w szczególności poprzez dbałość o implementację zamierzonych celów. Kluczową funkcją tak zaprojektowanego systemu monitorowania będzie również identyfikacja ewentualnych problemów, jakie mogą wystąpić w trakcie realizacji Strategii oraz odpowiednio wczesne reagowanie na występujące trudności poprzez podjęcie stosownych działań zaradczych lub naprawczych.

CZĘŚĆ IV

10. SPIS TABEL

Tabela 1. Struktura Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030 (opracowanie własne). 9
Tabela 2. Zestawienie dokumentów, z którymi Strategia Rozwoju gminy powinna zachowywać spójność w zapisach (opracowanie własne). 10
Tabela 3. Oczekiwane rezultaty realizacji celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030 i wskaźniki ich osiągnięcia (źródło: opracowanie własne). 57
Tabela 4. Schemat zgodności celów strategicznych z celami dokumentów wyższego rzędu (źródło: opracowanie własne). 60
Tabela 5. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (źródło: opracowanie własne). 62
Tabela 6.Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (źródło: opracowanie własne). 64
Tabela 7. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r. (źródło: opracowanie własne). 66
Tabela 8. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Strategia zrównoważonego rozwoju wsi rolnictwa i rybactwa 2030 (źródło: opracowanie własne). 67
Tabela 9. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze (źródło: opracowanie własne). 67
Tabela 10. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Program opieki nad zabytkami w województwie mazowieckim 2022– 2025 (źródło: opracowanie własne). 68
Tabela 11. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2030 roku (RIS) (źródło: opracowanie własne). 69
Tabela 12. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Strategia Rozwoju Obszaru Metropolitalnego Warszawy do roku 2030 (źródło: opracowanie własne). 69
Tabela 13. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Regionalny Plan Transportowy Województwa Mazowieckiego w perspektywie do 2030 roku (źródło: opracowanie własne). 70
Tabela 14. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt a Strategia Rozwoju Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025 (źródło: opracowanie własne). 71
Tabela 15. Sposoby i źródła finansowania Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030 (źródło: opracowanie własne). 73
Tabela 16. Główne elementy fazy wdrażania działań zaplanowanych w Strategii (źródło: opracowanie własne na podstawie Podręcznik - Zarządzanie Cyklem Projektu, MGiP, Warszawa, 2004). 79
Tabela 17. Główne elementy fazy zamykania procesu wdrażania działań Strategii (źródło: opracowanie własne na podstawie Podręcznik - Zarządzanie Cyklem Projektu, MGiP, Warszawa, 2004). 80

11. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

ZAŁĄCZNIK I – Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Nieporęt

GMINA NIEPORĘT - MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY

ZAŁĄCZNIK NR I DO STRATEGII ROZWOJU GMINY NIEPORĘT NA LATA 2022-2030

SKALA 1:40 000

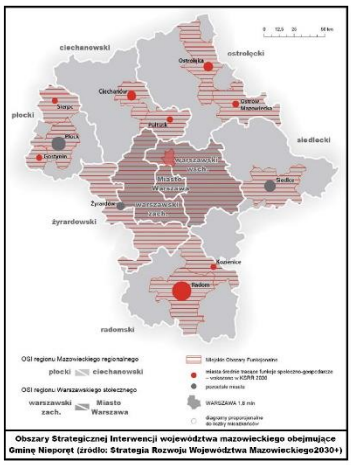

Obszary Strategicznej Interwencji województwa mazowieckiego obejmujące Gminę Nieporęt (źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego2030+)

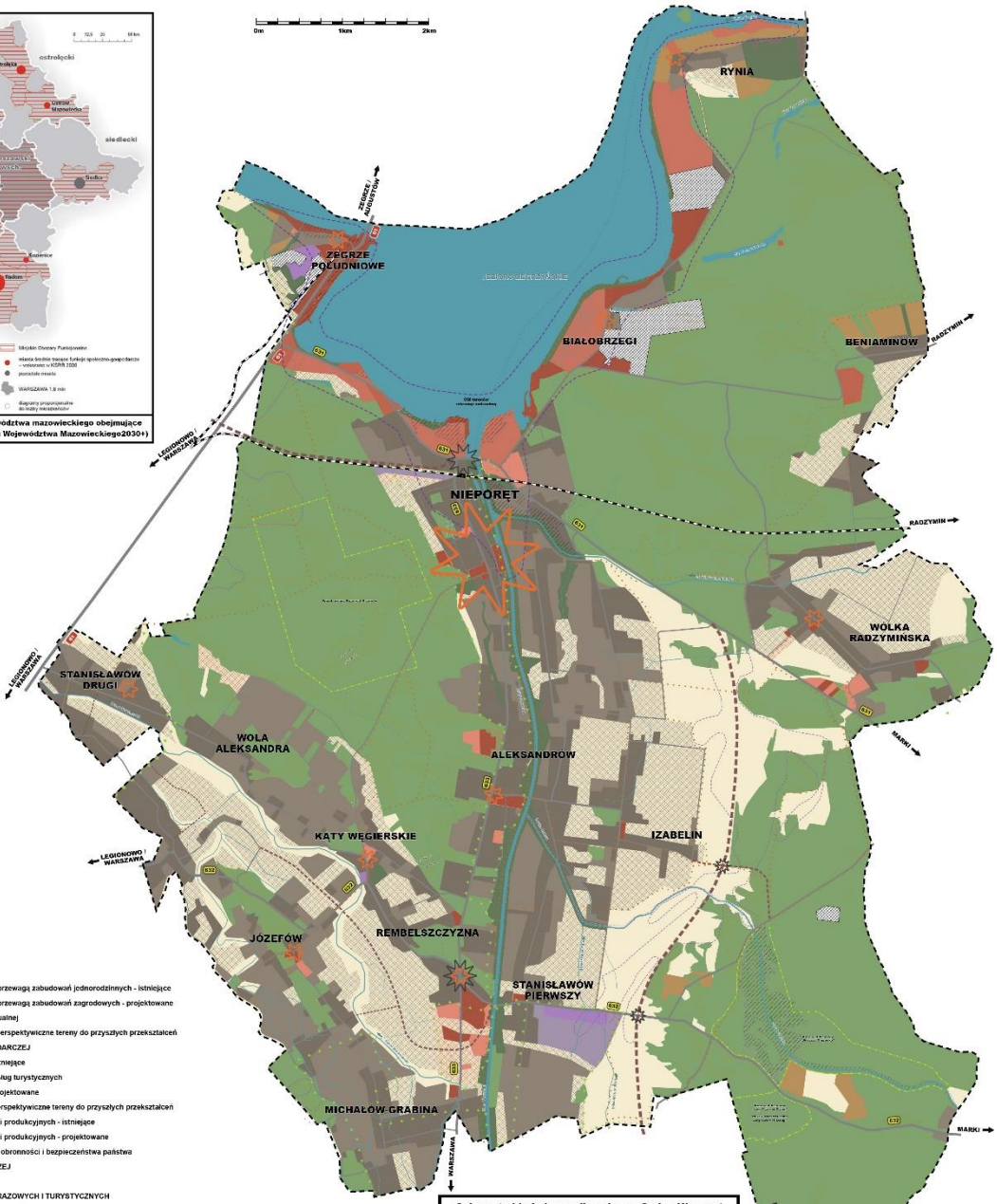

OZNACZENIA:

OBSZARY OSADNICTWA
- Tereny zabudowy mieszkaniowej z przewagą zabudowań jednorodzinnych - istniejące
- Tereny zabudowy mieszkaniowej z przewagą zabudowań zagrodowych - projektowane
- Tereny zabudowy rekreacji indywidualnej
- Tereny zabudowy mieszkaniowej - perspektywiczne tereny do przyszłych przekształceń

OBSZARY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ
- Tereny o funkcjach usługowych - istniejące
- Tereny o funkcjach usługowych - usług turystycznych
- Tereny o funkcjach usługowych - projektowane
- Tereny o funkcjach usługowych - perspektywiczne tereny do przyszłych przekształceń
- Tereny o funkcjach przemysłowych i produkcyjnych - istniejące
- Tereny o funkcjach przemysłowych i produkcyjnych - projektowane
- Tereny specjalne niezbędne na cele obronności i bezpieczeństwa państwa

OBSZARY DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ
- Tereny rolne - pola, łąki, pastwiska

OBSZARY O WALORACH KRAJOBRAZOWYCH I TURYSTYCZNYCH
- Tereny zielone - lasy, zadrzewienia, zakrzaczenia, zabagnienia i inne
- Tereny zieleni urządzonej - parkowej, cmentarnej, ogrodów działkowych
- Tereny wód śródlądowych

UWARUNKOWANIA Z ZAKESU GOSPODARKI WODNEJ
- Granice Nadzorów Wodnych Wód Polskich
- Rejon występowania terenów zagrożenia powodziowego:
- w zakresie 1% (raz na 100 lat),
- w zakresie 10% (raz na 10 lat)

POLITYKA OCHRONNA
- Granice Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu
- Granice obszaru NATURA 2000
- Granice rezerwatów przyrody
- Naturalne formy rzeźby terenu - wydmy
- Strefy występowania udokumentowanych złóż kopalin

INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA I JEJ ODDZIAŁYWANIE
- 61 Droga krajowa 61 (największe natężenie ruchu, emisja hałasu i zanieczyszczeń)
- 631 Drogi wojewódzkie (duże natężenie ruchu, emisja hałasu i zanieczyszczeń)
- Pozostałe drogi utwardzone (małe natężenie ruchu)
- Projektowane drogi
- Węzeł komunikacyjny
- Szlaki piesze i rowerowe
- droga wodna żeglugi śródlądowej (E40)

INNE ELEMENTY STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ
- Nieporęt- główne Centrum administracyjno-usługowe gminy
- Lokalne centra usługowe gminy
- OSI o znaczeniu lokalnym – terenów rekreacji nadwodnej

Schemat układu komunikacyjnego Gminy Nieporęt

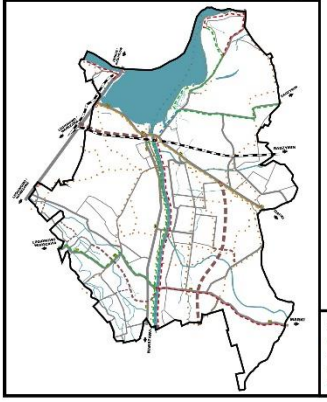

Drogi rowerowe
- odcinki zrealizowanych dróg
- drogi przeznaczone do realizacji (2024-30)
- zaprojektowana droga wzdłuż dw nr. 631
- odcinki przewidziane do modernizacji

Nieporęt

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030

Zgodnie z art. 10e. ust.1-4. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 i 572:

1. Gmina może opracować strategię rozwoju gminy.

2. Strategia rozwoju gminy jest spójna ze strategią rozwoju województwa oraz strategią rozwoju ponadlokalnego, obejmującą tę gminę.

3. Strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 225 i 412), przygotowanej na potrzeby tej strategii, oraz określa w szczególności:

1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;

2) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;

3) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia;

4) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;

5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;

6) obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 i 572), wraz z zakresem planowanych działań;

7) obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;

8) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;

9) ramy finansowe i źródła finansowania.

4. Strategię rozwoju gminy sporządza się w formie tekstowej oraz graficznej zawierającej zobrazowanie treści, o których mowa w szczególności w ust. 3 pkt 4, 6 i 7.

Zgodnie z art. 10f. ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 i 572) Strategia rozwoju gminy jest przyjmowana przez radę gminy w drodze uchwały.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 i 572) do wyłącznej właściwości rady gminy należy przyjmowanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030 jest dokumentem wyznaczającym długofalowe cele i kierunki rozwojowe gminy. W sposób kompleksowy weryfikuje aktualny stan gminy i wskazuje działania rozwojowe, na które jest zapotrzebowanie. W odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby dokument kierunkuje politykę rozwojową jednostki, wyznaczając cele, do których gmina powinna dążyć w perspektywie lat wskazanych w Strategii, a więc do 2030 roku.

Biorąc pod uwagę zbliżającą się nową perspektywę finansową Unii Europejskiej w latach 2021-2027 oraz konieczność dostosowywania dokumentu do wymogów unijnych i dokumentów krajowych wyższego rzędu podjęto decyzje o opracowaniu dokumentu strategicznego na kolejny okres obowiązywania z perspektywą do 2030 roku.

Proces tworzenia dokumentu przebiegał zgodnie z uchwałą w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu „Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022 - 2030", w tym trybu jej konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Przygotowanie dokumentu obejmował wiele działań związanych z działaniami partycypacyjnymi:

- Warsztat strategiczny dla przedstawicieli gminy, który odbył się w dniu 02.03.2022 r.

- Badanie strategicznych wyzwań gminy przeprowadzone wśród interesariuszy Gminy Nieporęt w trakcie warsztatu w dn, 02.03.2022 r.
- Warsztat strategiczny dla interesariuszy gminy przeprowadzony w dniu 06.04.2022 r.
- Warsztat strategiczny z mieszkańcami i interesariuszami gminy przeprowadzony w dniu 20.06.2022 r.
- Konsultacje społeczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2022-2030. Okres zbierania uwag do Projektu strategii wynosił 40 dni (od 21 września do 31 października 2022 r.). Uwagi do projektu można było zgłaszać w formie pisemnej, elektronicznej i osobiście w siedzibie Urzędu Gminy Nieporęt.

Zgodnie z art. 54 ust.1. oraz art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przeprowadzone zostało opiniowanie projektu Strategii wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przez:

·Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie - pismo z dnia 05 kwietnia 2023 r., znak: WOOŚ-III.410.115.2023.JDR;

·Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego - pismo z dnia 08 marca 2023 r., znak: ZS.7040.20.2023.MS.

Wynikiem procesu opiniowania było uzyskanie pozytywnej opinii od MPWIS oraz RDOŚ, co skutkuje brakiem konieczności wprowadzenia zmian do opracowanych dokumentów.

Projekt strategii uzyskał pozytywną opinię Zarządu Województwa Mazowieckiego – pismo z dnia 29 marca 2023 r., znak. WAW-UO.401.15.2022.AP.2.

Wobec powyższego oraz stosownie do art. 10 e ust. 1 i 10 f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 i 572) podjęcie niniejszej uchwały w sprawie przyjęcia "Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt do roku 2030" uznaje się za zasadne.